

JMG

Examensarbete i medie- och
kommunikationsvetenskap,
Masteruppsats

2012-06-05

Institutionen för journalistik,
medier och kommunikation
www.jmg.gu.se

Läsarkommentarer

Tillgänglighet och nyttjande i lokal dagspress på nätet

User comments

Availability and Utilization in Online News Affiliated with Local Daily Press

Författare: Susanne Almgren
Handledare: Mats Ekström
Kursansvarig: Malin Sveningsson

GÖTEBORGS UNIVERSITET
JOURNALISTIK, MEDIER OCH KOMMUNIKATION

Abstract

Title (swedish):

Läsarkommentarer:

Tillgänglighet och nyttjande i lokal dagspress på nätet

Title (english):

User comments:

Availability and Utilization in Online News Affiliated with Local Daily Press

Author: Susanne Almgren

Supervisor: Mats Ekström

Constituent: Dagspresskollegiet (Annika Bergström/Ingela Wadbring)

Course: Term Paper in Media and Communication Studies

Term: Spring Term 2012

Pages/word count: 91 pages / 38 334 words

Objective: To examine the users availability to the user comment feature and how the users utilizes the user comment feature in the context of an online news site affiliated with local daily press.

Method: Mixed methods approach, content analysis and discourse analysis

Main result: In this context, three out of four news stories (76.5 percent) has been allocated with the user comments feature. The highest availability to the user comment feature was found in news themes covering sports and entertainment, followed by financial news. News stories lacking the user comment feature were mainly found in news themes concerning crimes and accidents. The user comment frequencies are not normally distributed along news stories. On the contrary, 62 percent of the news stories did not get any user comments at all. The other news stories received user comments varying between one and 135. The user comments were highly oriented towards news stories covering the close proximity physical space, both its ordinary changing processes and issues of insecurity. Another news theme that received a high degree of user comments was connected to news stories covering politics in general. After that, the most commented news themes covered issues of health care and education. The news stories selected for the discourse analysis were chosen out of the most commented news stories. They shared the following characteristics: the voices heard in the news stories represented organizational or institutional voices, for example politicians, national union representatives, regional sport association spokesmen and the police. The users added an array of new discourses not represented by the news, by expanding the meaning of the news events in several ways.

Key words: *user comments, news, journalism, daily press, UGC, user generated content*

Executive summary

This thesis examines the relationship between news stories online and the user comment feature, along two main subsequent paths of enquiry: the availability to the user comment feature and how it's utilized on a Swedish news web site (www.hd.se). The general approach is to focus on the user comment feature in the context of news more as reception than production. This is done by a mixed methods approach including both content analysis and discourse analysis, drawing on theories concerning both newsworthiness and Cultural Studies. In the quantitative content analysis, the news story properties are viewed as an independent variables, and its user comment frequencies as the dependents. In the discourse analysis, the news stories contributes with material for the encoding and the juxtaposing user comments constitutes the material for the decoding.

The relationship between the news stories and its user comments is initially analyzed through a content analysis that categorizes news themes as well as specific properties in the news stories. This is then related to availability to and utilization of the user comment feature. Only a selection of the news stories has been provided access to the user comment feature. The first question asked is what news story properties characterize the allocation and denial of the user comments feature. The second question asked is how the news story properties relate to the distribution of the user comments frequencies. The third question examines news stories, its user comments and how they relate to each other through concepts as discourses, identities, communicative styles, personal experience and encoding/decoding.

During winter 2012, from January 22nd till March 22nd news stories ($N=1100$) were gathered from an online news site. When there were juxtaposing user comments they were gathered along with the news stories. Overall, 76.5 percent of the news stories were available for user comments. News themes with highest availability to the user comment feature were sports associated and entertainment stories, partly because the abundant occurrences of news stories in those news themes, but also because the relative availability within each news theme were higher than in news stories in general. Among the news stories, two news themes connected to newsworthiness (political and financial news) had a higher internal availability to the user comment feature than news stories in general, while other news themes connected to newsworthiness (crime and accidents) had a relatively lower availability to the user comment feature.

News story properties correlating with availability to the user comment feature are the absence of people being constructed in conflict and attributed with roles such as victims or perpetrators. News with a slower course of events has a higher availability to the user comment feature than news with a faster course of events. News with a structural focus had a higher availability to the user comments feature than news concerning actions and/or circumstances of individuals.

The news themes with highest user comment frequencies compared to the availability concerned news related to the close physical public space, its processes of change and safety but also news covering political issues in general. At lower levels, but still higher than the availability offered, was the utilization of the user comment feature in

news themes concerning health care, human rights/democracy issues and education. The lowest amount of user comments is posted in news themes that concerns entertainment, accidents and sports.

User comment frequency correlated positively with news story content where more rather than few people had their living conditions affected in a severe and irreversible ways and where the distances between the audience and the places of the news events were short rather than long.

There were also more user comments posted on news where the stakeholders present were several rather than few, where the narration of the news were complicated rather than superficial and where the news had a structural focus rather than concerning actions and/or circumstances of individuals.

The discourse analysis is performed on three news stories with an abundant occurrence of user comments. The analysis shows that users add several new discourses to news stories that contain professional or organizational discourses. The user comments contains different kinds of decoding, while some main assumptions in the news story are accepted, the objections concerns how the users disagree with the news stories faint narration of agency and how they view the wider implications of the news events, both in society and in peoples life in general, though not necessarily described as personal experience. On the contrary, the presence of statements of personal experience is noticeable different between user comments that's been posted along news stories with different types of content.

The conclusion is that the media organization and its users in several aspects make different priorities concerning which news deserves attention regarding user comments.

Innehållsförteckning

Inledning	1
1. Tidigare forskning om användarskapat innehåll	3
1.1 Användarskapat innehåll i nyheterna	3
1.2 Läsarkommentarer och deltagande	4
1.3 Läsarkommentarer i nyheter på nätet	6
1.4 Hur attraherar olika nyheters egenskaper läsarkommentarer?	8
1.5 Metoder som använts för att undersöka läsarkommentarer	9
1.6 Vem lämnar läsarkommentarer?	10
1.7 Nättidningarnas läsarkommentarer - en illustration av olika faser	11
1.8 Vad den här studien kan bidra med	12
2. Syfte och frågeställningar	13
Tillgängligheten - att kunna lämna läsarkommentarer	13
Nyttjandet av möjligheten att lämna läsarkommentarer	14
Vilka egenskaper präglar "pikarna"?	14
3. Teoretiska utgångspunkter	15
3.1 Produktion och värdering av nyheter	16
3.2 Publik, ideologi och nyheter	18
4. Två metoder – tre frågor	23
4.1 Design och operationalisering	23
4.2 Den kvantitativa innehållsanalysen	24
4.3 Pikanalysen	25
4.4 Om materialet	26
4.5 Urval, datainsamling och databehandling	27
4.6 Metodkritik	32
5. Tillgänglighet	35
5.1 Statistiska resultat om tillgänglighet	35
5.2 Sammanfattning om tillgänglighet	44
5.3 Diskussion om tillgänglighet	46
6. Nyttjandet	48
6.1 Statistiska resultat om nyttjandet	48
6.2 Sammanfattning om nyttjandet	54
6.3 Diskussion om nyttjandet	55
7. Vilka egenskaper präglar pikarna? (= de nyhetsartiklar och dess kommentarsfält som får ovanligt många läsarkommentarer)	57
7.1 Pikanalys: Höjd pensionsålder ifrågasätts	57

7.2 Pikanalys: Unga innebandykillar uppmanas "tafsa på Sofia" _____	71
7.3 Pikanalys: Vill stoppa buskörning på Hjälmjön _____	79
8. Slutsatser _____	90
Referenser _____	92
Kodbok _____	Bilaga A
Kategorisammanslagningar _____	Bilaga B
Nyhetsartiklar till pikanalyserna _____	Bilaga C

Tabellförteckning

- Tabell 1:** Tre olika faser av tillgänglighet och nyttjande hos nättidningar med läsarkommentarer _____ 11
- Tabell 2:** Nyhetsartiklarnas tillgänglighet för läsarkommentarer i förhållande till var nyhetshändelsen utspelar sig ($N=611$) frekvenser. _____ 37
- Tabell 3:** Nyhetsartiklarnas tillgänglighet för läsarkommentarer i förhållande till människors direkta erfarenhet på plats av nyhetshändelsen ($N=636$) frekvenser, procent och kumulativ procent avrundade till heltal. _____ 38
- Tabell 4:** Hur nyhetsartiklarnas tillgänglighet till läsarkommentarer förhåller sig till hur många människor som får påverkade livsvillkor av nyhetshändelsen ($N=352$) frekvenser, procent och kumulativ procent avrundade till heltal. _____ 38
- Tabell 5:** Hur nyhetsartiklarnas tillgänglighet förhåller sig till nyhetens förloppshastighet ($N=899$) frekvenser, procent och kumulativ procent avrundade till heltal. 39
- Tabell 6:** Textreferenser i nyhetsartiklarna av typen rättsröta/skandal, moraliska överträdelser, kamp eller kris, samt hur dessa förhåller sig till nyhetsartiklarnas tillgänglighet för läsarkommentarer ($N=1100$) frekvenser. _____ 40
- Tabell 7:** Hur nyhetsartiklarnas tillgänglighet förhåller sig till referenser i texten till medieroller som offer, förövare eller hjälte ($N=1100$) frekvenser, procent och kumulativ procent avrundade till heltal. _____ 40
- Tabell 8:** Hur nyhetsartiklarnas tillgänglighet förhåller sig till avståndet där nyhetshändelsen utspelar sig ($N=1049$) procent avrundade till heltal. _____ 41
- Tabell 9:** Hur nyhetsartiklarnas tillgänglighet förhåller sig till om avståndet till aktörerna som skildras i nyhetshändelsen ($N=1045$) procent avrundade till heltal. _ 41
- Tabell 10:** Hur nyhetsartiklarnas tillgänglighet förhåller sig till tiden sedan händelsen inträffade, procent fördelat över nyhetsartiklar tillgängliga respektive otillgängliga för läsarkommentarer ($N=660$) procent avrundade till heltal. _____ 42
- Tabell 11:** Hur nyhetsartiklarnas tillgänglighet förhåller sig till antal parter/intressen som beskrivs inblandade i nyhetsartikeln ($N=1093$) procent avrundade till heltal. _ 43
- Tabell 12:** Hur nyhetsartiklarnas tillgänglighet förhåller sig till nyhetsartikelns beskrivning av ytplan respektive flera plan/kausala relationer ($N=1093$) procent, avrundade till heltal. _____ 43
- Tabell 13:** Hur nyhetsartiklarnas tillgänglighet förhåller sig till om nyhetsartikeln fokus är strukturella förhållanden *eller* människors handlande/egenskaper ($N=1093$) procent avrundade till heltal. _____ 44

Tabell 14: Nyhetsartiklar ($N=842$) från hd.se som är tillgängliga för läsarkommentarer fördelade över journalistiska sakområden, frekvenser av såväl nyhetsartiklar och läsarkommentarer. Sakområden sorterade efter medelvärde för antal läsarkommentarer per tillgänglig nyhetsartikel. _____ 50

Tabell 15: Antalet nyhetsartiklar, läsarkommentarer och medelvärde för antal läsarkommentarer per nyhetsartiklar med ytplans-, respektive djupplansbeskrivningar. _ 52

Tabell 16: Testet prövar hur många nyhetsartiklar i varje population som har fått fler läsarkommentarer än den totala medianen av samtliga nyhetsartiklar i populationen. Detta möjliggör signifikantstest mellan nyhetsartiklar med olika egenskaper. De nyhetsartiklar som ligger i raden Större än Md_T har kommenterats eftersom $Md_T=0$, medan de nyhetsartiklar som ligger i raden Mindre eller lika med Md_T samtliga saknar läsarkommentarer. Md_T = Medianen i hela populationen. _____ 52

Tabell 17: Antalet nyhetsartiklar, läsarkommentarer och medelvärde för antal läsarkommentarer per nyhetsartiklar med fokus på strukturella förhållanden respektive människors handlande eller egenskaper. _____ 53

Tabell 18: Data till mediantestet. Md_T = Medianen i hela populationen. _____ 53

Tabell 19: Nyhetsartiklar, frekvenser och procent, fördelade över journalistiska sakområden och uppdelade efter om läsarkommentarer är tillgängliga eller inte. _____ Bilaga D

Tabell 20: Sambandsmått mellan tillgänglighet och variablerna 4-16. _____ Bilaga E

Tabell 21: De mest kommenterade nyhetsartiklarna. _____ Bilaga F

Figurförteckning

Figur 1: Nyhetsartiklarna fördelade över journalistiska sakområden, och uppdelade efter om de är tillgängliga för läsarkommentarer (mörkgrå = tillgängliga, ljusgrå = inte tillgängliga) % av totala mängden nyhetsartiklar ($N=1100$). De tillgängliga nyhetsartiklarnas andel anges i procent över staplarna och de otillgängliga nyhetsartiklarnas andel anges i procent under staplarna i diagrammet. _____ 35

Figur 2: Nyhetsartiklar tillgängliga för läsarkommentarer 120122 samt deras frekvenser av läsarkommentarer för respektive nyhetsartikel. _____ 48

Figur 3: Vilka sakområden kommenteras mest i förhållande till dess tillgänglighet? I de sakområden där de ljusgråa staplarna är högst, kommenteras nyhetsartiklar i högre andel än vad de tillgängliga nyhetsartiklarna utgör. I de sakområden där de mörkgråa staplarna är högst, lämnar användarna färre kommentarer i förhållande till den tillgänglighet som erbjuds. _____ 49

Inledning

Insändarna till tidningsredaktionen må ha ändrat färd sätt från papperskuvert i brevlådan till elektroniska distributionsvägar. Publikens vilja att dela med sig av sina synpunkter är inte ny. I radions och televisionens historia har publiken kunnat delta länge genom att ringa in eller vara på plats i studion. Nya former för publikdeltagande i medierna har uppstått, inte minst sedan internet börjat användas av allt fler.

Den här studien undersöker hur nyhetsmedier och dess användare skiljer sig åt när det gäller meningsskapande om vilket medieinnehåll som är värt att uppmärksamma. Konkret handlar det om läsarkommentarer vid nyhetsartiklar, i nättidningar med ursprung i lokal dagspress.

Studien ställer frågor om vad som kännetecknar möjligheter och begränsningar att lämna läsarkommentarer, samt vad användarna gör med de givna möjligheterna. I den här studien betraktas inte läsarkommentarer som någon enhetlig företeelse, bara för att läsarkommentarerna existerar på internet. Snarare ges eftertryck åt kontexten och dess betydelse. Studien undersöker inte primärt frågor om makt eller demokratiskt deltagande, även om beröringspunkterna är flera. Det är inte heller interaktionen mellan läsarna som är i fokus här.

Intresset riktas istället mot det specifika i nyhetsartikeln och dess förmåga att attrahera läsarkommentarer och relationen dem emellan. Därför blir tidigare forskning om nyheter och dess publik sedan tiden före internet återigen viktiga utgångspunkter, tillsammans med det som är giltigt i den nya kontexten. Synsättet förskjuter möjligen också sättet att se på läsarkommentarerna i riktning från produktion till reception.

Studien har huvudsakligen hämtat inspiration från två olika håll: Birminghamskolans kulturstudier när det gäller studiens kvalitativa delar och journalistikens nyhetsvärdering dominerar i studiens kvantitativa innehållsanalys, även om båda teori bildningarna har använts för att analysera materialet på olika sätt. Studiens tre delar övergår successivt från att domineras av teorier om nyhetsvärdering till kulturstudier ju närmare studien tas från det övergripande ner mot de enskilda läsarkommentarerna.

Det finns en tanke om att nyhetsartikeln kan betraktas som en form av inkodning (eng. *encoding*) och dess tillhörande läsarkommentarer som en form av avkodning (eng. *decoding*) (Hall 1980). Ett annat sätt att uttrycka studiens genomgående tanke, är att den betraktar nyhetsartikelns egenskaper, som oberoende variabler och läsarkommentarerna som beroende.

Studiens första del intresserar sig för på vilket sätt användarna ges möjlighet att lämna läsarkommentarer. Skiljer sig möjligheterna åt när det gäller att lämna läsarkommentarer på nyheter som handlar om skola eller arbetsliv? Det handlar om nyheters journalistiska sakområden men också dess enskilda egenskaper utifrån nyhetsvärde. Det gäller exempelvis om nyheten har enskilda personer eller strukturella förhållanden i fokus, och om det finns systematiska skillnader i hur möjligheten att lämna läsarkommentarer tilldelas i anslutning till nyhetsartiklar som uppvisar olika egenskaper.

I studiens andra del undersöks hur användarna nyttjar de möjligheter som ges. Lämnar man lika gärna läsarkommentarer på en nyhetsartikel som handlar om ekonomi som på en nyhetsartikel som handlar om vård? På vilket sätt fördelar sig läsarkommentarerna över nyhetsartiklar där få eller många människor får sina livsvillkor allvarligt påverkade?

I studiens tredje och avslutande del används ett mer diskursivt förhållningssätt. Här har tre nyhetsartiklar av de som kommenterats mest valts ut – dessa refereras fortsättningsvis som "pikar" – för att analyseras utifrån sina egenskaper och inte minst då utifrån frågor om på vilka sätt läsarkommentarernas meningar/betydelser skiljer sig åt från nyhetsartiklarna där de lämnas.

Läsarkommentarerna har egenskaper, som gör dem intressanta inom områden som berör allt i från demokratiska tillträdesprinciper, till den journalistiska professionen och nya medier. Mediernas existensvillkor är beroende av publiken. Läsarkommentarer erbjuder tillgång till publikens sätt att ta emot medieinnehållet som är av vikt inte bara för medieproducenter utan för alla som intresserar sig för vad medier är och kan vara. Inte minst gäller detta ideologiska frågeställningar. Dessutom har läsarkommentarer uppstått i en naturlig miljö med en stark omedelbarhet i förhållande till publiken, oberoende av forskareffekter. Läsarkommentarernas egenskaper erbjuder ett undersökningsmaterial som är unikt, och som därför kan utgöra ett viktigt komplement till andra mediastudier.

1. Tidigare forskning om användarskapat innehåll

Det här kapitlet tar upp tidigare forskning om användarskapat innehåll, ofta benämnt UGC (= user-generated content) med särskilt fokus på läsarkommentarer i anslutning till nyheter. Här ges också en beskrivning av förhoppningar och farhågor om hur den här typen av användarskapat innehåll kan förhålla sig till demokratiskt deltagande. Även om demokratiskt deltagande inte hör till studiens centrala frågeställningar, så är temat ändå närbesläktat genom studiens mycket konkreta intresse för de möjligheter och begränsningar som omger tillträde, och som därmed indirekt kommer att definiera ramarna för deltagande.

I följande kapitel knyts frågeställningarna ihop med tidigare forskning om relationen mellan medier och dess publik. Det gäller till stor del forskning som tidsmässigt befinner sig längre bort än internet och dess utveckling sedan 1990-talet, men som ändå varit helt avgörande för att driva arbetet framåt.

Begreppet användarskapat innehåll har över tid blivit en naturlig del av internet. Begreppet är brett och kan omfatta såväl privatpersoners bloggar som YouTube-filmer, såväl röstningsformulär som webbaserade funktioner för att dela med sig av bilder och annat material. Det innebär också att UGC rymmer medieuttryck inom många olika genrer som omgärdas av olika egenskaper och villkor. Det bör därför förtydligas att i den här studien har fokus avgränsats till lokal dagspress på nätet och dess läsarkommentarer.

1.1 Användarskapat innehåll i nyheterna

Läsarkommentarerna har blivit möjliga i och med utvecklingen av internet och den medieutveckling som gjort att den traditionella dagstidningen i de flesta fall etablerat sig på nätet. Samtidigt är det viktigt att poängtera att publikens deltagande inte är en ny företeelse. I papperstidningens historia är insändare och synpunkter till redaktören välbekanta inslag. På liknande sätt har publiken kunna delta tidigare genom att ringa in till radioprogram eller vara med som publik i en tv-debatt när aktuella ämnen avhandlats.

Hermida och Thurman (2008) ger exempel på olika former av användarskapat innehåll i anslutning till nyheter på nätet: *Polls* är en variant av webbformulär där användaren kan rösta i olika frågor. *Messageboards* är forum som användarna initierar. *Have your says* är frågor till publiken, vars svar går till journalisten som gör ett urval för publicering. *Q & As* (questions and answers) är när journalisten avser att göra en intervju med någon känd person, och användarna kan posta förslag till frågor.

Cleary och Bloom (2011) har undersökt användarskapat innehåll hos webbplatser tillhörande lokala tv-stationer. I den här kontexten förekom användarskapat innehåll i form av stillbilder (82,3%) och video (50,9%) som de vanligaste formerna av UGC. När det gällde läsarkommentarer så hade de i den här kontexten en mycket undanskymd plats. Det verkar således som om mediets ursprung före konvergensen, broadcasting i det här fallet, skulle kunna utgöra en grund för skillnader när det gäller UGC, vilket väcker frågor om kultur och genre.

1.2 Läsarkommentarer och deltagande

För att människor ska kunna delta demokratiskt, måste det finnas platser där de kan diskutera, påverka och utkräva ansvar. Åtminstone om demokratin ska vara deliberativ och inte bara representativ, vilket anses vara önskvärt (Buskqvist, 2007). Vilken roll Internet kan spela i det avseendet, har det funnits olika åsikter om, både utopiska och dystopiska. Samma funderingar om hur medier erbjuder offentlighet för medborgarnas deltagande, kan kännas igen från tidigare resonemang om television och andra medieformer (Livingstone & Lunt, 1994).

En avhandling av Buskqvist (2007) undersöker webbplatser hos medieorganisationer, politiska partier och ideella organisationer. Buskqvist kommer till slutsatsen att deltagandets villkor varierar utifrån de intressen som tillhandahåller webbplatsen. De tekniska förutsättningarna skapar visserligen likheter men eliminerar inte skillnader i kontexten. Villkoren för deltagandet kan vara intressanta om man tänker sig deltagandet som en metod för direkt påverkan. Om läsarkommentarerna tillåts vara synliga i tre dagar, hur mycket påverkan kan då bli möjlig egentligen? Men det finns andra aspekter som kan ha betydelse för det demokratiska deltagandet. Livingstone och Lunt (1994) menar att medborgare kan lära sig att bli mer effektiva i sitt politiska agenskap. I så fall blir tillgängligheten till övningsarenor för deltagande viktiga i sin funktion som demokratistöd och motiverar ett samhällsvetenskapligt forskningsintresse.

Deltagandets villkor när det gäller läsarkommentarer är ännu utforskade ur många aspekter. I Israel, där en stor öppenhet runt villkoren för läsarkommentarer uppstod tidigt, finns tecken på att nya fenomen uppstått som kan spela roll för deltagandet. Manosevitch (2011) skriver att finansiella och politiska intressen i den israeliska kontexten missbrukat och underminerat möjligheterna till demokratiskt deltagande genom att använda inhyrda användare för att kommentera på uppdrag. Manosevitch ger också exempel på så kallade sponsrade kommentarer, där plats kan köpas som ger ökad visuell exponering för vissa kommentarer, likt vilken annan reklamplats som helst.

När det gäller användarskapat innehåll i journalistiken och dess eventuella betydelse för demokratiskt deltagande, menar Domingo, Quandt, Heinonen, Paulussen, Singer och Vujnovic (2008) att det finns en potential vars fulla kapacitet ännu inte uppnåtts. Domingo med flera undersöker 16 nättidningar i USA och Europa och beskriver begränsningarna för deltagandet i olika nivåer. De anser att läsarkommentarer hör hemma i det femte och sista steget (*interpretation*), där det råder störst begränsningar av deltagandets möjligheter. Örnebring (2008) ger användares deltagande i form av kommentarer olika betydelse beroende på kontext. Örnebring delar in möjligheterna att delta i *customization* och *production*. Örnebring placerar kommentarfunktioner i anslutning till artiklar i den lägre graden av deltagande, *customization*, medan kommentarer i generella forum klassas som den högre formen av deltagande, *production*.

Harrison (2010) beskriver hur journalister på BBC går igenom läsarkommentarer i jakt på idéer som kan leda det journalistiska arbetet i nya riktningar. Harrisons beskrivning ger en bild av att läsarkommentarerna möjligen kan ha ett indirekt aningen större inflytande än vad Domingo med flera beskriver.

Singer (2009) har undersökt läsarkommentarer i en utpräglad politisk kontext, den skotska valrörelsen 2007. Nyhetsplatsen *scotsman.com* samlade artiklar med anknytning till valet från tre tidningar, där de flesta var öppna för läsarkommentarer. I den här kontexten innehöll ungefär 60 procent av läsarkommentarerna ämnen kopplade till samhällsfrågor och politik i ett ganska tufft debattklimat. Singer undersöker också interaktionen mellan författarna till läsarkommentarerna. Singer ger exempel på hur läsarkommentarerna under vissa omständigheter verkar kunna bryta sig ut ur den låga grad av demokratiskt deltagande som Domingo et al (2008) och Örnebring (2008) tillskriver dem. Under valrörelsens slutskede omformade användarna själva kommentarfunktionen till en nyhetsservice, genom att uppdatera varandra med valresultat i en takt som var mycket snabbare än vad den professionella nyhetsförmedlingen under *scotsman.com* maktade med.

Freund (2011) undersöker den politiska sektionen i tyska *Spiegel Online*, som etablerade sig tidigt på internet hösten 1994. Idag besöks webbplatsen av 9,4 miljoner unika användare varje månad. Freund intresserar sig för hur läsarkommentarerna fördelar sig över användarna som skriver läsarkommentarerna. Ett argument som ibland framförs mot läsarkommentarernas deliberativa egenskaper, är att det skulle vara ett litet fåtal som står för en väldigt stor andel av läsarkommentarerna. I Freunds studie lämnar 86 procent av användarna endast en kommentar. Dessa användare står tillsammans för 61 procent av det totala antalet läsarkommentarer.

Singer (2009) undersöker samma fråga som Freund ovan. I Singers studie lämnade 54 procent av användarna bara en läsarkommentar. Den mest aktive användaren lämnade 202 kommentarer. De mest aktiva (som lämnade minst nio kommentarer var under perioden) utgjorde ungefär en tiondel av användarna, 123 av 1211. Här utgjorde deras läsarkommentarer 55 procent av det totala antalet läsarkommentarer.

Sammanfattningsvis verkar det som om betydelsen av läsarkommentarer, som en form för deltagande, är något motstridiga. Det övervägande intrycket måste ändå bli att forskningen lägger ganska liten vikt vid läsarkommentarer ur deltagandesynpunkt.

Buskqvists (2007) uppvisade skillnader av deltagandets möjligheter hos olika organisationer, blev ett skäl att argumentera för att det inte är så fruktbart att se kommunikation på internet som något alltigenom homogent. Webbplatser kan ses som offentliga interaktionsarenor, där medborgarnas deltagande villkoras på olika sätt.

Den här studien ansluter sig till det synsättet men vill förtydliga betydelsen av kontextuella skillnader. Här finns en uttalad försiktighet gentemot generaliseringar som sträcker sig över nättidningar av både nationell som lokal karaktär, nättidningar i annan kulturell kontext eller webbplatser verksamma i andra genrer än nyheter. Här är det en svensk nättidning med lokal anknytning med ursprung i betald dagspress (Helsingborgs Dagblads www.hd.se) i en stad med drygt 100 000 invånare, dess nyhetsartiklar och dess kommentarsfält som undersöks. Det finns inga förväntningar om att det som gäller här, i alla delar också måste vara giltigt i exempelvis Svenska Dagbladet eller Aftonbladet på nätet. Med den reservationen blir teoretiska utgångspunkter med historiska rötter i nyheter och dess publik åter intressanta, för att ha en bakgrund att resonera utifrån i sökandet efter vad som kan vara kontextuellt respektive generellt giltigt.

1.3 Läsarkommentarer i nyheter på nätet

Läsarkommentarer har kommit att bli den vanligast förekommande formen för användarskapat innehåll i tidningen på nätet (Domingo et al, 2008: Hermida & Thurman, 2008: Thurman, 2008; Manosevitch, 2011). Det finns olika sätt att se på vad användarnas kommentarer som lämnas i anslutning till nyheter, är för något.

Nagar (2011) menar att läsarkommentarerna kännetecknas av två saker. Dels visar de publiken vilka de viktigaste frågorna är för dagen. Dels har läsarkommentarerna relevans genom den uppmärksamhet de får när de exponeras på webbplatser, som ofta har en hög grad av popularitet på sina respektive mediemarknader. Nagars exemplifierar med de populära nättidningarna *Ynet* och *Walla*, där 15 000-20 000 läsarkommentarer postas dagligen. Både Manosevitch (2011) och Nagars (2011) beskriver en stor öppenhet i det israeliska medielandskapet när det gäller läsarkommentarer. Öppenheten inleddes 2001 då nyhetssajten *Ynet* släppte in läsarna att lämna kommentarer på allt innehåll. Snart följde andra nyhetsmedier efter. Praktiken att lämna läsarkommentarer, beskrivs av Manosevitch ha givit avtryck i den vardagliga diskursen. Hon exemplifierar med benämningen *talkbackstim*, och förklarar betydelsen så att *talbackstim* pekar ut "de som pratar tillbaka" det vill säga de som lämnar läsarkommentarer. Benämningen *letakbek* betyder själva praktiken, att "tala tillbaka" genom att lämna läsarkommentarer. Nagars (2011) jämför läsarkommentarer i nättidningar i Storbritannien och Israel. En skillnad är just hur länge möjligheten att lämna läsarkommentarer varit tillgänglig. Israel sägs befinna sig åtminstone fem år före utvecklingen i Storbritannien, där möjligheten att lämna läsarkommentarer erbjudits i mer omfattande skala först sedan 2008.

Freund (2011) sätter fokus på närheten mellan nyhetsartikeln och läsarkommentarerna, och menar att kombinationen erbjuder en inbjudan till omedelbart deltagande. Muhammad Abdul-Mageed (2008) betraktar läsarkommentarer som en kommunikationshybrid, i bemärkelsen att användarna kan kommunicera både med nyhetsartikeln och andra användare.

Möjligheterna att lämna läsarkommentarer i anslutning till nyheter är dock skiftande, och varierar kraftigt mellan olika kontexter. Skillnader manifesteras i den svenska kontexten exempelvis genom att möjligheten att lämna kommentarer erbjuds i anslutning till vissa nyhetsartiklar men inte andra. Någon form av urval kopplat till medieorganisation och/eller journalistisk profession sker alltså här, som gör att möjligheterna till deltagande för publiken varierar.

Forskning som intresserar sig för besläktade frågor när det gäller vilken betydelse som tillskrivs olika nyhetsinnehåll, är exempelvis Holt och Karlssons (2011) studie. Här undersöks visserligen inte läsarkommentarer, men däremot hur redaktionella val resulterar i att mer uppmärksamhet ges åt vissa delar av innehållet, genom placering av visuella element som exempelvis bilder och rubriker.

Nagars (2011) undersöker hur kommentarfunktionens utformning påverkar läsarkommentarerna. Hon talar om öppen och stängd presentation, där öppen presentation betyder att läsarkommentarerna är synliga omedelbart under nyhetsartikeln för användaren. Med stängd presentation avses att användaren måste klicka på en knapp för att visa hela eller delar av läsarkommentarerna eller ta något annat aktivt steg för att nå kommentarfunktionen. Nagars visar att den stängda presentationen tenderar att

ge läsarkommentarer som är mer kortfattade och kärnfulla än den öppna presentationen. Korta kommentarer påverkar i sin tur diskursen i negativ riktning när Nagar letar efter vissa diskurskvalitetshöjande faktorer. Nagar hanterar användarnas grad av anonymitet som förklaringsvariabel till diskursens kvalitet och menar att ju lägre grad av anonymitet, desto högre kvalitet på diskursen. Diskurskvalitet infinner sig enligt Nagar när läsarkommentaren uttrycker en åsikt utifrån argument samt håller sig till nyhetsartikelns ämne: "... a high-quality comment as a comment that explicitly expresses an opinion justified by reason and is related to the topic of the article..." (Nagar 2011:77). Ett tänkbart problem med den definitionen är att nyhetsartikeln tilldelas rätten att utgöra måttstock för kvaliteten med förskjutet tolkningsföreträde som följd. Detta innebär att användarnas försök att påverka den rådande diskursen, kan ses som att de inte håller sig till ämnet, och därmed definieras som kvalitetssänkande när det i själva verket kan förhålla sig tvärtom. Ett alternativt förhållningssätt är att se hur den enskilda nyhetsartikeln och dess läsarkommentarer förhåller sig till varandra utan att den ena värdemässigt ska definiera den andra, vilket den här studiens tredje del intresserar sig för.

Även visuell struktur där läsarkommentarerna förekommer varierar. En variant är att läsarkommentarerna visas i en trädstruktur där svar på kommentarer kan ges hierarkiskt på olika nivåer. En annan variant är att kommentarer listas kronologiskt på samma nivå, vilket gör att användaren själv måste tydliggöra i texten om kommentaren är specifikt avsedd att svara någon av de övriga kommentarerna.

Abdul-Mageed (2008) undersöker om framträdande placering av nyhetsartiklarnas puffar på nättidningens ingångssida har betydelse för hur många läsarkommentarer nyhetsartikeln attraherar. Läsarkommentarernas antal skiljer sig något mellan de nyhetsartiklar som gavs mer respektive mindre framträdande puff, men inte så mycket. Nyhetsartiklarna med de mest framträdande puffarna högst upp på nättidningens ingångssida, fick drygt 40 läsarkommentarer per nyhetsartikel. De mindre framträdande placeringsalternativen varierade i medelvärde ungefär mellan 16 och 35 läsarkommentarer per nyhetsartikel.

Tillgängligheten kan också sägas styras av andra redaktionella val. Inställningen till användarskapat innehåll på svenska tidningsredaktioner, består ofta av förhoppningar om intäkter och en oro för att det användarskapade innehållet ska skapa problem (Hedman, 2009). Likadant förhåller det sig internationellt. Att hantera läsarkommentarer upplevs ofta som svårkontrollerat och arbetskrävande av professionella i medieorganisationerna (Hermida & Thurman, 2008; Brost, 2011; Harrison, 2010). Läsarkommentarernas hantering kan också förknippas med konkret ekonomisk risk. Thurman (2008) nämner rättsfallet Lord Robertson mot The Sunday Herald, där en kommentar utpekades som ärekränkande och ledde till en uppgörelse på 25 000 pund.

Moderering innebär att professionella knutna till medieorganisationen, eller externt på uppdrag, läser igenom läsarkommentarerna och eventuellt rensar bort vissa av dem. Moderering av läsarkommentarerna kan göras innan de blir synliga på webbplatsen. I så fall handlar det om förhandsmoderering (*premoderation*). Modereringen kan också ske efter publiceringen, ibland på läsarnas uppmaning om att vissa kommentarer upplevs som olämpliga. I så fall är det eftermoderering (*postmoderation*) som används.

Moderering är en kontrollfunktion som utgår från medieorganisationen som avser att garantera att läsarkommentarerna inte bryter mot lagar eller riktlinjer som satts upp runt kommentarfunktionens användning. Ofta finns hänvisningar till lagar och regler som gäller för papperstidningen¹ och som går ut på att ansvarige utgivare tar ansvar för innehållet även i läsarkommentarerna. Ibland förekommer också hänvisningar till lagen om elektroniska anslagstavlor (SFS 1998:11), där formuleringarna lägger ansvaret för innehållet på den som lämnar läsarkommentaren.

Det finns också mycket samstämmiga formuleringar om vad som inte tillåts: kränkningar/personangrepp, kommentarer om etniska grupper, kön, sexuell läggning, politisk tillhörighet, yrke eller religion om det saknar betydelse i sammanhanget, generaliseringar och avvikelser från ämnet, svordomar/obsценiteter, obegripligheter, kommersiella budskap, pornografi, rasism, sexism, hot, trakasserier, skvaller eller lögnar (regelformuleringarna sammanställda utifrån webbplatserna www.hd.se, www.na.se, www.skd.se och www.unt.se under våren 2012).

Graden av anonymitet som användaren tillåts ha, kan variera. Ibland krävs att användarna registrerar sig och skaffar ett konto med en giltig e-postadress, ibland krävs registrering via Facebook och ibland kan användarna vara helt anonyma. Nagar (2011) beskriver hur den israeliska kontexten präglas av en hög grad av anonymitet, men däremot så förhandsmoderas läsarkommentarerna av professionella journalister. Enligt Manosevitch (2011) förhåller det sig annorlunda i Europa och USA, där det är vanligare med eftermoderering och registreringsprocedurer. När Nagar (2011) använder anonymitet som förklaringsvariabel vid undersökningen av diskursens kvalitet, finner hon att registreringsprocedurer höjer diskurskvaliteten i de avseenden Nagar intresserar sig för.

Freund (2011) undersöker intentionalitet och interaktivitet i läsarkommentarer. Freund intresserar sig för om användarnas synpunkter handlar om på vilket sätt nyheten framställs eller om synpunkterna handlar om själva innehållet. Det flesta läsarkommentarerna innehöll negativa omdömen riktade antingen mot aktörer i nyhetsartikeln, mot andra som lämnat läsarkommentarer eller mot författaren till nyhetsartikeln. Läsarkommentarerna innehöll 64 procent negativa och 9 procent positiva omdömen. Det flesta läsarkommentarer i Friends studie är inte interaktiva utan står för sig själva. De refererar inte till någon annan läsarkommentar och benämns därför som *declarative* (62%). En tredjedel (33%) refererade till en annan läsarkommentar, vilket benämns av Freund som *reactive*. Endast en liten del (3,6%) benämndes *interactive* vilket här betyder att läsarkommentaren hörde hemma i ett utbyte av flera andra läsarkommentarer.

1.4 Hur attraherar olika nyheters egenskaper läsarkommentarer?

Freund (2011) undersöker skillnader i läsarkommentarer som lämnats vid nyhetsartiklar med olika fokus på fakta respektive opinion. Läsarkommentarerna i anslutning till nyhetsartiklar som är mer opinionsbildande, ges mer negativa omdömen riktade mot författarna. Nyhetsartiklarna med mer faktabaserat innehåll ges istället mer värderande omdömen om de personer som förekommer i nyhetsartikeln.

---

¹ TF, YGL, meddelarskyddet och anonymitetsskyddet.

I Singers (2009) studie var inte olika nyhetsteman i fokus eftersom allt material som undersöktes handlade om valrörelsen. Däremot noterar även Singer de stora skillnaderna mellan hur olika nyheter attraherade läsarkommentarer. Vissa fick hundratals, eller till och med tusentals medan andra bara ett fåtal. I studiens kontext var medelvärde för antal kommentarer per nyhet 97 och medianen 21, vilket säger en del om spridningen.

Det finns resultat som tyder på att intresset för att lämna läsarkommentarer skiljer sig åt beroende på innehållet i nyhetsartiklarna. Intresset verkar kunna vara kulturellt alternativt kontextuellt betingat. I Nagars (2011) studie låg nationella nyheter i topp för israelerna medan nyheter av social karaktär låg i topp för britterna. I Abdul-Mageeds (2008) studie av läsarkommentarer på Al Jazeera webbplats, riktades intresset mot hur läsarkommentarerna fördelades över både olika teman i nyheterna och deras regionala täckning. I kontexten Al Jazeera var medelvärde för antal kommentarer per nyhet 27. I studien verkar antalet läsarkommentarer i stora drag följa hur stor plats själva nyhetsartikeln ges, men det nyhetstema där intresset för att lämna läsarkommentarer var förhållandevis större än nyhetens utrymme, var utrikespolitik. Det ska dock sägas att det är små skillnader Abdul-Mageed redovisar, tre procentenheter. Abdul-Mageed delar in nyhetsartiklarna i tre kategorier: arabvärlden, den icke-arabiska muslimska världen och den icke-arabiska icke-muslimska världen. Av det utrymme nyhetsartiklarna gavs, handlade 62 procent om arabvärlden, medan läsarkommentarerna knutna till dessa nyhetsartiklar utgjorde 73 procent. Det visar sig att närhet fortfarande står sig som välbekant nyhetsvärderingsfaktor när människor själva låter sig angås av nyheterna, i bemärkelsen att man ger uppmärksamhet genom att lämna läsarkommentarer.

Samtidigt antyds även för svenska nättidningar en återkommande och tydligare koppling mellan nyhetens lokala prägel och det användarskapade innehållet. Det gäller till exempel i ett antal studentuppsatser vars forskningsfrågor egentligen inte primärt intresserar sig för det lokala. Rejnäs och Gunséus (2011) undersöker användarnas prioriteringar i nyhetskontext när det gäller delningar av nyheter på Facebook. Appeltofft och Larsson (2008) undersöker liksom den här studien hur artiklar kan kommenteras, i det fallet hur många kommentarer som lämnades under en vecka i fem kategorier. Även om det kan vara små material, så verkar UGC-användarna rikta intresset mer mot vissa nyheter än andra, vilket här bidragit till ett intresse för att mer detaljerat kategorisera innehåll efter egenskaper på ett för kontexten lämpligt sätt och ställa det i relation till forskningsfrågorna.

1.5 Metoder som använts för att undersöka läsarkommentarer

De hittills vanligaste metoderna för att undersöka läsarkommentarer är dels kvantitativa innehållsanalyser där ofta den enskilda läsarkommentaren utgör analysenhet, dels studier i nyheternas produktionsmiljö. Nagar (2011) gjorde det möjligt att rikta uppmärksamheten specifikt mot 1200 utvalda användare i Storbritannien och Israel med sitt webbaserade frågeformulär som innehöll både filterfrågor som strukturerade och öppna svarsalternativ.

1.6 Vem lämnar läsarkommentarer?

Forskningen (Freund, 2011; Nagar, 2011) identifierar användaren bakom läsarkommentaren som en välutbildad, politiskt, kunnig, välavlönad person i arbete. I stora drag stämmer denna bild med vad man tidigare vetat om internetanvändarna², även om det finns ett fåtal studier som pekar i en annan riktning (Nagar, 2011).

Det som skiljer sig är några av de demografiska och socioekonomiska faktorerna. Där tidigare forskning pekar ut internetanvändaren som en yngre man, så är författaren till läsarkommentarerna oftare från 44 år och uppåt, anställd och välavlönad (Nagar, 2011). Freund (2011) hänvisar till *Spiegel Onlines* egna användarstudier när hon pekar ut användaren som manlig, mellan 29 och 49 år och universitetsutbildad. Resultaten ger välgrundade skäl att ställa frågor om det är medelklassens värderingar som tar plats i kommentarerna, och vad det i så fall betyder för kommentarfunktioner som forum för demokratiskt deltagande och ur samhällsbevarande respektive samhällsförändrande aspekter.

Nagar (2011) intresserar sig för vad som skiljer de som bara läser kommentarerna och de som skriver dem, ofta benämnda *lurkers/readers* och *posters/commenters* i sammanhanget. Det som skiljer grupperna åt är just ålder och politisk kunskapsnivå vilket bland annat uttrycks genom att *posters/commenters* har ett närmare förhållande till politisk aktivitet. Skillnaden visar sig också genom en internetanvändning som är både mer frekvent och mer mångsidig bland de som lämnar läsarkommentarer. Den längre tid som israeler haft tillgång till möjligheten att lämna läsarkommentarer jämfört med britterna, visar sig i en högre nivå av engagemang hos israelerna.

I den svenska kontexten svarar fem procent av tillfrågade att de lämnar läsarkommentarer i anslutning till nyheter eller journalistbloggar minst en gång i veckan (Bergström, 2008). På frågan om de lämnat läsarkommentarer det senaste året, har 16 procent lämnat kommentarer vid något tillfälle. I den svenska kontexten var de som lämnade läsarkommentarer yngre än i Nagars studie, och mer överensstämmande med tidigare forskning om internetanvändare. Däremot går tendensen att vara välutbildad och politiskt intresserad hand i hand med att lämna läsarkommentarer även här. Gärna då också i kombination med egenskaperna att vara man och att ha ett tekniskt intresse.

---

² Althaus, S. L. and D. Tewksbury. (2000). "Patterns of Internet and Traditional News Media Use in Networked Community." *Political Communication*, 17:21-45.

Best, S. J. and B. S. Krueger. (2005). "Analyzing the Representativeness of Internet Political Participation." *Political Behavior*, 27(20):183-212.

Calenda, D. and L. Mosca. (2007). "The Political Use of the Internet: Some Insights from two Surveys of Italian Students." *Information, Communication and Society*, 10(1):29-47.

Chung, D. S. (2008). "Interactive Features of Online Newspapers: Identifying Patterns and Predicting Use of Engaged Readers." *Journal of Computer-Mediated Communication*, 13:658-679.

Davis, R. (2005). *Politics Online: Blogs, Chatrooms, and Discussion Groups in American Democracy*. New York, NY: Routledge.

Gennaro, C. D. and W. Dutton. (2006). "The Internet and the Public: Online and Offline Political Participation in the United Kingdom." *Parliamentary Affairs*, 59(2):299-313.

Lee, F. L. (2005). "The Impact of Ordinary Political Conversation on Public Opinion Expression." *Journalism and Mass Communication Quarterly*, 82(4):891-909.

Nam, T. (2010). "Who Are Political Users of the Internet?: An Empirical Study of the Democratic Divide." *Proceedings of the 11th Annual International Conference on Digital Government Research*, 89-98.

Papacharissi, Z. and A. M. Rubin (2000). "Predictors of Internet Use." *Journal of Broadcasting and Electronic Media*, 44(2):175-196.

Stromer-Galley, J. (2002). "New Voices in the Public Sphere: A Comparative Analysis of Interpersonal and Online Political Talk." *Javnost/The Public*, 9:23-42.

1.7 Nättidningarnas läsarkommentarer - en illustration av olika faser

Det finns en stor variation i tillgänglighet och nyttjandet av läsarkommentarer i nyhetssammanhang. Forskare skildrar i olika kontexter att villkoren för läsarkommentarer kan skifta alltifrån nästan total öppenhet (Manosevitch, 2011: Nagar, 2011) till nästan obefintlig existens (Cleary & Bloom, 2011).

Inför den här studien gjordes ett antal observationer av svensk dagspress på nätet, som tillsammans med den tidigare forskning som beskrivits här, har lett fram till fasmodellen nedan. Den kan ses som ett förslag på hur man kan illustrera var en nättidning befinner sig i tillgänglighets- och nyttjandenivå när det gäller läsarkommentarer.

Tabell 1: Tre olika faser av tillgänglighet och nyttjande hos nättidningar med läsarkommentarer

	Fas 1	Fas 2	Fas 3
Tillgänglighet	Funktionen med läsarkommentarer har börjat erbjudas i anslutning till nyhetsartiklarna i någon form.	Funktionen med läsarkommentarer har börjat erbjudas i anslutning till nyhetsartiklarna mer som regel än undantag.	Funktionen med läsarkommentarer erbjuds i anslutning till nyhetsartiklarna regelmässigt, med få undantag.
Nyttjande	Funktionen med läsarkommentarer har börjat användas av läsarna i någon form men ännu domineras nyhetsartiklarna av tomma kommentarsfält. Där läsarkommentarer finns är de enstaka eller ett fåtal.	Funktionen med läsarkommentarer används av läsarna så att vissa nyhetsartiklar både helt kan sakna läsarkommentarer och vissa nyhetsartiklar har "pikar" av läsarkommentarer som markant överstiger minst hälften av läsarkommentarerna under samma dag i aktuell nättidning.	Funktionen med läsarkommentarer används av läsarna så att det är sällsynt att nyhetsartiklar helt saknar läsarkommentarer och sällsynt att vissa nyhetsartiklar har "pikar", eftersom den samlade mängden läsarkommentarer är omfattande mer som regel än undantag.

1.8 Vad den här studien kan bidra med

Det finns några saker som är nya i den här studien i förhållande till tidigare forskning om läsarkommentarer. På ett övergripande plan finns ett fokus på relationen mellan olika nyhetsartiklars egenskaper och dess läsarkommentarer. Konsekvensen blir ett intresse för att studera läsarkommentarer som en form av reception, vilket gör att det begrepp som vanligtvis används i sammanhanget, produktion, blir mindre relevant. Därav följer också ett detaljerat intresse både för egenskaper hos nyhetsartiklarna och hos läsarkommentarerna.

Studien intresserar sig också för hur dessa nyheters egenskaper och möjligheten att lämna läsarkommentarer förhåller sig till det faktiska nyttjandet av möjligheten att lämna läsarkommentarer. Avslutningsvis undersöks både några av de mest kommenterade nyhetsartiklarna och deras respektive läsarkommentarer och relationen dem emellan med receptionsstudien som inspiration. Den samlade ansatsens tre steg gör att det finns en förhoppning om att studien också ska kunna utgöra ett metodologiskt bidrag, som kan gå att överföra till studier av användarskapat innehåll, där frågor om tillgänglighet behöver knytas till nyttjandet.

Här argumenteras för att det är ett problem är att det saknas teori som knyter samman principer för tillträdet och nyttjandet. Som en naturlig följd saknas också ett sammanhållet intresse för enskilda egenskapers skillnader och likheter i tillträde och nyttjande. De studier om som finns om läsarkommentarer i nyhetskontext handlar ofta om olika aspekter av nyttjandet, utan analytiska beröringspunkter till tillgängligheten. Undersöks tillgänglighet så är ansatsen ofta bredare och spänner över användarskapat innehåll i många fler former än läsarkommentarer, och knyts inte analytiskt till nyttjandet. Därför finns det en plats för en studie som riktar ett specifikt intresse mot vilka egenskaper som knyter delarna samman.

Detta intresse riktar sig specifikt mot den omedelbara kontextens (nyhetens) egenskaper där läsarkommentarerna kan vara verksamma. Genom att skifta infallsvinkel och använda metoder som skiktat och skär igenom materialet på alternativa sätt och på olika plan, kan nya aspekter av läsarkommentarernas begränsningar i tillträde, möjligheter och nyttjande bli synliga.

2. Syfte och frågeställningar

Studiens syfte är att formulera ett förslag till teori om vilka egenskaper hos nyhetsartikeln som ökar sannolikheten för att läsarkommentarer ska attraheras i den valda kontexten. I den här studien undersöks Helsingborgs Dagblad på nätet (hd.se). Målsättningen är att arbetet ska mynna ut i en lista liknande Hvitfelts lista med nyhetsvärdering och dess olika faktorer som ökar sannolikheten för att en händelse ska bli en nyhet.

Studien tar sig an en svensk lokal dagstidning på nätet, och dess läsarkommentarer genom att undersöka två saker. För det första undersöks vilka egenskaper som karakteriserar de nyheter där möjligheten att lämna läsarkommentarer tilldelats respektive uteslutits. För det andra undersöks användarnas nyttjande utifrån flera infallsvinklar som belyser vad användarna gör med de möjligheter som finns att lämna läsarkommentarer. Tillgängligheten undersöks med en kvantitativ innehållsanalys. Användarnas sätt att nyttja möjligheterna att lämna läsarkommentarer undersöks dels med kvantitativ innehållsanalys och dels med ett diskursanalytiskt angreppssätt.

Tillgängligheten - att kunna lämna läsarkommentarer

Hur tillgängligheten ser ut och om det finns systematiska skillnader i hur läsarkommentarer tillåts respektive förvägras, är den första av de övergripande frågor som den här studien intresserar sig för, och som tidigare inte verkar ha undersökts på detta sätt.

- Är det de mest nyhetsvärda nyhetsartiklarna, inom sakområdena politik, ekonomi, olyckshändelser och brott jämfört med övriga sakområden, där användarna ges störst möjligheter att lämna läsarkommentarer? Eller ges störst möjligheter att lämna kommentarer på nyhetsartiklar som handlar om människors vardagskultur³? Eller är möjligheten att lämna läsarkommentarer störst vid helt andra typer av nyhetsartiklar?
- Vilken eller vilka av de enskilda egenskaper kopplade till nyhetsvärdering och vardaglighet som undersöks, samvarierar med möjligheter att lämna läsarkommentarer? och i så fall hur?

---

³ De områden som Hall och Giddens explicitgör som "levda" kulturer respektive socialisationsagenter: hem- och familjeliv, ungdomskulturer, subkulturer, avvikande beteende, skolgång, arbetsliv och organisationer/föreningsliv. Teorier som behandlar områdena finns i kapitel 3.

Nyttjandet av möjligheten att lämna läsarkommentarer

Den andra övergripande frågan handlar om hur användarna nyttjar sina möjligheter att lämna läsarkommentarer. Nyttjandet undersöks inledningsvis genom att ringa in vilka egenskaper som präglar de nyheter som användarna prioriterar respektive väljer bort när de lämnar kommentarer.

- I vilken utsträckning lämnas läsarkommentarer i anslutning till nyhetsartiklar som behandlar de mest nyhetsvärda journalistiska sakområdena (politik, ekonomi, brott och olyckshändelser) i förhållande till nyhetsartiklar generellt?
- I vilken utsträckning lämnas flest läsarkommentarer i anslutning till nyhetsartiklar som behandlar sakområden kopplade till människors vardagskultur i förhållande till nyhetsartiklar generellt?
- I vilken utsträckning lämnas läsarkommentarer i anslutning till de nyhetsartiklar som har högst förekomst av specifika egenskaper kopplade till nyhetsvärde eller vardagskultur i förhållande till nyhetsartiklar generellt?
- I vilken utsträckning lämnas läsarkommentarer i anslutning till nyhetsartiklar som behandlar andra sakområden än de som nämnts ovan?

Vilka egenskaper präglar "pikarna"?

(=nyhetsartiklar och kommentarsfält med ovanligt många läsarkommentarer)

Nyttjandet undersöks avslutningsvis genom att några av de mest kommenterade nyhetsartiklarna och dess läsarkommentarer får genomgå en analys med inslag av diskursanalys. Viktigt i den här analysen är att verktygen ger tillräckligt induktivt friutrymme för att materialet ska låta sig höras.

- Vad präglar de nyhetsartiklar och kommentarsfält där användarna lämnar flest läsarkommentarer, när det gäller diskurser, identiteter, kommunikativa stilar och ordval? Och på vilka sätt uppvisar nyhetsartikeln och dess läsarkommentarer likheter och skillnader i förhållande till varandra?

3. Teoretiska utgångspunkter

I den här studien betraktas den enskilda nyhetsartikeln och dess läsarkommentarer som en form av enhet, vars relation är central och därför bör studeras. En av inspirationskällorna är Birminghamskolans receptionsforskning (Hall, 1980) och de begrepp om mediepublikens inkodning (*encoding*) och avkodning (*decoding*) som utvecklades där och som tas upp längre fram i kapitlet. Begreppen används konkret i den tredje och avslutande delen av studien. På ett övergripande plan genomsyras dock hela arbetet av tanken om en relation mellan egenskaper hos medieinnehållet och de reaktioner de skapar.

Studien handlar som sagt om vilka möjligheter användare erbjuds att lämna läsarkommentarer och hur användarna nyttjar dessa möjligheter. I de inledande delarna av studien besvaras frågorna genom att omsätta vissa teoriers anspråk på att peka ut vissa områden i människors liv som viktigare än andra. Sådana anspråk återfinns i både nyhetsvärdering och Cultural Studies. Teorierna används därför som katalysatorer i skapandet av de kategorier som använts för att analysera nyhetsartiklarnas innehåll. Kategorierna används sedan för att kunna ställa innehållet i relation till den tillgänglighet som erbjuds och det nyttjande som användarna praktiserar. I nyhetsvärderingen (i fortsättningen benämnd NV) är det medieproducenterna som gör ett urval av händelser enligt professionella kriterier med målet att delge läsarna de mest nyhetsvärda nyheterna. I Cultural Studies (benämnd CS) är det den vardagliga personliga erfarenheten som är central.

Genom att CS och NV får komplettera varandra undersöks inom vilka av de skapade kategorierna människor erbjuds/förhindras att lämna läsarkommentarer, samt om användarna lämnar läsarkommentarer på innehåll som berör deras vardagliga erfarenheter, eller om de väljer att prioritera nyhetsvärde. Valet av teoretiska utgångspunkter i teorier om nyhetsvärdering och Cultural Studies beror således på att det finns både skillnader och likheter, som kan användas för att undersöka läsarkommentarerna.

I studiens tredje del undersöks några av de nyhetsartiklar och deras tillhörande läsarkommentarer som kommenterats mest, men här med ett mer relationellt sätt att ta sig an frågorna genom att nyhetsartikeln undersöks som inkodning och läsarkommentarerna som avkodning.

Likheter och skillnader

Här beskrivs några likheter och skillnader mellan teorierna som används, för att förklara varför de betraktas som användbara som komplement till varandra, trots sina avgörande skillnader. Några konkreta skärningspunkter är att NV och CS delar ett gemensamt intresse för närhet (lokala erfarenheter), människors personliga erfarenheter samt normer, dess gränser och gränsöverskridande i form av brott och avvikande beteende av olika slag.

En första skillnad handlar om olika sätt att betrakta vad som gör att vissa händelser berör människor mer än andra. Där nyhetsvärderingens relevans- och viktkriterium

frågar hur många människors existensvillkor som är berörda, är Cultural Studies mer intresserade av på vilket sätt människor berörs en helt vanlig dag.

En andra skillnad mellan nyhetsvärderingsteorier och kulturteoretiska/diskursteoretiska utgångspunkter är sättet att betrakta nyheter. Där NV ser nyheter som något som finns tillgängligt i en objektiv verklighet och ur vilket det görs ett professionellt urval, betraktar kulturteoretiska/diskursteoretiska utgångspunkter nyheter som sociala konstruktioner av människors verksamhet där individuella erfarenheter och ideologi får betydande genomslag på andra plan än bara det rent medvetna och förnufts-mässiga.

Resonemanget ovan knyter an till en tredje skillnad: Cultural Studies mer kritiska utgångspunkter gentemot ideologi som reproduceras via medierna. Teorier om nyhetsförmedling och nyhetsvärdering (Hvitfelt, 1989) hänför snarare eventuella problem i nyheterna till brist- och konkurrensförhållanden i själva nyhetsförmedlings-processen.

En fjärde skillnad gäller synen på kultur. Teorier om nyhetsvärdering talar mer funktionellt om livsmönster och samhällets likhet. Hvitfelt (1989) drar en geografisk gräns vid om människorna som skildras lever i Europa eller Nordamerika i motsats till om de lever sina liv utanför. Cultural Studies ser kultur som direkta personliga erfarenheter (Connell, 1980) och som inte kan ses separat från människors olika och ojämlika livsvillkor i det gemensamma samhället (Stratton & Ang, 1996).

3.1 Produktion och värdering av nyheter

Teorierna om nyhetsvärdering beskrivs dels för att ge en bakgrund till vad som driver processen fram till de nyhetsartiklar som undersöks i studien, men också för att förtydliga hur kategorierna uppstått som används i den kvantitativa innehållsanalysen. Håkan Hvitfelt (1989) beskriver nyhetsförmedling dels som en urvalsprocess och dels som en process där nyhetshändelsen bearbetas genom den journalistiska professionen.

Nyheten väljs ut

Eftersom inte alla nyhetsartiklarna i nättidningen som undersöks i den här studien erbjuder läsarna möjligheten att lämna kommentarer, så finns det någon form av urvalsprocess även när det gäller läsarkommentarernas existens. Studien undersöker om denna andra urvalsprocess har likheter med tidigare kända principer för urval av nyheter, därför blir teorier om nyhetsvärdering viktiga. Hvitfelt (1989) påpekar dock att förhållandet mellan olika faktorer i nyhetsvärdering är komplicerat och att de stundtals överlappar varandra, vilket framgår längre fram. Exempelvis är konsonans och kort kulturellt avstånd i vissa delar synonyma och det Hvitfelt kallar begriplighet innehåller också inslag av avstånd och fokus på personer. Att nyheter ofta har en negativ och en dramatisk karaktär anser dock Hvitfelt inte vara självständiga faktorer i nyhetsvärderingen, utan istället ett resultat av de nedanstående faktorerna. Hvitfelts teorier om nyhetsvärdering pekar ut ett antal faktorer som sägs öka sannolikheten för att en händelse ska bli en nyhet. Dessa citeras:

1. Händelserna utspelas inom sakområdena *politik* och *ekonomi* samt *brott* och *olyckor*.
2. Händelserna är ofta viktiga eller relevanta.
3. Händelserna handlar om olika slag av *avvikelser* och inte det normala eller konstanta (sensation/övertäckning).
4. Händelserna utspelas på *kort avstånd* i olika dimensioner till mediets utspredningsområde.
5. Händelserna är på olika sätt *konsonanta* med journalisternas och publikens värderingar.
6. Händelserna handlar om olika slag av *eliter*.
7. Händelserna är *begripliga* för respektive nyhetsmediums publik.
8. Händelserna berör *enskilda personer*.

Håkan Hvitfelt (1989:64)

Hvitfelts modell utgör en vidareutveckling av Galtung och Ruges (1965) undersökning av vilka faktorer som gör att utrikeshändelser tar sig förbi långa avstånd och blir nyheter någon annanstans i världen. Även Galtung och Ruge tänker sig att en händelses förmåga att ta sig igenom bruset, beror på en mängd faktorer som tillsammans gör skillnad. De visar på en rad komplexa samband som i korthet går ut på att ju längre bort en händelse inträffar, desto mer nyhetsvärde i något annat avseende måste händelsen ha, för att kunna bli en nyhet.

I forskningen om nyhetsvärdering finns också tankegångar av Prakke (Hadenius & Weibull, 1997) om en avståndsmodell bestående av rumsmässiga, tidsmässiga och kulturella avstånd som styr nyhetens värde. Modellen kan sammanfattas: ju kortare avstånd desto större nyhetsvärde. Sedan Prakkes avståndsmodell kom 1969 och sågs som en komponent i nyhetsvärdering, har som i all forskning mycket hänt. Inte minst gäller detta kulturstudier. Om Prakkes tankegångar skulle integreras med nyare tvärkulturell forskning skulle kulturdimensionen i medier kunna utforskas med mycket större precision, men det är en uppgift alltför stor för den här studien, och inte heller dess syfte. Idag vet forskare ganska mycket om många kulturella dimensioner och också ganska finmaskigt hur de uttrycker sig i olika delar av världen, bara ett exempel av många är när det gäller kulturella skillnader i hur språk tenderar att uttrycka samma händelse antingen som stabila individuella egenskaper kontra situationsspecifika handlingar, i olika kulturella kontexter (Wyer, Chiu, & Hong, 2009). Prakkes kulturodefinition har ett mycket mer övergripande och strukturellt fokus än Birminghamskolan som diskuteras längre fram. Det är ytterligare ett skäl till att Cultural Studies sätt att se på kultur ansågs kunna vara fruktbart i detta arbete.

Medieroller

Hvitfelts (1989) teorier om nyhetsvärdering beskriver mediernas förkärlek för att beskriva människor på vissa sätt. Det gäller till exempel den drabbade, den skyldige och ibland räddaren. En gammal bekant från teatern och marknadskommunikationen framträder, den dramatiska triangeln med offer, skurk och hjälte. Hos Hvitfelt beskrivs tendensen att berätta om människor på dessa sätt, integrerat i begrepp som konsonans, sensation/övertäckning, elitpersoner och så vidare. Författarna Lind, Lindahl Person och Borgs (2005) samlar istället ihop mediernas sätt att beskriva människor, under rubriken *medieroller*. I det här arbetet fungerar sökandet efter medieroller i materialet som ett sätt att operationalisera aspekter av konsonans och sensation/övertäckning som en del av nyhetsvärderingen.

Urval och reproduktion av nyheten

Hvitfelt (1989) intresserar sig för på vilka sätt nyheterna är annorlunda än verkligheten⁴ och för hur nyheternas bild av verkligheten reproduceras av publiken. På motsvarande sätt kan vi ställa frågor om vad som särskiljer nyheter där möjlighet att kommentera nyheter finns respektive saknas, men också när det gäller frågan om hur nyheterna reproduceras hos publiken blir läsarkommentarerna intressanta.

Läsarkommentarerna skapas i anslutning till nyheten och som ett svar på den, med en omedelbarhet som genererar ett undersökningsmaterial som kan användas av de som intresserar sig för reception, samtidigt som *användarskapat material* (eng. UGC = user generated content) verkar generera forskningsintresse huvudsakligen som produktion och intresset mot användarna i egenskap av just användare och producenter. Att undersöka nyhetsartikel och kommentarsfält och dess egenskaper som en enhet och relationen dem emellan verkar ännu outforskat, vilket kanske förklarar avsaknaden av kvalitativa textanalytiska ansatser vid studier av läsarkommentarer, och det ganska ringa intresse som har givits åt just läsarkommentarernas innehåll ur detta perspektiv.

3.2 Publik, ideologi och nyheter

Det här kapitlet ägnar sig åt forskningsintresse som riktats mot publikens upplevelser av medieinnehållet tidigare, något som inte minst traditionen Cultural Studies ägnat sig åt. Ett känt exempel är de studier som David Morley och Catherine Brunsdon (Brunsdon & Morley, 1978; Morley, 1980) gjorde, då de analyserade tv-inslag i magasinprogrammet Nationwide. Arbetet följdes upp med fokusgruppsintervjuer med människor från olika socioekonomisk bakgrund, som fick berätta hur de upplevde de olika inslagen i programmet. Kombinationen av metoderna gjorde det möjligt att få en bild av hur ideologi reproduceras.

The Center for Contemporary Cultural Studies (CCCS)

Stuart Hall var verksam som forskare vid centret för kulturstudier i Birmingham (CCCS) på 1970-talet. Forskningen som bedrevs där, ställde frågor om människors interaktion med medier i vardagen. Forskningsinriktningen stod för något nytt i Storbritannien, inte minst för sitt kritiska intresse för hur ideologi reproduceras. Intresset vändes med eftertryck bort från finkulturen och dess eventuella kvaliteter, och riktades istället mot det nära, ordinära och populära.

Stuart Hall anser att gamla definitioner av kultur inte längre fungerar (Hall, 1980). Kultur ska inte betraktas genom upphöjda och noga utvalda artefakter. Ett sådant oproblematiserat sätt att se på kultur skapar enligt Hall en kultursyn fullständigt laddad av dominant reproducerande ideologi, samtidigt som andra alternativ osynliggörs och marginaliseras. Frågor om *hur* dominansprocessen går till, utgör kärnan i arbetet.

Hall vill se en annan definition av kultur, som ligger närmare antropologin. Det handlar om praktiken, människors handlingar i vardagen. *Praktik* definieras här som

---

⁴ Sättet att se på verkligheten och vad man kan veta om verkligheten är en grundläggande vetenskapsfilosofisk fråga som inte ges mer utrymme här. Hvitfeldts inställning är att det finns en komplex objektiv verklighet som, även om vi inte kan veta allt om den, ändå är en verklighet som det är möjligt att finna kunskap om.

personlig direkt erfarenhet (Connell, 1980). Det är där processerna som rör dominans och kamp kan ses, och som måste ställas i relation till frågor om ideologi, ekonomi och politik. Stuart Hall är kanske mest känd som forskaren som låg bakom receptionsbegrepp som *encoding/decoding* som tas upp mer ingående längre fram.

Traditionen Cultural Studies är relevant i denna studie på flera plan. Intresset för läsarkommentarerna i anslutning till nyhetsartiklarna skapar ett intresse för receptionsforskning i en ny kontext. Intresset för det vardagsnära i Cultural Studies, pekar ut vissa områden som särskilt intressanta för kulturproduktion. Stuart Hall explicitgör vad som avses med "levda" kulturer i publikationen av centrets Working Papers (Hall, 1980) i form av ungdomskulturer, subkulturer, avvikande beteende⁵, skolgång och arbetsliv. Varför just dessa områden pekas ut som mer "levda" än andra, blir tydligare då enskilda studier beskrivs. Betydelsen av ovan nämnda områden styrks indirekt också av att en snarlik uppsättning viktiga faktorer i människors liv pekas ut av sociologin, men då i form av begreppet *socialisationsagenter*: familj, skola, kamrater, organisationer/arbetsliv (Giddens, 2007). Stratton och Ang (1996) explicitgör också att Cultural Studies inte kan bedrivas utan att ojämlika maktrelationer beaktas.

För att ändå tydliggöra inriktningen på arbete som bedrivits i traditionen beskrivs nedan kort de studier som valdes ut för ompublicering i *Culture, Media, Language. Working Papers 1972-79* (1980). Phil Cohen (1980) beskriver hur subkulturer och ungdomskulturer uppstår som ett sätt att hantera spänningar. Dessa spänningar kommer från skillnader i livsvillkor mellan generationer och orsakas av samhällsförändringar. I subkulturens utkanter kan det finnas individer med avvikande beteende och ungdomsbrottslighet som vandalism, huliganism och bilstölder. Cohen menar att subkulturer inte existerar i medelklassen utan återfinns bland dominerade kulturer, inte bland dominerande. Även i kriminologiska teorier finns liknande resonemang (Sarnecki, 2009). Utifrån Cultural Studies kritiska intresse blir det logiskt att forskningsintresset riktas mot subkulturer, ungdomskulturer och avvikande beteende och att dessa områden bedöms vara särskilt lämpade vid studier om dominans och ideologi.

I Roger Grimshaws etnografiska studie på scoutlägret Green Farm Scout Camp (1980) sätts sökarljuset på regler och normer mellan pojkscouter och ledare. Grimshaw beskriver hur han vid en fråga ställd ur den oinvides perspektiv, blir informerad/uppläxad om att pojkscouterna inte förväntas besöka de vuxna scoutledarnas tält. Gränserna för interaktionen studeras och lägertillvaron fylls bland annat av tävlingar där prestationer belönas. Sett ur ett mer kritiskt perspektiv kan scoutlägret framstå som en effektiv ideologifabrik. Skälet till varför just föreningsverksamhet med barn och ungdomar blev ett intressant studieobjekt för CCCS får därmed en logisk förklaring.

Språkets användning är en mycket viktig del av den kulturteoretiska analysen. Hall använder semiotiska begrepp som *denotation* och *konnotation* på ett delvis nytt sätt jämfört med semiotiker som Barthes och Lévi-Strauss (Hall, 1980). Kulturen konkretiseras i studierna av hur tecken används och upplevs av människor i vardagen.

---

⁵ Hall använder begreppet *deviance*, *avvikande beteende* på svenska. Skillnaden mellan brottslighet och avvikande beteende är att brottsligheten är kriminaliserad och får ett straff som konsekvens, medan avvikande beteende är det icke kriminaliserade, men ändå kraftigt avvikande beteendet från rådande normer (Sarnecki, 2009).

Hall använder denotation och konnotation för att analytiskt kunna åtskilja de områden i språket där det råder konsensus/hegemoni/fixering och de områden där det pågår ideologisk kamp, en åtskillnad som kan kännas igen från olika diskursanalytiska metoder men då under andra rubriker.

Denotation i Halls mening kännetecknas av att det finns en enighet runt ett teckens bokstavliga betydelse, medan konnotation präglas av olika grader av variation i upplevelsen av tecknets betydelse. Hall menar att skillnaden är viktig: även om de flesta tecken inte är fixerade så att denotation och konnotation är samma sak, så kan konnotationens omfång variera. Åtskillnaden gör att det går att jämföra variationen i hur tecken beskrivs, som en bevisföring för oenigheten runt tecknet (Hall, 1980).

Logiken skulle då gå ut på att mindre variation i sättet som tecknet beskrivs betyder fixerad ideologi, medan större variation i tecknets sätt att beskrivas betyder att ideologisk förändring är mer intensivt pågående. Det som uttrycks starkast är den dominerande ideologins fixeringsförsök. Konnotationen blir således den plats där ideologisk förändring sker. Samtidigt påpekar Hall att även de tecken som upplevs som mer denotativa eller fixerade, inte alls är i avsaknad av ideologi. Tvärtom, tecknet är bara tillfälligt uteslutet från den ideologiska kampen.

Encoding/decoding

Stuart Halls (1980) kulturstudier i Birmingham resulterade bland annat i begreppen encoding/decoding som uppstod mot bakgrund av den kritik som rädde mot en tidigare linjär kommunikationsmodell bestående av sändare, budskap och mottagare. En ytterligare aspekt som förtydligade behovet av förnyelse var just Halls intresse för hur ideologi och dominansförhållanden reproduceras.

Hall förstås här som att man kan tänka på budskap så – till exempel i medierna – att dessa alltid levereras semiotiskt laddade med betydelser sprungna ur sin miljö. I en miljö med dominansförhållanden så kommer även budskapen per automatik att vara laddade med den dominerande ideologin. För att ta reda på hur den dominerande ideologin reproduceras, kan man låta människor få reagera på budskapen så att det går att analysera deras utsagor och se konkret på vilket/vilka sätt budskapen har uppfattats och på vilka sätt uppfattningarna skiljer sig från det ursprungliga budskapet.

Ett annat sätt att uttrycka Halls begrepp är att de syftar till att undersöka hur deterministiskt förhållandet är mellan det ursprungliga budskapet och människors uppfattningar om budskapet, och särskilt då om det finns skillnader mellan människors sätt att uppfatta budskapen utifrån sina livsvillkor. Är det så att budskap uppfattas på ett sätt som går att förutse, eller har människor en autonomi i sitt sätt att uppfatta budskapet? Och i så fall, hur fördelar sig denna autonomi människor emellan?

När människor uppfattar budskap på ett likartat sätt som de är konstruerade så benämner Hall detta sätt att uppfatta budskapet på som *dominant/preferred code*. I *negotiated code* blandas en acceptans och ett motstånd mot budskapet så att människor accepterar huvuddragen (*the grand significations*) i beskrivningen av vad som har betydelse, men i en situationell kontext blir det annorlunda:

"...while at a more restricted situational (situated) level, it makes its own ground rules – it operates with exceptions to the rule. It accords the privileged position to the dominant definitions of events while reserving the right to make a more negotiated application to its own more *corporate* positions."

Stuart Hall (1980:137)

Avslutningsvis kan den som tar emot budskapet avsiktligt uppfatta budskapet på ett helt annat sätt än hur budskapet är avsett att förstås, trots att det finns en förståelse för hur budskapet är avsett att uppfattas. Detta benämner Hall *oppositional code*.

En talkshow och dess publik

Livingstone och Lunts (1994) studier om tv-publikers deltagande i talkshows, har betydelse i denna studie dels genom analysverktygen som används men också för att Livingstone och Lunt intresserar sig för betydelsen av publikens personliga erfarenhet. Här kan paralleller dras till hur läsarkommentarerna konstruerar publikens personliga erfarenhet. Livingstone och Lunt diskuterar tv-debatter som genre och de förutsättningar som råder där. Om arenor ska kunna vara fungerande offentliga platser för deltagande så måste publiken ha möjlighet att vara kritisk, det räcker inte med tillgänglighet. Deltagarna måste därför ha vissa kompetenser. Publiken i Livingstone och Lunts studie diskuterar om de tycker att argument håller, om det som presenteras verkar rimligt, vilka bakomliggande motiv som kan finnas, och vad som kunde ha sagts men inte sades.

Livingstone och Lunt använder sig av begrepp om avkodning som liknar Halls, med två dimensioner. Den ena dimensionen innehåller ytterligheterna *referential* ("hänvisande", min övers.) respektive *critical*, som i vid mening handlar om huruvida publiken instämmer eller opponerar sig i förhållande till budskapet. Den andra dimensionen sträcker sig mellan *distanced* och *involved*, vilket skildrar likgiltighet respektive engagemang hos publiken.

Det dimensionerna klargör tillsammans är ju att publiken kan vara kritisk på olika sätt. Kritiken kan ta form både genom likgiltighet för att de inte tycker att det som avhandlas angår dem. Men de kan också vara kritiska med en hög grad av engagemang, därför att de bryr sig mycket om det som avhandlas men inte håller med om vad som framförs. Livingstone och Lunt undersöker också hur mycket människor talar om sig själva när de får ordet i en talkshow och hur publiken resonerar om sitt eget deltagande. En av de saker som Livingstone och Lunt kommer fram till är att olika experters auktoritet undermineras, medan privatpersoners erfarenheter ges stor betydelse, i den här kontexten.

Publiken om deltagandet

Wahl-Jorgensen, Williams och Wardle (2010) har undersökt vilka uppfattningar publiken har om användarskapat innehåll i nyheterna. Författarna nämner bildmaterial och ögonvittnesskildringar som användarna bidragit med. Det visar sig att publiken gör en tydlig skillnad på om det användarskapade innehållet skildrar personliga erfarenheter eller personliga åsikter. Medan publiken är välvilligt inställd till människor som delar med sig av sina personliga erfarenheter i nyheterna, så är publiken skeptisk mot människor som delar med sig av sina åsikter.

Den personliga erfarenheten upplevs som äkta och fylld av mervärde, medan uttryckta åsikter upplevs som negativa inslag i nyheterna.

Den negativa inställningen tar sig uttryck i åsikter om att man inte har rätt att uttala sig om man inte gör det utifrån en speciell expertkunskap, att människor bara uttrycker åsikter för att rikta uppmärksamhet mot sin egen person eller att de som delar med sig av sina åsikter bara gör det därför att de är ensamma människor som inte har så mycket bättre saker att lägga sin tid på. Författarna (Wahl-Jorgensen, Williams, & Wardle, 2010) gör här en koppling till Habermas ideal om kommunikation, och problematiserar hur konstruktiva samtal ska kunna föras om bara personliga erfarenheter räknas som legitima att dela av medborgarna, men inte åsikter.

Nyheter som diskurs

Tidigare nämndes Hvitfelt och att han intresserat sig för skillnaderna mellan nyhetsinnehållet och en visserligen svårgräpbar men ändå objektiv verklighet. Ett annat sätt att se på verkligheten är att människor skapar och omformar sin omgivning genom att använda språket i en ständig process. Utifrån det perspektivet, det socialkonstruktionistiska, är verkligheten inte den viktiga frågan, den är inte objektiv och slutligen fastställd, utan tvärtom något föränderligt som det råder en ständig kamp om inflytandet över.

Genom att vissa företeelser tillåts ta olika stor plats i språket och annat utestängs (Bergström & Boréus, 2005) hamnar frågan om makt i centrum. Om förändring inte är en neutral naturkraft, så måste ju förändringen drivas av någonting. Denna drivkraft hade kanske kunnat vara någonting annat än vad det faktiskt är. Här finns ett intresse för att undersöka hur språk används för att beskriva en tänkt verklighet på olika sätt, diskursiv praktik, och vilka alternativa sätt att använda språk som kunde ha använts men aldrig blev till.

Resonemanget ovan gäller i allra högsta grad mediernas och nyheternas innehåll. Att analysera nyheter, har dessutom den egenheten att analysen gäller ett material där det görs anspråk på neutralitet. Några forskare som ägnat sig åt att analysera diskurser i nyhetsmaterial utöver tidigare nämnda är Norman Fairclough (1995) och Teun van Dijk (1988). Frågor som ofta ställs i dessa sammanhang är hur världen, händelser och relationer beskrivs, vilka identiteter som är synliga i materialet, hur makten över skeenden beskrivs, om parters agerande är synligt i texten eller om språket osynliggör agerande av olika slag, samt vilken betydelse personliga åsikter och erfarenheter ges.

Andra språkliga aspekter som beaktas brukar vara val av aktiv/passiv-form, ordval, metaforer och bindeord, hur orsaker till händelser beskrivs, och om texten präglas av ett enhetligt sätt att beskriva, eller om det verkar finnas flera konkurrerande sätt att beskriva innehållet (Fairclough, 1995). Andra nyhetsaspekter som kan analyseras är retorik, strukturella nivåer men också ämnen i nyheterna och dess övergripande form (van Dijk, 1988). I van Dijks definition av nyheter ingår att ska ingå ny information om händelser, saker eller personer och att information distribueras via en mediekanal exempelvis informationen som framförs i ett tv-program eller i den skrivna texten i en nyhetsartikel. Nyheter som diskurs avgränsas av van Dijk genom att det ska handla om förflutna händelser om politik, samhälle eller kultur.

4. Två metoder–tre frågor

Det här kapitlet inleds med beskrivningar av de metoder som används, den kvantitativa innehållsanalysen och pikanalysen som har mer gemensamt med diskursanalys och annan kvalitativ textanalys. Därefter beskrivs urvalet av nättidningarna, urvalet av analysenheterna i form av nyhetsartiklar samt metodkritik.

4.1 Design och operationalisering

I studiens första del analyseras en större mängd nyhetsartiklar, utifrån flera egenskaper, däribland om möjlighet att lämna läsarkommentarer finns eller saknas. Ett designmässigt val är att den enskilda nyhetsartikeln får utgöra analysenhet, och inte läsarkommentaren vilket annars vanligtvis är fallet. Upplägget är ett krav för att kunna undersöka tillgänglighetsaspekten. De nyhetsartiklar som har kommentarmöjlighet selekteras ut, för att utgöra materialet till studiens andra del där nyttjandet undersöks. Materialet som används i studiens andra del genomgår också en selektering, nu utifrån de mest kommenterade nyhetsartiklarna, för att få fram kandidater till urvalet för studiens tredje del. På så sätt hänger designen ihop, varje del av studien kräver de föregående alternativt leder fram till nästa.

Tillgänglighet

Frågorna om tillgänglighet besvaras genom undersökning av:

- fördelningen av sakområden i nättidningens nyhetsartiklar, och hur stor andel av artiklarna inom vart och ett av sakområdena som är tillgängliga respektive otillgängliga för läsarkommentarer.
- om förhållandet mellan tillgängliga och otillgängliga nyhetsartiklar inom ett sakområde, skiljer sig signifikant jämfört med hur tillgängligheten ser ut i materialet generellt, enligt principen:

H_0 = Det finns ingen skillnad i tillgänglighet mellan nyhetsartiklarna generellt och nyhetsartiklar inom sakområdet **politik**

$H_{1,1}$ = Nyhetsartiklar inom sakområdet **politik** har en högre tillgänglighet än nyhetsartiklarna generellt

$H_{1,2}$ = Nyhetsartiklar inom sakområdet **politik** har en lägre tillgänglighet än nyhetsartiklarna generellt

Genom att kombinera punkterna ovan kan för det första den generella tillgängligheten för ett sakområde undersökas. För det andra kan hypoteserna också testa den interna tillgängligheten i varje sakområde var för sig. När det gäller de enskilda egenskaper som mäts i nyhetsartiklarna ser hypotesprövningen ut som i exemplet nedan:

H_0 = Det finns ingen skillnad i tillgänglighet mellan nyhetsartiklar när det gäller hur många människor som får allvarligt påverkade livsvillkor av händelsen som beskrivs i nyheten (nyhetsvärderingens viktbegrepp - existensvillkor).

$H_{1,1}$ = Det finns en skillnad i tillgänglighet mellan nyhetsartiklar när det gäller hur många människor som får allvarligt påverkade livsvillkor av händelsen som beskrivs i nyheten (nyhetsvärderingens viktbegrepp - existensvillkor). Skillnaden innebär att tillgänglighet och existensvillkor samvarierar positivt.

$H_{1,2}$ = Det finns en skillnad i tillgänglighet mellan nyhetsartiklar när det gäller hur många människor som får allvarligt påverkade livsvillkor av händelsen som beskrivs i nyheten (nyhetsvärderingens viktbegrepp - existensvillkor). Skillnaden innebär att tillgänglighet och existensvillkor samvarierar negativt.

Nyttjandet

Frågorna om hur användarnas nyttjar möjligheten att lämna kommentarer på nyheter inom olika sakområden, besvaras via de data som variabel 3 i innehållsanalysen genererat. När det gäller hur nyhetsartikelns enskilda egenskaper samvarierar med antalet läsarkommentarer, så har bivariata analyser med Spearman's rho gjorts mellan variabel 2 (antalet på de läsarkommentarer nyhetsartikelns erhållit) och de eftersökta egenskaperna i tur och ordning i variablerna 4-14. På grund av olika skalnivåer, redovisas förhållandet mellan variabel 2 och variablerna 15 och 16 istället med frekvenser, central- och spridningsmått samt med mediantest som testar om skillnader mellan nyhetsartiklar med olika egenskaper är signifikanta.

4.2 Den kvantitativa innehållsanalysen

Den kvantitativa innehållsanalysens kategorier har huvudsakligen inspirerats av teorier om nyhetsvärdering och kulturstudier. Det gäller både de journalistiska sakområdena och de enskilda egenskaper som eftersöks i materialet. Den enskilda nyhetsartikelns används som analysenhet, och dess antal läsarkommentarer utgör variabelvärdet i en av variablerna. Användandet av nyhetsartikelns som analysenhet krävs som nämnts för att besvara frågorna om tillgänglighet. Variabel 1 mäter nyhetsartikelns tillgänglighet för användarna att lämna kommentarer. Variabel 2 mäter kommentarernas antal. Variabel 3 definierar journalistiskt sakområde. Variabelvärdena i variabel 3 har utöver inspiration från nyhetsvärdering och kulturstudier också uppstått ur ett antal induktivt skapade sakområden som framkom i samband med testkodning. Variablerna 4-5 mäter olika enskilda aspekter av vardagskultur som hur många människors som beskrivs ha en personlig erfarenhet av nyhetshändelsen eller på vilken typ av plats händelsen utspelar sig.

Variabel 6-16 innehåller ett urval av olika enskilda aspekter av nyhetsvärde som exempelvis hur lång tidsperiod nyheten sträcker sig över, och hur långt avståndet är mellan händelse och publik. Här görs inga anspråk på att ha täckt in alla faktorer och

aspekter i teoribildningarna. Variablerna har valts ut för att kunna utgöra några relevanta komplement till den information som variabeln rörande sakområdena erbjuder. Kodboken finns i bilaga A.

För att ha ett tillräckligt stort material att arbeta med i den kvantitativa innehållsanalysen görs en totalundersökning av samtliga dagar under tiden från 22 januari till 22 mars 2012. Nyhetsartiklarna med sina i förekommande fall tillhörande kommentarer samlas in. Materialinsamlingen genererar per nättidning ca 1000 nyhetsartiklar.

I kodningen tas utgångspunkten i Faircloughs (1995) sätt att beskriva nyheter, där vi utgår från att det finns en prioriteringsordning i texten som börjar i rubrik, går vidare till ingress och slutligen till mellanrubriker och brödtext. Texten tolkas i prioriteringsordningen, så om ett variabelvärde skulle bli otvetydigt tydligt redan i rubrik och ingress, så är utfallet redan klart och läsning av brödtexten kan egentligen inte förflytta nyhetsartikelns kodning från en kategori till en annan. Oftast är emellertid rubrik och ingress något tvetydiga med följd att ett omedelbart variabelvärde är otydligt och en andra strategi behövs.

Denna strategi riktas in sig på en genomläsning nyhetsartikelns och en helhetstolkning av om exempelvis något av variabelvärdena 1-23 i variabel 3 ligger närmast textens innehåll. Om inte heller det bringar klarhet går fokus över till var det först i texten finns en referens av något slag till en kategori, till exempel variabelvärde 3 (olyckshändelse) i variabel 3 (journalistiska sakområden). Om ingen av dessa strategier verkar fungera, kodas variabelvärde 24: *Övrigt*. Övriga strategiska val vid kodningen återges i kodbokens kommentarer i slutet av bilaga A.

4.3 Pikanalysen

Det som är nytt i den här studiens analys av läsarkommentarer är två saker. För det första att pikanalysen återknyter ett förhållandevis nytt fenomen, läsarkommentarer, och betraktar dem som reception genom att använda Stuart Halls begrepp encoding/decoding (beskrivs på sidan 20). Nyhetsartikelns utgör encoding och läsarkommentarerna decoding. För det andra bör det förtydligas att genre- och kontextberoendet här är centralt. Man kan säga att tillvägagångssättet står i opposition till att betrakta läsarkommentarer som en homogen massa, emot synsättet att det skulle vara meningsfullt att plocka läsarkommentarer ur sin kontext (läs att avskilja läsarkommentarerna från nyhetsartiklarnas egenskaper) för analys. För det tredje analyseras den enskilda nyhetsartikelns och läsarkommentarerna som lämnats i anslutning som två separata delar, och slutligen analyseras relationerna dem emellan. Frågorna som ställs till materialet är:

1. **Vilken ideologi – och andra egenskaper – kännetecknar nyhetsartiklarnas kommentarfält blir "pikar"?** (nyhetsartikelns diskurser, identiteter som konstrueras, kommunikativa stilar och ordval) Med ideologi avses här den definition som Bergström och Boréus (2005) beskriver: ideologi som olika sätt att beskriva verkligheten/världen, dess problem och lösningar. Diskurs kan definieras alltifrån ganska snävt till en mängd text eller expanderas från språk till att omfatta även social praktik (Bergström & Boréus, 2005). I pikanalysen fokuseras på de föreställningar som tar sig språkliga uttryck i verklighetsbeskrivningar i kontexten (nyhetsartikelns) men

också dess konsumtion (läsarkommentarerna) som analyseras i nästa steg men däremot analyseras inte praktik och handling utanför texten.

2. **Vilken ideologi – och andra egenskaper – kännetecknar läsarkommentarerna vars kommentarfält blir "pikar"?**
(diskurser, identiteter som konstrueras, kommunikativa stilar och ordval)

3. **Hur förhåller sig den ena till den andra av ovanstående?**
De kulturteoretiska begreppen encoding/decoding används för att ställa ovanstående i relation till varandra och för att kunna illustrera dominansförhållanden.

Analyserna inleds med en analys av diskurser i den enskilda nyhetsartikeln, följt av en jämförelse av diskurserna i läsarkommentarerna som lämnats i anslutning till den aktuella nyhetsartikeln. Därefter följer en genomgång av kommunikativa stilar och ordval, följt av en analys av de identiteter som kan urskiljas i nyhetsartikeln och i läsarkommentarerna, samt hur dessa skiljer sig åt. Avslutningsvis belyses nyhetsartikeln och läsarkommentarerna när det gäller inkodning och avkodning och ideologireproduktion ur Halls mer kritiska infallsvinkel.

4.4 Om materialet

Vid studiens inledning påbörjades insamling av material från fyra olika nättidningar utifrån en tanke om mest-likadesign. Tillvägagångssättet gjordes primärt för att säkra både tillräckligt med material och flexibilitet, för att vid behov kunna göra justeringar under studiens gång, om något/några av nättidningarna skulle falla bort av metodologiska eller andra skäl.

De fyra tänkbara alternativen var hd.se (Helsingborgs Dagblad), na.se (Nerikes Allehanda), skd.se (Skånskan) och unt.se (Uppsala Nya Tidning). Mer information om hur urvalet gjordes finns i avsnitt 4.5. Där framgår också varför valet slutligen föll på att fokusera på en nättidning, och varför det blev hd.se.

Helsingborgs Dagblads nättidning hd.se erbjuder möjligheten till läsarkommentarer i anslutning till de flesta av nyhetsartiklarna. Hur stor del anges i studiens resultatdel längre fram. Läsarkommentarerna visas med en öppen presentation begränsad till 25 läsarkommentarer. Om läsarna vill se fler kommentarer används en visa-knapp under de synliga läsarkommentarerna för att visa nästkommande 25 läsarkommentarer. Visningen har en hierarkisk trädstruktur så att det framgår om en läsarkommentar svarar på en annan läsarkommentar.

Helsingborgs Dagblad gick över till förhandsmoderering under insamlingsperioden. Den 10 februari publiceras en intervju med ansvarige utgivare. Nättidningen hd.se har sedan tidigare övergått till kommentarfunktionen Disqus, vilket kräver att användarna tillhandahåller en fungerande e-postadress. Övergången till Disqus beskrivs av hd.se inte ha förändrat tonen tillräckligt i läsarkommentarerna i den riktning som anses önskvärd ("Diskussionen blir förhoppningsvis mer fokuserad", 2012-02-10).

I anslutning till läsarkommentarerna har hd.se en länk till de regler som omgärdar läsarkommentarerna. Reglerna skiljer sig en aning mellan nättidningarna även om huvuddragen brukar vara desamma. På hd.se är funktionen att lämna läsar-

kommentarer i regel öppen tre dygn efter tidpunkten för nyhetsartikelns ursprungliga publicering. Om det finns en begränsning för textens omfång i antal ord eller tecken så framgår det inte vid kommentarfunktionen. Reglerna uppmanar däremot användarna att skriva kortfattat. Inbjudan att kommentera är en konsekvent och neutral uppmaning som inte kopplas till artikelinnehållet vilket ibland kan vara fallet i andra nättidningar. Uppmaningen lyder helt enkelt: "Skriv en kommentar".

4.5 Urval, datainsamling och databehandling

Nättidningen som väljs ut är Helsingborgs Dagblads nättidning, www.hd.se. Urvalet baseras på följande kriterier:

- 1 Nättidningen ska ha sitt ursprung i svensk (betald) dagstidning på papper. Detta utesluter gratistidningar och deras nätversioner.
- 2 Nättidningen ska erbjuda läsarna möjligheten att lämna kommentarer i anslutning till nyhetsartiklar i någon form.
- 3 Nättidningarna behöver ha en viss storlek för att inte insamlingen av material ska dra ut på tiden. Det finns inte några arkiv som för papperstidningen där man kan gå tillbaka och se hur hela nättidningen såg ut vid en viss tidpunkt. Till urvalet har Hedmans (2009) indelning använts för att välja ut de största nättidningarna i syfte att andelen läsare och därmed potentiella läsarkommentarer ska vara så stort som möjligt.
- 4 Eftersom forskningsfrågorna intresserar sig för nyhetsvärderingsprinciper om rumsligt (geografiskt) avstånd (Hadenius & Weibull, 1997) så är det en fördel om de utvalda nättidningarnas ursprung har en mer lokal än nationell prägel, därför att då kan variabelvärden för avstånd göras med större precision.
- 5 Eftersom forskningsfrågorna intresserar sig för hur vissa nyhetsartiklar tillåts ha kommentarfunktioner och andra nyhetsartiklar saknar desamma, så blir just de fall intressanta där vi kan ställa dessa frågor. Nättidningar som erbjuder möjligheten att kommentera i anslutning till i stort sett alla artiklar blir då mindre intressanta.
- 6 I detta skede närmar vi oss nättidningarnas grafiska form och frågor om hur materialet tillgängliggörs. Det handlar närmare bestämt om hur nyhetsartiklarna presenteras med länkar i bild och eller text i länkande ytor eller "puffar" för att låna papperstidningens terminologi. Länkar leder från nättidningens och dess webbplats ingångssida som möter användaren först. Vägen går sedan vidare till nyhetsartikeln i fulltext. Ett urval behöver göras även här. De flesta tänkbara nättidningarna till urvalet delar egenskapen att de har en yta till vänster som får ta störst plats för de viktigaste nyheterna. Runt denna yta kan det finnas smalare spalter med annonser, länkar till bloggar, senaste nytt, läsarbilder, länkar till nyhetsmaterial under vissa teman som exempelvis sport, mat och kultur. I den primära vänstra ytan förekommer länkar till nyhetsartiklar via "puffarna" och deras rubriker, bilder och övriga textelement. De nättidningar som tydligt avviker från den formgivning som diskuteras ovan väljs bort till förmån för likvärdigheten.

Nyheter ges ibland större plats genom att lyftas från sidospalterna in i det primära nyhetsområdet. Tillvägagångssättet gör att det förekommer dubletter av länkar till samma artikel på olika ytor på webbplatsens ingångssida. Utifrån nyhetsvärderings-

principer argumenteras här för att det är de nyhetsartiklar som bedöms ha högst nyhetsvärde som lyckats konkurrera sig in i och ta plats i det primära nyhetsområdet, varför spalterna vid sidan om betraktas som sekundära och utesluts ur urvalet.

I den här studien föll valet av nättidning som nämnts, slutligen på hd.se. Ändå återges här urvalsprocessens steg före beslutet, för att inkludera de metodfrågor som behöver beaktas vid en undersökning av det här slaget. Strategin att eftersöka och tillämpa någon form av enhetliga principer och välja ut några nättidningar med liknande formgivning, var ursprungligen avsedd för att kunna utöka antalet fall och öka generaliserbarheten. Som diskuteras i metodkritiken fick dessa planer skrinslämmas på grund av erfarenheten att oförutsedda egenskaper som kan försämra validiteten inte är ovanliga i den här typen av material. Skälet att samla flera alternativa material blir då istället att det krävs en flexibilitet för att kunna ha ett tänkbart backupmaterial om det delar av det insamlade material inte skulle uppfylla de kriterier som krävs. Hänsyn som då måste tas är att utformning och placering av de länkade "puffarna" har visat sig ha viss betydelse för genererandet av kommentarer i en studie (Abdul-Mageed, 2008). Målet med urvalet blir att försöka undvika att olika formgivning mellan nättidningarna ska ge en önskad effekt på frekvensen av läsarkommentarerna. Därför söks efter nättidningar som har så små skillnader sinsemellan som möjligt när det gäller grafisk formgivning.

- 7 Miljömässiga likheter och skillnader i lokala nyhetsområden mellan tänkbara nättidningar behöver beaktas. Här talar vi till exempel om vintervädret och dess konsekvenser för läsarna, och att vintervädret vanligtvis får större betydelse för människor norrut i Sverige än söderut när det gäller olyckor och samhällsstörningar. Sådana faktiska skillnader kan få genomslag i nyhetsartiklarna, och då sannolikt även i läsarkommentarerna. Om flera fall av nättidningar än en ska kunna komma i fråga vid urvalet, så bör de följaktligen vara så lika varandra som möjligt i detta avseende och därmed vara verksamma i liknande områden. För att bevara flexibiliteten i studien och hålla öppet för att utöka med fler lämpliga fall, behöver nättidningarna betraktas mot bakgrund av de miljömässiga faktorerna. Bidrar till resonemanget gör också studiens begränsning till vårterminen 2012. Insamlandet av materialet sker i realtid och delvis under vintertid (januari-mars) då skillnader i väderförhållanden i landets olika delar kan förväntas vara som störst.

Urvalet och datainsamling av nyhetsartiklar samt dess databehandling

Som nämnts är det här nyhetsartikeln som är analysenhet, vilket gör en beskrivning nödvändig att definiera vilket nyhetsmaterial som uppfyller kriterierna för att ingå i studien. Det finns framförallt två faktorer som behöver hållas i åtanke vid materialinsamlingen. Den första påverkas i hög utsträckning av den dynamiska karaktären hos nättidningars webbplatser och som gör att materialet skiljer sig från en rapport-sändning eller en dagstidning. Den andra handlar om att den ännu rätt begränsade forskningen som gjorts om läsarkommentarer i nättidningar, ofta gjorts i kontexter med avsevärt fler användare och mer högfrekvent användning än här.

När till exempel Nagar beskriver att israeliska *Ynet* tar emot 15 000-20 000 kommentarer per dygn, så måste det ställas i relation till Helsingborgs Dagblad som vid sina absoluta höjdpunkter når några hundra läsarkommentarer per dag men under vissa dagar endast ett fåtal. Detta ställer andra krav på materialinsamlingen.

Den förstnämnda faktorn avser förekomsten av länkdubbletter, även om det skiftar mellan nättidningarna hur vanlig denna förekomst är. Det handlar här om flera länkar till samma nyhetsartiklar på nättidningens webbplats ingångssida inom samma publiceringsdatum. Dessutom förekommer att länkar brukar få ligga kvar en längre tid eller ompubliceras vid ett senare tillfälle. Dubbletter förekommer också genom att det går länkar till endast kommentarfälten (där nyhetsartikeln inte syns), men där kommentarerna är identiska med de som ligger i anslutning till nyhetsartikeln. Detta utan att det framgår tydligt på ingångssidan att länkarna delvis går till samma innehåll.

En liknade företeelse är att gamla nyhetsartiklar återaktualiseras och knyts till nya nyheter i teman och via mindre länkar, i anslutning till de nypublicerade nyhetsartiklarna. Denna ompublicering förekommer särskilt vid nyhetsmaterial om brott (tex knyts processen ihop via brottstillfället, häktning, rättegång och dom) och andra återkommande händelser, exempelvis 23 januari vid tioårsdagen av hedersmordet av en ung kvinna (till Fadimes minne) i Uppsala Nya tidning.

Oavsett hur man hanterar dubbletterna av nyhetsartiklarna och/eller tillhörande kommentarsfält så får det metodimplikationer. Om man ser det som en form av nyhetsvärdering att vissa nyheter får ta plats under längre tid än andra och därför låter dubbletterna från olika dagar vara med, så blir det svårt att hävda att man hanterar analysenheter som uppfyller kravet på att vara unika. Allt detta väcker frågor om analysenheterna som ska hanteras i innehållsanalysen. De valda rutinerna i denna studie för att hantera dubbletter går ut på att helt undvika dem. Vid det preliminära urvalet av analysenheter i en av nättidningarna så anges nyhetsartikelns rubrik som en del av analysenhetens identitet. Både i SPSS och Excel kan celler fyllas med text och inte bara numerisk data. Här görs processen inledningsvis i Excel och importeras senare in till SPSS. Skälet var att Excel har vissa lättarbetade funktioner som kan användas som säkerhetsrutiner. Dels visar programmet visuellt om man försöker skriva in en text som redan skrivits in. Dels kan data efteråt sorteras efter valbar kolumn, vilket gör att dubbletter snabbt och lätt kan hittas, om som här rubriknamnen i klartext får utgöra en kolumn.

Dubbletter utesluts enligt principen att det är den senast publicerade nyhetsartikeln inom loppet av tre dygn som får ingå i materialet, (Helsingborgs Dagblad säger sig spärra kommentarmöjligheterna efter denna tid) alla tidigare versioner utesluts. Detta för att fånga läsarkommentarers antal som ökat successivt under insamlingsperioden. Materialet inhämtas varje dag. Genom att sätta tredygnsgränsen för analysenheten så undviks reliabilitetsproblem som annars skulle uppstått när det gäller att avgöra om nyhetsartikeln har varit tillgänglig för läsarkommentarer i tre dygn eller spärrats i förtid, vilket ibland sker. Det måste ju gå att avgöra om nyhetsartikeln saknar kommentarer för att funktionen varit spärrad eller för att användarna valt bort nyhetsartikeln. Detta framgår inte efteråt på vissa nättidningar. I de flesta fall där möjlighet att kommentera saknas, finns inte heller kommentarfunktionen med i webbsidans gränssnitt. I vissa fall har däremot kommentarfunktionen lagts in i gränssnittet men möjligheten att lämna kommentarer har trots det spärrats. I dessa fall skulle det varit omöjligt efter de tre dygnen att avgöra om funktionen spärrats omedelbart efter publicering, eller om läsarna bara valt att strunta i att kommentera artikeln. Tredagarsgränsen är alltså ett sätt att höja reliabiliteten.

Som redan nämnts ligger frekvensen av läsarkommentarer i de undersökta nättidningarna på mycket lägre nivåer än till exempel *Spiegel Online* som Freund

(2011) undersökt. Dessutom är det en skiftande andel i de olika nättidningarnas nyhetsartiklar som inte erbjuder möjligheter till kommentarsfunktion. Eftersom studien avser att jämföra skillnader mellan de nyhetsartiklar som erbjuder respektive inte erbjuder möjligheten att lämna läsarkommentarer, krävs att materialet av de kommentarbara nyhetsartiklarna ska räcka till för en statistisk design. Detta gör det faktiska behovet av antal nyhetsartiklar att analysera långt större, beroende på i vilken omfattning nättidningen erbjuder tillgänglighet till läsarkommentarer. Om nättidningen erbjuder läsarkommentarer i anslutning till femtio procent av nyhetsartiklarna, och vi bestämmer oss för att de kommenterbara nyhetsartiklarna behöver omfatta minst fem hundra analysenheter för att uppfylla våra statistiska designkrav, så behöver totala antalet analysenheter vara minst ett tusen för att de önskade jämförelserna ska kunna göras.

I den här kontexten ställer det krav på att insamlandet sker under många dagar för att antalet analysenheter ska räcka för den statistiska design som en kvantitativ innehållsanalys kräver. Samtidigt ingår i förutsättningarna för denna mastersuppsats att den ska avslutas under en begränsad tid. Sättet att jämka ihop dessa olika avvägningar sker här genom att samla material varje dag inledningsvis från fyra nättidningar. Ett preliminärt överslag av två månaders insamlande ger att det skulle generera 450-600 nyhetsartiklar med tillhörande kommentarer per nättidning. Genom att välja mer än en nättidning fanns inledningsvis en plan om att generaliseringsambitionerna skulle kunna ökas även om antalet analysenheter från varje enskild nättidning handlar om hundratal och inte tusental. På grund av materialets karaktär fick tankegången revideras, vilket diskuteras i nästa avsnitt.

Nästa fråga att ta ställning till är vilket material som ska få kvalificera sig som analysenheter. Hittills har vi kallat dessa för nyhetsartiklar. Det som avses är för det första sådant material som återfinns inom de områden som beskrevs under urvalet av nättidningarna. Men där finns också mycket annat som inte hör hit. Bland det mer självklara är annonser och länkar till webbplatser utanför den lokala nättidningen, som länkar till externa webbplatser som E24, Familjeliv och så vidare.

Nästa gränsdragning som måste definieras handlar om vad som är en nyhetsartikel. Här har inte räknats med det material som nättidningarna själva rubricerar som "krönikor" eller "bloggar" oavsett om de handlar om en idrottsklubb (Röglebloggen) eller om de sägs *granska*, som till exempel Unikumbloggen i hd.se som handlar om ett uppmärksammat IT-system för föräldrar och lärare i syfte att utbyta skoldokumentation.

Ytterligare ett kriterium som behöver förtydligas är tillgängligheten till nyhetsartikeln när det gäller antalet länkar som behöver passeras för att nå fram till nyhetsartikeln i fulltext och kommentarfunktionen. För att kvalificera sig som analysenhet ska tillgängligheten vara så hög att det bara krävs en enda länk från nättidningens webbplats ingångssida till nyhetsartikeln med kommentarfunktion. Om fler aktiva steg krävs av användaren så kvalificerar sig inte nyhetsartikeln som analysenhet i denna studie.

Förekommande på nättidningarna är också videosekvenser med nyhetsinslag. Här har gränsdragningen gjorts utifrån kontexten. I vissa nyhetsartiklar är den grafiska utformningen mycket lik en nyhetsartikel i papperstidningen, med rubriker, brödtexter och bildblock. Den enda skillnaden är i dessa fall att stillbilden bytts ut mot en

videosekvens, men inga övriga delar saknas jämfört med en traditionell nyhetsartikel. Den typen av material kvalificerar sig som analysenhet.

I andra fall leder länken på ingångssidan till en yta med uteslutande bildspel eller videoinslag. Oavsett om dessa ibland innehåller kommentarfält, så kvalificerar de sig inte som analysenheter. Därtill skiljer de sig för mycket från de övriga nyhetsartiklar som ingår. Det är alltså likheten/olikheten med en traditionell nyhetsartikel som får fälla avgörandet.

På nättidningarna förekommer ledare, krönikor och recensioner av olika slag. Ur genresynpunkt behöver en diskussion föras om hur dessa ska betraktas. Den gemensamma egenskapen hos ledare, krönikor och recensioner i materialet är att professionella åsikter tar en mer tydligt plats än i en nyhetsartikel där skildrandet av en händelse, i alla fall på ytplanet, framstår som mer neutral och oproblematisk⁶.

Krönikor är i sin form så lika de övriga bloggar skrivna av journalister på nättidningarna, att det skulle bli motsägelsefullt att ha med det material som kallas krönikor medan bloggarna utesluts.

Ledare är trots allt en annorlunda genre än nyhetsartikeln, vilket ur likhetssynpunkt skulle diskvalificera ledare. Men ledare kan också vara intressanta att undersöka på samma sätt som nyhetsartiklarna och deras kommentarsfält, eftersom ledarna har en naturlig plats i nättidningen. Det är en relevant fråga huruvida ledarna görs tillgängliga för kommentarer och om användarna i så fall nyttjar den möjligheten. Recensioner är ytterligare ett exempel på där professionella åsikter tar en större plats än i nyhetsskildrandet. Slutligen beslutas att ledare och krönikor inte kvalificerar sig som analysenheter medan däremot recensioner kvalificerar sig.

Flera olika sätt att genomföra materialinsamlingens har prövats, innan den som slutligen användes fastlades. Den här typen av materialinsamling måste ske i realtid, därför att det finns inget arkiv att gå till och be att få se hur en nättidnings ingångssida såg ut vid en viss förfluten tidpunkt, även om enskilda nyhetsartiklar finns tillgängliga tagna ur sin kontext.

Inledningsvis testades vanliga utskrifter och att spara ner nättidningen som flera olika typer av webbarkiv och datafiler. Ingen av dessa metoder bedömdes fungera tillfredsställande, eftersom dessa metoder inte alls "fryser" det faktiska utseendet av nättidningen utan tvärtom förändrar materialets egenskaper så att det i vissa fall skulle försvåra efterföljande kodning.

I nästa skede testades att göra skärmdumpar av nättidningarnas yta, en liten bit i taget för att sedan sammanfogas i ett bildbehandlingsprogram. Med denna metod blev den visuella kvaliteten visserligen mycket hög, men arbetstakten mycket låg. Det hade inte varit möjligt att samla mer än en bråkdel av det material som behövdes och då skulle hela arbetstiden under ett par månader ockuperats av bara denna uppgift.

I nästa skede användes en programvara som kan spela in det som händer på skärmen som en filmfil, en så kallad *screen recorder*:

---

⁶ Nyhetsförmedlingen är ingalunda oproblematisk. Frågor om på vilka sätt nyheterna förhåller sig till verkligheten och till ideologi har utforskats på flera sätt (Connell, 1980; Fairclough, 1995; Hvitfeldt, 1989).

<http://www.techsmith.com/camtasia.html>. Nättidningens ingångssida filmades uppifrån och ned, länkar till nyhetsartiklar öppnades upp efterhand och rullades igenom uppifrån och ned. På så sätt skapades filmfiler med alla väsentliga delar synliga, men ändå med en genomförbar arbetshastighet.

Materialinsamlingen har tagit mellan en och en halv till två och en halv timme per dag. Det går att skapa skärmdumpar även från denna programvara. Inte med samma kvalitet som föregående metod, men istället med fördelen att arbetet kan göras efter hand istället för i realtid. En nackdel är att text inte längre kan kopieras och klistras in i andra programvaror, eftersom programvaran hanterar innehållet som stillbilder i en rörlig film. Sammantaget bedömdes detta ändå vara underordnat metodens övriga fördelar, varför den valdes. Det ska dock sägas att för att kunna använda denna metod, krävs dator- och lagringskapacitet ämnad för ändamålet. Genomgången visar också betydelsen av att testa olika metoder och bekanta sig väl med för- och nackdelar hos olika metoder innan själva materialinsamlingen börjar.

Urvalet till pikarna

De nyhetsartiklar som valts ut till pikarna ingår i urvalsramen som beskrivits ovan, förutom i ett avseende. Publiceringstillfället har inte betraktats lika strikt. En av pikarna var ursprungligen publicerad den 13 januari, nio dagar före materialinsamlingen påbörjades som beskrivs ovan. Nyhetsartikeln var dock högst aktuell, eftersom den publicerades om flera gånger senare då näraliggande skeenden tog nya vändningar. De nyhetsartiklar som haft ett mer avlägset ursprungligt publiceringsdatum har valts bort. Nyhetsartiklarna med mest kommentarer har listats och urvalet har sedan gjorts utifrån en tankegång om maximal variation i innehåll, exempelvis har endast en nyhetsartikel om politik valts ut trots att det fanns flera bland de mest kommenterade. Hur urvalet av nyhetsartiklar gjorts till de kvalitativa analyserna, illustreras mer i detalj av bilaga F.

4.6 Metodkritik

En tidskrävande komplikation med metoden är att materialet kräver omfattande teknisk handpåläggning innan materialet blir tillgängligt för systematisk analys. Överlag har läsarkommentarer som material visat sig vara ganska komplext att arbeta med, och ett material som kräver alternativa strategier för backup och arbetssätt som möjliggör korrigeringar längs vägen för att uppnå bästa möjliga validitet. Exempelvis införde hd.se förhandsmoderering av sina läsarkommentarer mitt i insamlingsperioden. Nu var inte modereringen en forskningsfråga här, men om det hade varit det och ett urval hade gjort som påverkats av en sådan oväntad förändring, så hade arbetet riskerat att omintetgöras.

Forskningsetik

Forskningsetiska överväganden gäller främst hur läsarkommentarernas signaturer ska hanteras. En del signaturer är uppenbart inte avsändarens autentiska, medan andra kan vara mer eller mindre lika autentiska namn. Visserligen har ju användarna valt att exponera sig, men som forskare uppstår ändå frågan om signaturerna ska anonymiseras. För det första konstateras att pikanalyserna i så fall hade blivit decimerade när det gäller analysen av identiteter, eftersom den ofta uttrycks just i signaturerna. För det andra har användarna redan gjort informationen tillgänglig. Både via vanliga sökmotorer och på hd.se kan enstaka artiklar sökas fram i efterhand med tillhörande

kommentarer, även om då inte hela den ursprungliga kontexten framgår i form av nättidningens ingångssida och puffarna till nyhetsartiklarna. Studien tillgängliggör alltså ingen information om användarna som de inte redan lämnat ifrån sig och redan finns tillgänglig, och då handlar det om mer fullständig information än det urval av text som citeras här. Mot bakgrund av detta har signaturerna inte anonymiserats.

Validitet

Ungefär halvvägs in i insamlingsperioden gjordes testkodningar på några hundra analysenheter som visade att andelen tillgängliga nyhetsartiklar för läsarkommentarer var avsevärt lägre i två av de fyra nättidningar där insamling pågick (na.se och unt.se). Detta gjorde att antalet analysenheter i dessa tidningar till studiens steg två knappt skulle räcka till. Av de kvarvarande två, hd.se och skd.se, var det hd.se som hade högst tillgänglighet och därmed gav störst möjligheter att kunna samla ett tillräckligt stort antal analysenheter. Konkret innebär detta metodproblem att det behövs flera alternativ till material när arbetet inleds för att kunna ha ett godtagbart material i slutändan att arbeta med och att detta val behöver få vara flexibelt. Efter hand som resultaten från nättidningen kodades (hd.se) stod det klart att materialet kräver särskild metodologisk hänsyn. Fördelningen av läsarkommentarer över nyhetsartiklarna är nästan så långt ifrån en normalfördelning som man kan komma, vilket beskrivs i början av nästa kapitel. Så här långt kan vi säga att de flesta av de tillgängliga nyhetsartiklarna inte fick några läsarkommentarer alls, medan ett fåtal fick över hundra. Även om det här inte fanns någon tanke på att använda parametriska statistiska test som kräver normalfördelningar, så poängteras att en undersökning av läsarkommentarer med fördel planeras så att det går att svara på frågorna med hjälp av icke-parametriska metoder, se Vejde (2002), Siegel (1956) och Brace, Kemp och Snelgar (2009). Metoden kan möjligen också kritiseras för en stark centrerings runt text och för att inte nyhetsartiklarnas bilder ingått i analysen. Det är ju möjligt att fler dimensioner kunde tillförts om studien också utgått utifrån semiotiska aspekter av bilderna.

Reliabilitet

Tre analysenheter (nyhetsartiklar på hd.se) blev inte inspelade på grund av tekniska komplikationer. Populationen uppgick dock till 1 100 så det har sannolikt inte haft någon praktisk betydelse för resultatet. När det gäller generaliseringsambitionerna för del två av studien ($N=842$) kommer också materialets karaktär och den skeva fördelningen att spela in. I korthet kan man säga att snedfördelningen medför att enskilda nyhetsartiklar som får många läsarkommentarer, får makt att förskjuta resultat på ett sätt som gör att generaliseringsambitionerna behöver bli mer försiktigt formulerade än vad som kan antas om man bara betraktar populationens storlek.

Detta illustreras bäst med ett exempel. När kriterierna sattes upp för de nyhetsartiklar som skulle få ingå i studien, sattes en tredagarsgräns efter publicering som villkor. En nyhetsartikel som föll bort av detta skäl, erhöll ca 150 läsarkommentarer. Om den inte fallit bort skulle den ha varit den allra mest kommenterade nyhetsartikeln. Bland de nyhetsartiklar som kvalificerade sig uppgick antalet läsarkommentarer mellan 0-135 stycken. Om den nämnda nyhetsartikeln hade publicerats inom rätt tidsintervall så skulle den ha kodats som tillhörande det journalistiska sakområdet *Arbetsliv*.

Nyhetsartiklar inom kategorin Arbetsliv utgjorde en av de minsta kategorierna nyhetsartiklar. Av det totala antalet nyhetsartiklar var det bara 2,6 procent som både hand-

lade om arbetsliv och som var tillgängliga för läsarkommentarer. I resultatet kan man avläsa (tabell 14, sidan 50) medelvärden för hur många läsarkommentarer, som lämnats vid tillgängliga nyhetsartiklar inom olika journalistiska sakområden som listats efter nämnt medelvärde.

Kategorin Arbetsliv har placering 8 av 14. Om nämnd nyhetsartikel skulle uppfyllt kriterierna, så skulle den med sina 150 läsarkommentarer i egen kraft förflyttat kategorin Arbetsliv från plats 8 till plats 4 i tabellen. Detta innebär att generaliseringar utifrån enskilda placeringar intill varandra blir osäkra, och att de resultat som rör sig om små skillnader får tonas ner. Den erfarenheten leder till en slutsats om att den som har stora generaliseringsambitioner och ska arbeta med liknande metod och liknande material, behöver öka på antalet analysenheter med minst det dubbla och inte nöja sig med runt tusen som annars kunde varit en tillräcklig population.

Det var också ovanstående erfarenhet som ledde till beslutet att hellre lägga tiden på att koda fler analysenhet inom en nättidning, än att få resultat från två nättidningar med bara hälften av analysenheterna från varje. Det fanns i så fall en risk att de färre analysenheterna från varje nättidning givit resultat som gick i olika riktningar och som det inte gått att säga något alls om.

I studiens tredje del (pikanalysen) gäller att analysverktygens passform fungerar något olika beroende på nyhetsartiklarnas innehåll. Läsarkommentarerna spretar och skär genom materialet på olika plan, vilket gör att det inte alltid går att inordna resultaten i hierarkiska system snyggt och prydligt. Att resultat redovisas som kan upplevas aningen perifera, motiveras med att det skulle innebära en större diskrepans mellan resultatredovisning och grundmaterial, att inte redovisa dem. Passformen bör också nämnas när det gäller den kritiska analys som Cultural Studies traditionen förutsätter. I en av de utvalda pikarna passar den mycket väl, i en annan handlar underordning mer om kön än om klass och i en tredje är mångtydigheten möjligen ännu större. Urvalet av pikarna har ju inte gjorts efter hur väl analysverktygen passar, utan efter hur publiken har prioriterat att lämna läsarkommentarer.

Sammanfattningsvis konstateras att forskningsprocessen ingalunda gått problemfritt, men att det har varit möjligt att hantera processen godtagbart. Sannolikt är dock reliabiliteten något högre i studiens första del än i den andra.

5. Tillgänglighet

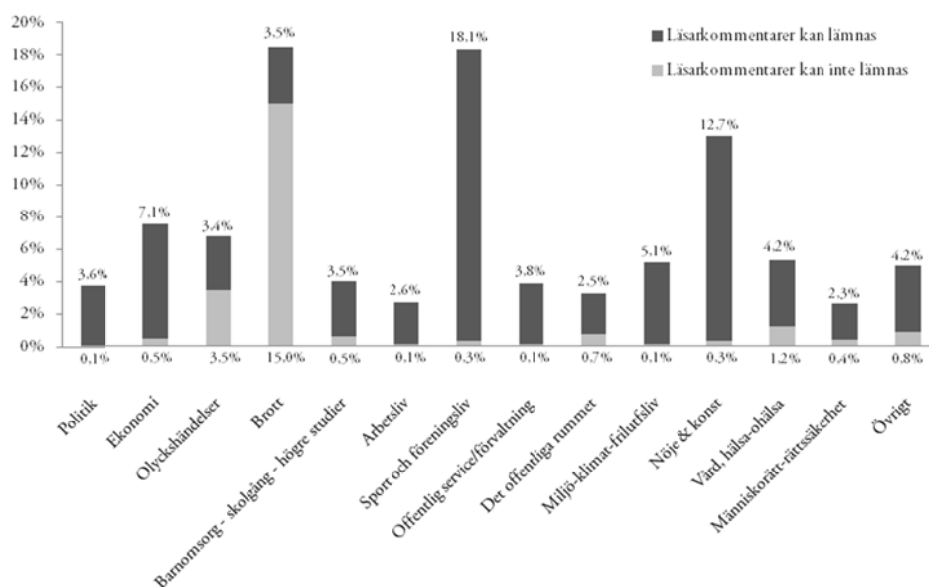
- Möjligheten att lämna kommentarer

Användarnas möjligheter att lämna läsarkommentarer presenteras här i tre delar enligt följande: I avsnitt 5.1 redovisas statistiska resultat och hypotesprövning i förekommande fall. I avsnitt 5.2 följer en sammanfattande text om resultaten, som diskuteras i avsnitt 5.3. Under perioden från och med 22 januari till och med 22 mars 2012, fanns det 1100 nyhetsartiklar i Helsingborgs Dagblads nättidning hd.se som uppfyllde kriterierna för att ingå i studiens kvantitativa innehållsanalys. Användarna hade möjlighet att lämna läsarkommentarer i anslutning till 842 nyhetsartiklar (76,5 procent), medan möjlighet att kommentera saknades i anslutning till 258 nyhetsartiklar (23,5 procent).

5.1 Statistiska resultat om tillgänglighet

Nyhetsartiklarnas fördelning över journalistiska sakområden och möjligheten att lämna läsarkommentarer

Figur 1: Nyhetsartiklarna fördelade över journalistiska sakområden, och uppdelade efter om de är tillgängliga för läsarkommentarer (mörkgrå = tillgängliga, ljusgrå = inte tillgängliga), % av totala mängden nyhetsartiklar (N=1100) avrundat till heltal. De tillgängliga nyhetsartiklarnas andel anges i procent över staplarna och de otillgängliga nyhetsartiklarnas andel anges i procent under staplarna i diagrammet.

Användarnas möjligheter att lämna läsarkommentarer på nyhetsartiklar inom olika journalistiska sakområden styrs av två faktorer. För det första styrs möjligheten att lämna läsarkommentarer av den **generella tillgänglighet** som beror på hur nyhetsartiklarna fördelas över olika sakområden. I tabellen ovan kan vi utifrån den generella tillgängligheten omedelbart se att sakområdena sport- och föreningsliv och nöje och konst erbjuder högst tillgänglighet. Denna generella tillgänglighet som beror på fördelningen av nyhetsartiklar inom olika sakområden, sammanfattas mer ingående längre fram i avsnitt 5.2.

För det andra styrs tillgängligheten av hur balansen ser ut mellan tillgängliga och otillgängliga nyhetsartiklar inom varje enskilt sakområde. Den andra tillgänglighetsfaktorn, den **interna tillgängligheten** inom varje sakområde, och dess statistiska resultat behandlas härnäst.

Hypotesprövning om nyhetsvärde och tillgänglighet

Hypotesprövningarna nedan testar hur balansen mellan tillgängliga och otillgängliga nyhetsartiklar inom ett sakområde förhåller sig (intern tillgänglighet) till samma fördelning inom nyhetsartiklarna generellt. Här klargörs exempelvis om nyheter om skolan har (signifikant och proportionerligt) lika, större eller mindre andel tillgängliga nyhetsartiklar än vad som gäller i nyhetsartiklarna generellt.

Politik

Det fanns 41 nyhetsartiklar inom sakområdet politik, alla utom en var tillgängliga för läsarkommentarer. I hela materialet var motsvarande fördelning av antal nyhetsartiklar per sakområde 35,08 (tillgängliga) respektive 10,75 (inte tillgängliga). H_0 -hypotesen förkastas. Det finns en signifikant skillnad. $X^2(1, N = 41) = 12,927$ $X^2_{krit\alpha.01} = 6,64$. Vi lutar oss mot Hvitfeldts teorier om nyhetsvärdering. När det gäller politik så samvarierar nyhetsvärderingsteorierna positivt med tillgängligheten. De nyhetsartiklar som handlar om politik har en högre tillgänglighet för läsarkommentarer än nyhetsartiklar i allmänhet.

Ekonomi

Det fanns 83 nyhetsartiklar inom sakområdet ekonomi, alla utom fem var tillgängliga för läsarkommentarer. H_0 -hypotesen förkastas. Det finns en signifikant skillnad. $X^2(1, N = 83) = 15,6796$ $X^2_{krit\alpha.01} = 6,64$. Även här får nyhetsvärdet genomslag när det gäller tillgängligheten. De nyhetsartiklar som handlar om ekonomi har en högre tillgänglighet än nyhetsartiklar i allmänhet.

Brott

Det fanns 194 nyhetsartiklar om brott. Bara 38 av dessa var tillgängliga för läsarkommentarer medan 156 saknade tillgänglighet. Skillnaderna är så stora och uppenbara att det framgår utan signifikanstest, att när det gäller brott så är det inte nyhetsvärdet som styr tillgängligheten. Brott i nyheter samvarierar negativt med möjligheten att lämna läsarkommentarer.

Olyckshändelser

Det fanns 75 nyhetsartiklar om olyckshändelser. Hälften av dessa är tillgängliga, 37 av 75. Även här avviker fördelningen markant mot nyhetsartiklars tillgänglighet generellt. Olyckshändelser i nyhetsartiklar samvarierar negativt med möjligheten att lämna läsarkommentarer.

Andra egenskaper av nyheternas innehåll och hur de förhåller sig till möjligheten att lämna läsarkommentarer

Nyheter inom sport- och föreningsliv sticker ut tydligt med sin höga grad av tillgänglighet för läsarkommentarer. När det gäller övriga nyheter om människors vardagliga liv, så är det antingen ingen skillnad mot övrigt nyhetsmaterial, eller så är tillgängligheten lägre. Nyhetsartiklar om sport- och föreningsliv uppgår till 178 stycken och alla utom två är tillgängliga för läsarkommentarer. Här finns alltså det mest tillgängliga av alla sakområden. Bland övriga områden med god tillgänglighet finns också nyheter inom nöje och konst, med 143 nyhetsartiklar där alla utom tre var

tillgängliga för läsarkommentarer. Nyhetsartiklar som rör skola och utbildning uppgår till 44 till antalet, 38 av dessa var tillgängliga för läsarkommentarer. Det finns dock ingen signifikant skillnad i tillgänglighet mellan nyhetsartiklar om skola och nyhetsartiklar generellt. $X^2(1, N = 44) = 1,3284$ $X^2_{krit\alpha.05} = 3,84$. H_0 -hypotesen accepteras.

Det fanns 30 nyhetsartiklar om arbetsliv i materialet. Inom hela materialet utgör arbetsliv en liten del (2,7%) men inom de nyhetsartiklar som ändå finns är tillgängligheten förhållandevis god. Alla utom en är tillgängliga för läsarkommentarer, vilket är en tydligt högre andel tillgängliga artiklar än generellt (96% i relation till 76%).

När det gäller sakområdena ungdomsbrottslighet, avvikande beteende, subkulturer och familj- och hemmaliv, så är dessa sakområden otillgängliga för användarna primärt genom avsaknad av artiklar om ämnet, vilket försvårar beräkningar om tillgänglighet i befintliga artiklar. Visserligen kunde möjligen Fishers exakta test (Vejde, 2002) använts istället för X^2 , men så har inte skett här, eftersom de låga frekvenserna av artiklar här får så avgörande betydelse för tillgängligheten.

Enskilda aspekter av människors vardagliga liv och hur de förhåller sig till möjligheten att lämna läsarkommentarer

Här (i variabel 4) undersöks hur nyhetsartikelns tillgänglighet för läsarkommentarer förhåller sig till platsen där nyhetshändelsen utspelar sig (stadskärna respektive perifera områden).

Tabell 2: Nyhetsartiklarnas tillgänglighet för läsarkommentarer i förhållande till var nyhetshändelsen utspelar sig ($N=611$) frekvenser.

	Nyhetsartiklar inte tillgängliga för läsarkommentarer	Nyhetsartiklar tillgängliga för läsarkommentarer	Totalt
Perifera områden	128	193	321
Stadskärna mm	74	216	290
Totalt	202	409	611

I tabell 2 framgår att de nyhetshändelser som är tillgängliga för läsarkommentarer oftare utspelar sig i stadskärna än i mer perifera områden. Det finns en signifikant skillnad: $(X^2(1, N = 611) = 14,1927$ $X^2_{krit\alpha.01} = 6,64)$. H_0 -hypotesen förkastas. Sambandet är dock så svagt att det inte bedöms vara intressant att ta upp för vidare diskussion. Sambandsmått i form av ϕ och Cramer's V har också beräknats mellan tillgänglighet (variabel 1) och variablerna 4-16 i samtliga fall där H_0 -hypotesen förkastats. Skälet är att de ger en lite mer enhetlig och översiktlig bild av sambandets styrka sinsemellan än X^2 när det handlar om flera olika skalnivåer och frihetsgrader. Sambandsmått får därför fungera som ett kompletterande stöd för att bedöma vilka samband som är mest relevanta. Mått finns tillgängliga i bilaga E.

Nästa fråga som undersöks har också med människors upplevelser i vardagen att göra. Här handlar det om hur människors direkta erfarenhet på platsen för nyhetshändelsen

(variabel 5), förhåller sig till om nyhetsartikeln är tillgänglig för läsarkommentarer eller inte. Den första hypotesen gäller om det finns signifikanta skillnader mellan de tillgängliga respektive otillgängliga nyhetsartiklarna när det gäller människor som upplevt nyhetshändelsen på plats.

Tabell 3: Nyhetsartiklarnas tillgänglighet för läsarkommentarer i förhållande till människors direkta erfarenhet på plats av nyhetshändelsen ($N=636$) frekvenser, procent och kumulativ procent avrundade till heltal.

Människors direkta erfarenhet vid platsen för nyhetshändelsen	Nyhetsartiklar otillgängliga för läsarkommentarer			Nyhetsartiklar tillgängliga för läsarkommentarer			<i>f</i> Totalt
	<i>f</i>	%	Kum. %	<i>f</i>	%	Kum.%	
En individ	43	21	21	56	13	13	99
Ett fåtal till ett mindre antal individer	138	69	90	254	58	71	392
En minoritet eller fler	19	10	100	126	29	100	145
Totalt	200	100	100	436	100	100	636

I tabellen kan ses att nyhetsartiklarna tillgängliga för läsarkommentarer, upplevts procentuellt av fler människor än nyhetsartiklarna otillgängliga för läsarkommentarer. Prövning med X^2 testar om skillnaden mellan nyhetsartiklarna är tillräckligt för att vara signifikant. $X^2(2, N=636) = 31,7981$ $X^2_{krita.01} = 9,21$. H_0 -hypotesen förkastas. Det finns en signifikant skillnad och ett svagt positivt samband mellan nyhetsartiklarnas tillgänglighet och hur många människor som beskrivs ha haft en direkt personlig erfarenhet på platsen för nyhetshändelsen.

Nyhetsvärderingens viktbegrepp

Hur förhåller sig möjligheten att lämna läsarkommentarer till hur många människors existensvillkor (variabel 6) som berörs av nyhetshändelsen? Händelsen bedöms ha ett högre nyhetsvärde (vikt) ju fler människors livsvillkor som påverkas.

Tabell 4: Hur nyhetsartiklarnas tillgänglighet till läsarkommentarer förhåller sig till hur många människor som får påverkade livsvillkor av nyhetshändelsen ($N=352$) frekvenser, procent och kumulativ procent avrundade till heltal.

Existensvillkor	Nyhetsartiklar inte tillgängliga för läsarkommentarer			Nyhetsartiklar tillgängliga för läsarkommentarer			<i>f</i> Totalt
	<i>f</i>	%	Kum. %	<i>f</i>	%	Kum. %	
En individ	67	33	33	42	28	28	109
Ett fåtal till ett mindre antal individer	130	64	97	82	56	84	212
En minoritet eller fler	7	3	100	24	16	100	31
Totalt	204	100	100	148	100	100	352

$\chi^2(2, N=352) = 17,457$ $\chi^2_{krita.01} = 9,21$. H_0 -hypotesen förkastas. Det finns en signifikant skillnad i nyhetsartiklarnas tillgänglighet beroende på hur många människor som får påverkade livsvillkor av nyhetshändelsen. Det finns ett svagt positivt samband mellan möjligheten att lämna läsarkommentarer och hur många människor vars existensvillkor påverkas.

Nyhetsvärdering i form av avvikelser, sensation/övertäckning samt begriplighet

Nästa fråga handlar om hur nyhetsartiklarnas tillgänglighet förhåller sig till nyhetshändelsens förloppshastighet (variabel 7). Inom nyhetsvärdering bedöms händelser med snabba förlopp ha ett högre nyhetsvärde än händelser med långsamma förlopp. Det handlar här alltså om den tidsperiod *under* vilken nyheten beskrivs pågå, inte att förväxla med variabel 12 (avstånd) som mäter den tid som beskrivs ha förflutit *sedan* händelsen.

Tabell 5: Hur nyhetsartiklarnas tillgänglighet förhåller sig till nyhetens förloppshastighet ($N=899$) frekvenser, procent och kumulativ procent avrundade till heltal.

Förloppshastighet	Nyhetsartiklar utan möjlighet att lämna läsarkommentarer			Nyhetsartiklar med möjlighet att lämna läsarkommentarer			Totalt
	<i>f</i>	%	kum.%	<i>f</i>	%	kum. %	
År eller längre	33	15	15	178	26	26	211
Månader	41	18	33	114	17	43	155
Veckor	10	4	37	42	6	49	52
Dagar	35	16	53	210	31	80	245
Timmar	85	38	91	122	18	98	207
Minuter	19	9	100	10	2	100	29
Totalt	223	100	100	676	100	100	899

$\chi^2(5, N=899) = 80,2342$ $\chi^2_{krita.01} = 15,09$. H_0 -hypotesen förkastas. Det finns en signifikant skillnad mellan nyhetsartiklarnas tillgänglighet beroende på nyhetens förloppshastighet. Notera i tabellen ovan i kolumnerna för kumulativ procent att riktningen på sambandet i tabellen visar att nyhetsartiklar med möjlighet att lämna kommentarer har långsammare förlopp än de otillgängliga nyhetsartiklarna. Ett kompletterande stöd för att undersöka skillnaders riktning är att jämföra nyhetsartiklarna via medianer och kvartiler⁷.

Det finns ett svagt negativt samband mellan tillgänglighet och förloppshastighet. Resultatet om förloppshastighet går tvärt emot nyhetsvärderingsteorierna i betydelsen att ju långsammare förlopp desto större sannolikhet att nyhetsartikeln är tillgänglig för läsarkommentarer. Det är *inte* de mest nyhetsvärda artiklarna när det gäller förloppshastighet, som användarna ges störst möjlighet att kommentera.

⁷ Om riktningen ändå är oklar, kan riktningen tas ut med ett mediantest och kompletteras med riktade hypoteser med rangtest i form av Wilcoxon's Mann Whitney U-test, en metod som används av Eidvall och Löndahl, 2010, *Har marknadsvärdering enligt IFRS ökat fastighetsbolagens finansiella risk?*. Handelshögskolan i Stockholm. Institutionen för redovisning och finansiering. Båda de icke-parametriska metoderna som nämns ovan beskrivs ingående av Vejde (2002).

Textreferenser som pekar mot förekomst av nyhetsvärderingens avvikelser, sensation/övertäckning och konsonans.

Här undersöks om nyhetsartiklarna är mer eller mindre tillgängliga för läsarkommentarer beroende på om nyhetsartiklarna innehåller textreferenser till rättsröta/skandal, moraliska överträdelser, kamp eller kris.

Tabell 6: Textreferenser i nyhetsartiklarna av typen rättsröta/skandal, moraliska överträdelser, kamp eller kris, samt hur dessa förhåller sig till nyhetsartiklarnas tillgänglighet för läsarkommentarer ($N=1100$).

Textreferenser om skandaler mm	Nyhetsartiklar utan möjlighet att lämna läsarkommentarer	Nyhetsartiklar med möjlighet att lämna läsarkommentarer	Totalt
Nej, inga	224	785	1009
Ja, en eller flera	34	57	91
Totalt	258	842	1100

$X^2(1, N=1100) = 10,6888$ $X_{krit\alpha.01}^2 = 6,64$. Det mycket svaga sambandet saknar tillräcklig förklaringskraft för att vara av vidare intresse även om det räcker för att H_0 -hypotesen ska förkastas.

Nyhetsvärderingens konsonans: förekomst av medieroller: offret, skurken och hjälten

Tabell 7: Hur nyhetsartiklarnas tillgänglighet förhåller sig till referenser i texten till medieroller som offer, förövare eller hjälte ($N=1100$) frekvenser, procent och kumulativ procent avrundade till heltal.

Textreferenser medieroller	Nyhetsartiklar inte tillgängliga för läsarkommentarer			Nyhetsartiklar tillgängliga för läsarkommentarer			Totalt
	<i>f</i>	%	Kum.%	<i>f</i>	%	Kum.%	
Nej, ingen	63	24	24	724	86	86	787
Ja, en	79	31	55	74	9	95	153
Ja, två	113	44	99	41	5	100	154
Ja, tre	3	1	100	3	0	100	6
Totalt	258	100	100	842	100	100	1100

Redan i tabellen framgår att det förekommer många fler textreferenser till de olika medierollerna i de nyhetsartiklar som *inte* är tillgängliga för läsarkommentarer än i de tillgängliga nyhetsartiklarna. Ur nyhetsvärderingsteoretisk synpunkt kan konstateras att nyhetsartiklar med hög konsonans i detta avseende, ger en väsentligt lägre tillgänglighet för läsarna att lämna kommentarer på nyhetsartiklarna.

$X^2(2, N = 1100) = 386,6747 X_{krit\alpha,01}^2 = 9,21$ och ett starkt negativt samband är synligt mellan nyhetsartiklarnas tillgänglighet och förekomsten av textreferenser om offer, förövare mm. Ju mer nyhetsartikelns text handlar om offer och förövare, desto vanligare är det att nyhetsartikeln inte är tillgänglig för läsarkommentarer. Eller med andra ord, det är *inte* de mest nyhetsvärda artiklarna när det gäller denna aspekt av konsonans som erbjuds läsarna att kommentera utan tvärtom.

Avstånd i nyhetsvärderingen

Härnäst utforskas hur nyhetsartiklarnas tillgänglighet för läsarkommentarer förhåller sig till nyhetsvärderingsteori om avstånd. Fyra variabler (v10-v13) används med olika infallsvinklar. Variabel 10 handlar om hur platsen för nyhetshändelsen förhåller sig till utgivningsorten, i det här exemplet Helsingborg.

Tabell 8: Hur nyhetsartiklarnas tillgänglighet förhåller sig till avståndet där nyhetshändelsen utspelar sig ($N=1\ 049$) procent avrundade till heltal.

Rumsligt avstånd till platsen för nyhetshändelsen (% uppdelat på otillgängliga resp. tillgängliga nyhetsartiklar)							
	Globalt	Europeiskt	Nordiskt	Nationellt	Regionalt	Lokalt	Totalt
Otillgängliga	5	1	3	10	54	27	100
Tillgängliga	8	10	2	22	42	16	100

$X^2(5, N = 1049) = 54,2562 X_{krit\alpha,01}^2 = 15,09$. H_0 förkastas. Det är en signifikant skillnad på nyhetsartiklarna där läsarkommentarer är tillgängliga och de där läsarkommentarer inte är tillgängliga, när det gäller det rumsliga avståndet till nyhetshändelsen. I tabellen ovan kan vi se att bland de otillgängliga nyheterna så utgör den lokala och regionala materialet tillsammans över 80 procent av nyhetsartiklarna. I de tillgängliga nyhetsartiklarna når det lokala och regionala materialet inte ens upp till 60 procent. Det är alltså inte de mest nyhetsvärda nyhetsartiklarna (med kortast avstånd) som ges störst tillgänglighet för att lämna kommentarer, utan snarare tenderar tillgängligheten svagt att gå i motsatt riktning.

Rumsligt avstånd till aktörerna i nyhetsartikeln

Här undersöks avståndet till aktörerna som förekommer i artikeln. Det som skiljer från föregående variabel är de nyheter där människor beskrivs vara på andra platser än de där de är boende, det gäller exempelvis ofta när nyheterna tar upp internationella olyckstillbud, nyheter om resor/kultur eller då idrottare deltar i internationella tävlingar.

Tabell 9: Hur nyhetsartiklars tillgänglighet förhåller sig till om avståndet till aktörerna som skildras i nyhetshändelsen ($N=1045$) procent avrundade till heltal.

	Icke-européer	Européer	Nordiska invånare	Svenskar	Regionala invånare	Ortsbor	Totalt
Nyhetsartiklar inte tillgängliga för läsarkommentarer	5	0	2	11	55	27	100
Nyhetsartiklar tillgängliga för läsarkommentarer	7	5	1	25	43	19	100

$X^2(5, N = 1045) = 40,420$. $X^2_{krita.01} = 15,09$. H_0 -hypotesen förkastas. Det finns en signifikant skillnad. Sambandet är mycket svagt, men det går i samma riktning som förra avståndsvariabeln: De nyhetsartiklar som är tillgängliga för läsarkommentarer tenderar svagt att dra mot större avstånd till aktörerna i nyheten än de nyhetsartiklar där det inte går att lämna kommentarer. Även här går resultatet i motsatt riktning mot att nyhetsvärde skulle fungera som en urvalsprincip för hur tillgänglighet till läsarkommentarer erbjuds användarna.

Nya nyheter, eller inte?

Här undersöks hur tiden som har förflutit sedan nyhetshändelsen förhåller sig till möjligheten att lämna kommentarer vid nyheten. Nyhetsvärdering prioriterar nyheter efter principen ju nyare desto bättre, men det verkar inte som om samma princip gäller för hur möjligheten att lämna kommentarer erbjuds. Nyheter som skett längre tillbaka skiljer sig alltså inte från nyare nyheter när det gäller möjlighet att lämna läsarkommentarer.

Tabell 10: Hur nyhetsartiklarnas tillgänglighet förhåller sig till tiden sedan händelsen inträffade, procent fördelat över nyhetsartiklar tillgängliga respektive otillgängliga för läsarkommentarer ($N=660$) procent avrundade till heltal.

	Ett år eller längre	Från en månad upp till ett år sedan	Från en vecka upp till en månad sedan	Från två dygn upp till en vecka sedan	Från ett till två dygn sedan	Från 12 timmar upp till för ett dygn sedan	Upp till för 12 timmar sedan	Total
Otillg.	4	13	4	10	6	15	48	100
Tillg.	5	8	3	11	8	10	55	100

Skillnaden mellan nyhetsartiklarna som är tillgängliga respektive otillgängliga för läsarkommentarer, är för liten för vara signifikant. $X^2(6, N=660) = 11,389$ $X^2_{krita.05} = 12,59$. H_0 accepteras. Inte heller den tidsmässiga avståndsdimensionen i nyhetsvärderingen samvarierar med tillgängligheten att lämna läsarkommentarer. Det verkar alltså inte spela någon roll hur lång tid som gått sedan nyhetshändelsen, när det gäller möjligheten att lämna läsarkommentarer.

Kulturellt avstånd:

Europa, Nordamerika och resten av världen

Här undersöks nyhetsartiklarnas tillgänglighet i relation till nyhetsvärderingens kulturella dimension, där Europa och Nordamerika tillhör en kategori och områden utanför en annan. Det bör nämnas att nyhetsinnehållet i hd.se som undersökts innehåller en mycket liten andel nyheter från området utanför Europa och Nordamerika. Knappt 3 procent av nyhetsartiklarna avhandlar händelser därifrån. X^2 -testningen visar dock att skillnaden i tillgänglighet är alldeles för liten för att vara signifikant. $X^2(1, N = 1049) = 0,00029$ $X^2_{krita.05} = 3,84$. H_0 accepteras. Det finns ingen signifikant skillnad och inget stöd för hypoteser om att nyhetsvärderingens kulturella avstånd skulle påverka tillgängligheten för läsarna att lämna kommentarer i någon riktning.

Begriplighet

Här undersöks två aspekter av nyhetsvärderingens begriplighetsbegrepp. Det handlar dels om hur många parter som är inblandade, samt om nyheten beskrivs på ett ytplan

eller med större djup i form av flera plan och/eller kausala relationer. Den förstnämnda nyhetsvärderingsaspekten, går ut på att nyheter med färre parter inblandade skulle ge mer lättillgängliga nyheter. Desto färre parter, desto högre nyhetsvärde (variabel 14).

Tabell 11: Hur nyhetsartiklarnas tillgänglighet förhåller sig till antal parter/intressen som beskrivs inblandade i nyhetsartikeln (N=1093) procent avrundade till heltal.

	Tre eller flera	Två	Ett	Total
Nyhetsartiklar otillgängliga för läsarkommentarer	62	24	14	100
Nyhetsartiklar tillgängliga för läsarkommentarer	33	27	40	100

Om nyhetsvärde skulle styra tillgängligheten så borde alltså de tillgängliga nyhetsartiklarna ha färre inblandade parter än de nyhetsartiklar som är otillgängliga. I tabellen ovan framgår också att det verkar förhålla sig på det sättet. $X^2(2, N=1093)=81,437$ $X^2_{krit\alpha.01} = 9,21$. H_0 -hypotesen förkastas, det finns en signifikant skillnad. Här får hypotesen om att nyhetsvärde och tillgänglighet samvarierar positivt, ett visst stöd. Nästa begriplighetsaspekt (variabel 15) handlar om vilket plan nyheten beskrivs på. Syftet är att ta reda om nyheten beskrivs på ett ytplan eller på flera plan och/eller med kausala relationer för en jämförelse med möjligheten att kommentera.

Tabell 12: Hur nyhetsartiklarnas tillgänglighet förhåller sig till nyhetsartikelns beskrivning av ytplan respektive flera plan/kausala relationer (N=1093) procent, avrundade till heltal.

	Flera plan/kausala relationer	Endast ytplan	Total
Nyhetsartiklar otillgängliga för läsarkommentarer	60	40	100
Nyhetsartiklar tillgängliga för läsarkommentarer	68	32	100

Nyhetsvärderingen prioriterar lättillgänglighet i färre plan och enkla sätt att berätta nyheter. Om nyhetsvärde samvarierar positivt med möjligheten att lämna kommentarer så skulle de tillgängliga nyhetsartiklarna oftare ha karaktären av ytplansbeskrivningar än de otillgängliga nyhetsartiklarna. I tabellen ser vi dock att det förhåller sig tvärtom. Nyheter berättade med flera plan och/eller kausala relationer är vanligare då läsarkommentarer är tillgängliga än då de inte är det. Skillnaden är tillräckligt stor för att vara signifikant. $X^2(1, N= 1093) = 6,9531$ $X^2_{krit\alpha.01} = 6,64$. H_0 -hypotesen förkastas. Här stöds inte tanken om att nyhetsvärde samvarierar positivt med tillgänglighet. Men det förhåller sig inte heller så att det finns några tillräckligt starka samband i andra riktningen för att vara relevanta att diskutera vidare.

Nyheterens fokus på människor eller strukturella förhållanden, och möjligheten att lämna läsarkommentarer

Här undersöks om nyhetsartiklarnas tillgänglighet gällande om nyhetsinnehållet fokuserar mest på människor, deras handlande och egenskaper eller på strukturella förhållanden. Nyhetsvärdering prioriterar fokus på enskilda människors handlande och egenskaper framför strukturella förhållanden. Om nyhetsvärde samvarierar positivt med användarnas möjligheter att kommentera nyheter, så borde människor

vara i fokus bland de tillgängliga nyhetsartiklarna. Av tabellen nedan framgår att det förhåller sig tvärtom.

Tabell 13: Hur nyhetsartiklarnas tillgänglighet förhåller sig till om nyhetsartikeln fokus är strukturella förhållanden *eller* människors handlande/egenskaper ($N=1093$) procent avrundade till heltal.

	Strukturella förhållanden	Människors handlande eller egenskaper	Total
Nyhetsartiklar otillgängliga för läsarkommentarer	28	72	100
Nyhetsartiklar tillgängliga för läsarkommentarer	59	41	100

I tabellen framgår att nyhetsartiklar som användarna kan kommentera på, något oftare har fokus på strukturella förhållanden än på människors handlande och egenskaper. Vid en jämförelse med de otillgängliga nyhetsartiklarna blir skillnaden påtaglig, där människors handlande och egenskaper i stället dominerar starkt. Skillnaden är signifikant, $X^2(1, N = 1093) = 77,217 X_{krit\alpha.01}^2 = 6,64$

H_0 -hypotesen förkastas. Inte heller när det gäller nyhetens fokus på människor/strukturella förhållanden stöds tanken om att nyhetsvärde skulle samvariera positivt med tillgänglighet till läsarkommentarer. Tvärtom finns ett svagt samband i andra riktningen, nyhetsartiklar med fokus på strukturella förhållanden har en högre grad av tillgänglighet än nyhetsartiklar med människors handlande eller egenskaper i fokus.

5.2 Sammanfattning om tillgänglighet

När det gäller den generella fördelningen av sakområden i artiklarna och möjligheterna att kommentera illustreras (figur 1 på sidan 35) att de största möjligheterna att kommentera nyheter finns inom sakområdena sport- och föreningsliv (18,1 %), nöje och konst (12,7 %), ekonomi (7,1 %) samt miljö, klimat och friluftsliv (5,1 %). Utifrån samma synsätt, utbudet av nyhetsartiklar, så råder lägst tillgänglighet inom sakområdena människorätt/rättsäkerhet och demokratifrågor (2,3 %) det offentliga rummet, förändringar i närmiljön (2,5 %) och arbetsliv (2,6 %)

Det andra sättet att titta på tillgänglighet är att undersöka balansen mellan tillgänglighet och otillgänglighet inom varje sakområde. En teoretisk jämn fördelning av nyhetsartiklarna över kategorierna före sammanslagningen, skulle ge ett medelvärde av cirka 46 nyhetsartiklar (4,2 %) inom varje sakområde, varav 35 nyhetsartiklar (3,2 %) av det totala antalet skulle vara tillgängliga för läsarkommentarer. Proportionerna mellan tillgänglighet och otillgänglighet är ju som tidigare nämnts 76,5 procents tillgänglighet respektive 23,5 procents otillgänglighet. Den teoretiska fördelningen ovan fyller funktionen att den gör hypotesprövning av skillnader mellan ett enskilt sakområdes tillgänglighet i förhållande till hela populationen mer tydlig än att endast utgå från figur 1 på sidan 35. I bilaga D illustreras fördelningen mer i detalj.

Nyhetsvärde och möjligheten att lämna läsarkommentarer

Utifrån frågan om att det är vid de mest nyhetsvärda nyheterna som användarna ges störst möjlighet kommentera, så måste det övergripande svaret bli att det bara stämmer till viss del. Tanken om att det är de mest nyhetsvärda nyheterna som också görs mest tillgängliga för läsarkommentarer stämmer bättre när det gäller politik och ekonomi, än när det gäller brott och olycksfall, där möjligheten att kommentera är lägre än vid nyhetsartiklar i allmänhet. Övergripande egenskaper hos nyhetsartiklars egenskaper gällande nyhetsvärdering och högre tillgänglighet är att de handlar om politik och att de involverar få parter eller intressen snarare än flera. Det senare knyter an till begriplighetsbegreppet i nyhetsvärderingsteori.

De resultat som talar emot att de mest nyhetsvärda nyheterna erbjuder störst möjligheter att lämna läsarkommentarer, handlar om skilda prioriteringar av både sakområden och enskilda egenskaper hos nyhetsartiklarna. Exempelvis erbjuds användarna mycket större möjligheter att kommentera nyheter om sport, än nyheter inom politik, ekonomi, brott och olyckor: de sakområden som nyhetsvärdering prioriterar. Ytterligare resultat som talar mot att det är nyheter med de mest nyhetsvärda egenskaperna som ges störst tillgänglighet, återfinns inom de egenskaper som kan hänföras till nyhetsvärderingsbegrepp som begriplighet, konsonans, avstånd och enskilda personer.

Om nyheterna beskriver människor i konflikt med varandra genom att konstruera offer och förövare, så är möjligheterna att lämna kommentarer avsevärt färre än i materialet generellt. Motsatsförhållandena mellan nyhetsvärde och tillgänglighet uttrycker sig också genom att det ges större möjligheter att kommentera nyhetshändelser med långsamma förlopp än snabba. Användarna har större möjligheter att kommentera nyheter som har strukturella förhållanden i fokus snarare än enskilda personers handlande eller egenskaper vilket går tvärt emot nyhetsvärdesprioriteringar.

Inom de nyheter som inte kan kommenteras dominerar däremot fokus på människors handlande och/eller egenskaper framför strukturella förhållanden. Korta avstånd mellan nyhetshändelsen och publiken verkar heller inte främja möjligheten att lämna läsarkommentarer. Olika avståndsaspekter är antingen inte signifikanta, eller tenderar att svagt gå i motsatt riktning.

Flera av de övriga variablerna som mäter aspekter inom nyhetsvärdering och som relateras till tillgänglighet, är visserligen signifikanta men med så svaga samband så att de inte bedöms vara tillräckliga för att diskutera vidare. Detta kan möjligen ha att göra med att egenskaperna fördelats ner till en ganska detaljerad nivå. Hvitfelt beskriver hur flera olika aspekter ingår i vart och ett av nyhetsvärderingens begrepps-fär. Men vid en mätning behöver aspekterna plockas isär, och då kanske det är en naturlig följd att var och en inte får så starkt genomslag av egen kraft. Här hanteras situationen genom att bara diskutera de samband som ger tydligast genomslag.

Vardagliga aspekter av människors liv och om de ges möjlighet att kommenteras i nyheterna

När det gäller sport- och föreningsliv så är detta det mest tillgängliga sakområdet för läsarkommentarer av alla. Det ska dock påpekas att kategorin inte domineras av nyhetsartiklar om människors föreningsliv i allmänhet. Kategorin består till huvuddel av elitutövande, vilket beskrivs i texten om kategorisammanslagningar i bilaga B. Det innebär att den bild man kan få av en god tillgänglighet för människor att kommentera

sitt eget föreningsliv i figur 1 på sidan 35, behöver korrigeras. Kommentarer om människors vardagliga föreningsliv tar/ges alltså inte något stort utrymme eftersom det är så få artiklar som behandlar ämnet i förhållande till sport på elit/a-lagsnivå. På samma sätt förhöll det sig även med de andra kategorierna kopplade till vardagliga aspekter, bortsett från sakområdet om skolan som ligger på samma nivå av tillgänglighet som materialet generellt.

En egenskap som samvarierar svagt positivt med tillgänglighet är att fler snarare än få bevittnat en nyhetshändelse på plats. Sammantaget kan man dock inte säga möjligheten att lämna kommentarer på nyheter, verkar främjas av att nyhetsinnehållet handlar om människors vardagliga liv. Tvärtom ges dessa sakområden mindre tillgänglighet än nyhetsmaterialet generellt.

Vanliga karaktärsdrag hos nyheter med hög grad av tillgänglighet för läsarkommentarer

---

Nyheten handlar ofta om:

- Sport- och föreningsliv
- Nöje och konst
- Ekonomi
- Politik

Nyheterna präglas ofta av att:

- Människor *inte* konstrueras som i konflikt med varandra genom tillskrivningar som offer/förövare
- Nyhetens förloppshastighet är långsamt snarare än snabbt
- Nyheten har hellre strukturella förhållanden i fokus än enskilda personer

5.3 Diskussion

Helhetsbilden av möjligheten att lämna läsarkommentarer på nyheter, är att tillgängligheten domineras av nyheter mer av underhållningskaraktär än av nyheter med mer tyngd. Sport- och föreningsliv och nöje utgör tillsammans över 30 procent av nyheterna som går att kommentera (bilaga D). När en jämförelse görs med de mer "nyhetsvärda" sakområdena (politik, ekonomi, olyckshändelser och brott) som pendlar mellan drygt 3 och 7 procent av de tillgängliga nyheterna, så blir det tydligt att inte nyhetsvärde är främsta urvalskriterium när det gäller tillgängligheten till läsarkommentarer.

Skillnaderna inom de "nyhetsvärda" sakområdena behöver nämnas. Som framgår av figur 1 på sidan 35 så utgör de otillgängliga nyheterna inom brott och olyckshändelser en väsentligt högre andel än i nyheter om politik och ekonomi. På frågan om varför det så sällan erbjuds möjligheter att lämna kommentarer inom dessa områden, så ligger det nära till hands att koppla till reglerna gentemot användarna som omgärdar läsarkommentarerna (sidan 8). I reglerna framgick ju formuleringar mot förtal och andra restriktioner. En tanke kan ju då vara att redaktionella beslut går i förväg även då möjligheten att lämna läsarkommentarer tilldelas nyheter för att så att säga "mota Olle i grind". Motivet skulle ju i så fall kunna vara försök att undvika att kommentarer

tarerna fylls av spekulationer om offer och förövare, som det av naturliga skäl finns talrika exempel på i just sakområdena brott och olyckshändelser. Resonemanget stöds av att det är precis det vi ser i resultatet om konsonans och medieroller. Tillgängligheten var ju lägre i nyheter som konstruerar människor i medieroller som offer och förövare, jämfört med i de nyheter som läsarna inte kunde kommentera. Samma tendens sågs ju i att möjligheten att kommentera var större i nyheter om strukturella förhållanden än i nyheter som behandlade människors handlande/egenskaper medan förhållandet var kraftigt omvänt i de nyheter som inte gick att kommentera.

Ett resultat som är mer svårtolkat gentemot tanken att nyhetsvärde och tillgänglighet till läsarkommentarer skulle gå hand i hand, är att nyheter med långa förloppshastigheter erbjuder användarna större möjligheter att kommentera än nyheter med snabba förloppshastigheter. Nyhetsvärde prioriterar snabba förloppshastigheter. Långa förloppshastigheter ökar däremot möjligheten att nyheten exponeras för användarna under längre tid, och därmed kan nyheten bli mer vardagligt välbekant. Resonemanget leder till en tanke om att det kan vara de väl kända nyheterna som prioriteras när det gäller tillgänglighet, vilket indirekt stöder andra aspekter av begriplighet i nyhetsvärde, men också att det vardagligt välbekanta har betydelse.

En annan fråga gäller det nyhetsvärde som korta avstånd prioriterar i andra sammanhang. I studiens resultat samvarierar inte tillgänglighet till läsarkommentarer positivt med korta avstånd, som det hade gjort om nyhetsvärde styr tillgängligheten. En tanke är att det hänger samman med konsonansresultaten som diskuterades tidigare. I så fall skulle den obefintliga prioriteringen av korta avstånd kunna ses som ett uttryck för en försiktighet, som tenderar att hålla potentiellt konfliktfyllda ämnen och intressenter hellre på en armlängds avstånd än mycket nära.

En annan förklaring kan vara att redaktionella beslut tenderar att vilja ta ansvar för att inte skapa konflikter. I så fall är det ju extra viktigt inte minst ideologiskt att klargöra vilka typer av konflikter som tillåts respektive hålls tillbaka genom tillgänglighet för användarna att lämna läsarkommentarer. Inte minst gäller detta om man betraktar läsarkommentarer som tänkbara arenor för politiskt deltagande och påverkan, eller som övningsarenor för medborgarna att utveckla förmågor för att delta. Ur det perspektivet blir frågan om hur tillgänglighet till deltagande tilldelas generellt intressant och möjligen mer relevant än bara i den här kontexten.

Sammanfattningsvis leder resonemangen ovan till slutsatsen att nyhetens nyhetsvärde inte verkar vara avgörande för om användarna ges möjlighet att kommentera en enskild nyhet. Inte heller verkar det spela någon roll om nyheterna handlar om människors vardagliga liv för hur nyheten görs tillgänglig. Det verkar vara andra faktorer som är viktigare i så fall. Det finns tecken på att dessa skulle kunna vara styr- och reglerfunktioner av mer ekonomisk, juridisk och möjligen också politisk karaktär.

6. Nyttjandet

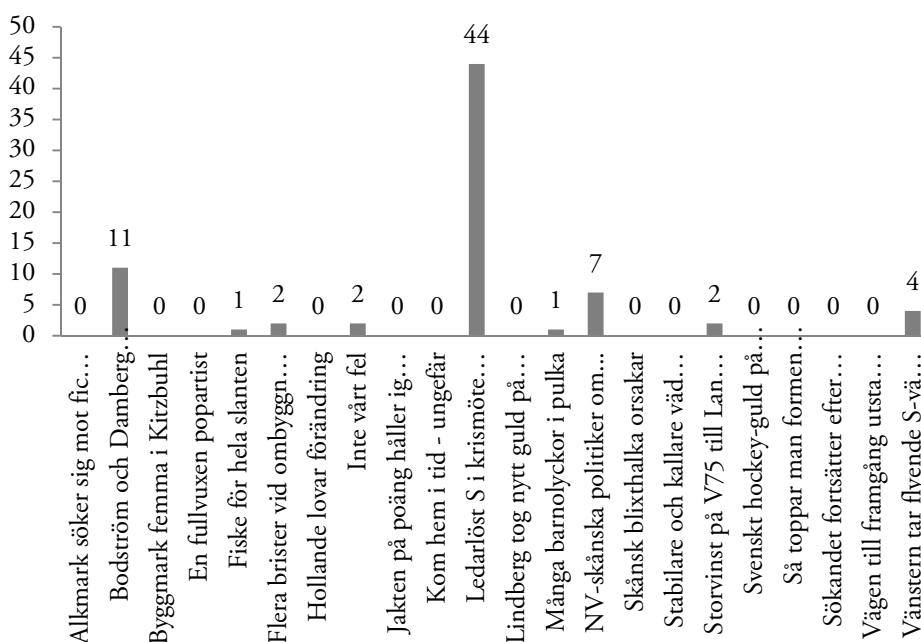
Avsnittet inleds med en beskrivning av egenskaper i materialet som är till hjälp vid tolkningen av resultaten. Därefter följer de statistiska resultaten i avsnitt 6.1, en sammanfattande text i avsnitt 6.2 samt diskussion i avsnitt 6.3.

Läsarkommentarerna i hd.se fördelar sig mycket ojämnt över nyhetsartiklarna som erbjuder läsarkommentarer. De flesta av de tillgängliga nyhetsartiklarna domineras av tomta kommentarsfält (62 %) samtidigt som det förekommer "pikar", i form av att vissa nyhetsartiklar får så många läsarkommentarer att de överstiger minst hälften av alla övriga tillsammans under den aktuella dagen. Av de nyhetsartiklar som ingår i den kvantitativa innehållsanalysen, fick en av nyhetsartiklarna som mest 135 läsarkommentarer.

6.1 Statistiska resultat om nyttjandet

I figur 2 nedan illustreras hur läsarkommentarerna under en dag fördelar sig över nyhetsartiklar där möjlighet att lämna läsarkommentarer erbjuds. Här synliggörs både dominansen av tomta kommentarsfält och en pik, nyhetsartikeln "Ledarlöst S i krismöte..." med 44 läsarkommentarer.

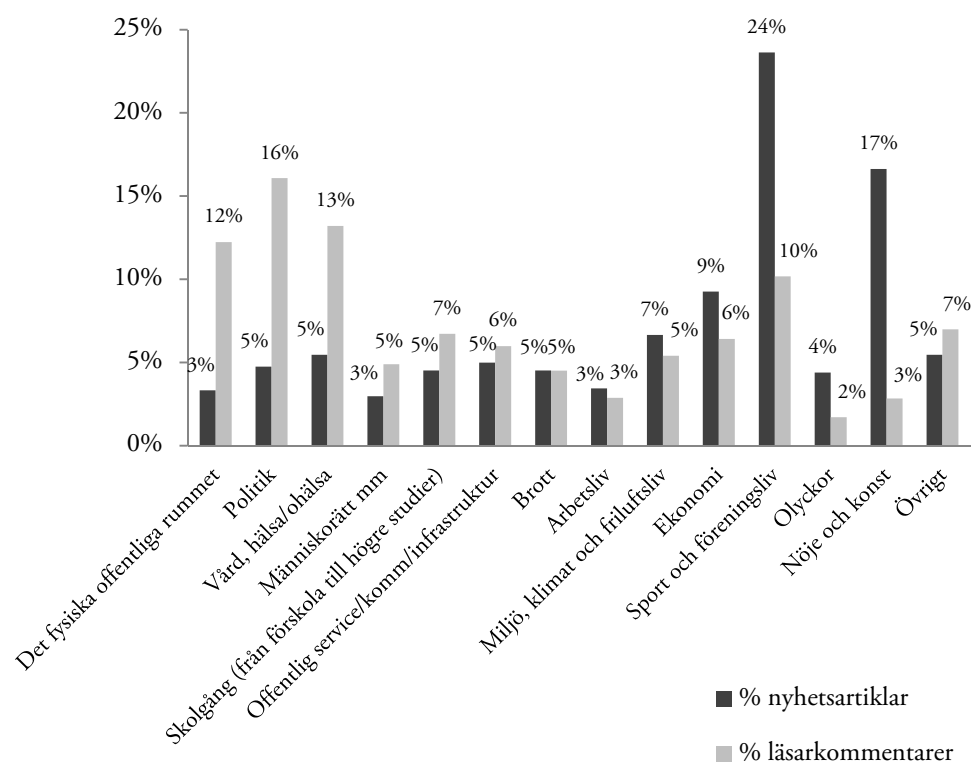
Figur 2: Nyhetsartiklar tillgängliga för läsarkommentarer 120122 samt deras frekvenser av läsarkommentarer för respektive nyhetsartikel.

Nyttjandets fördelning över journalistiska sakområden

Diagrammet nedan illustrerar förhållandet mellan möjligheten att lämna läsarkommentarer och användarnas faktiska nyttjande av möjligheten att lämna läsarkommentarer. De mörkgrå staplarna visar hur nyhetsartiklar tillgängliga för läsarkommentarer fördelas över journalistiska sakområden i procent. De ljusgrå staplarna visar läsarkommentarernas fördelning över de journalistiska sakområdena i procent. Det framgår att flest kommentarer i förhållande till tillgänglighet lämnas inom sakområdena som behandlar det fysiska offentliga rummet och politik. Resultaten sammanfattas mer ingående i nästa avsnitt 6.2.

Figur 3: Vilka sakområden kommenteras mest i förhållande till dess tillgänglighet? I de sakområden där de ljusgråa staplarna är högst, kommenteras nyhetsartiklar i högre andel än vad de tillgängliga nyhetsartiklarna utgör. I de sakområden där de mörkgråa staplarna är högst, lämnar användarna förhållandevis färre kommentarer i förhållande till den tillgänglighet som erbjuds.

Tabell 14: Nyhetsartiklar ($N=842$) från hd.se som är tillgängliga för läsarkommentarer fördelade över journalistiska sakområden, frekvenser av såväl nyhetsartiklar och läsarkommentarer. Sakområden sorterade efter medelvärde för antal läsarkommentarer per tillgänglig nyhetsartikel.

Sakområde	f nyhetsartiklar	f kommentarer	m	s	% av nyhets- artiklar totalt	% av kommen- tarer totalt
Det fysiska offentliga rummet	28	315	11,2	12,3	3	12
Politik	40	414	10,4	25,1	5	16
Vård, hälsa/ohälsa	46	340	7,4	16,9	5	13
Människorätt, rättsäkerhet, demokratifrågor	25	126	5,0	10,3	3	5
Skolgång (från förskola till högre studier)	38	173	4,6	17,8	5	7
Off. service/ komm./infrastruktur	42	154	3,7	5,5	5	6
Brott	38	116	3,1	7,5	5	5
Arbetsliv	29	74	2,6	5,0	3	3
Miljö, klimat och friluftsliv	56	139	2,5	5,2	7	5
Ekonomi	78	165	2,1	4,5	9	6
Sport och föreningsliv	199	262	1,3	3,1	24	10
Olyckor	37	44	1,2	5,5	4	2
Nöje och konst	140	73	0,5	2,1	17	3
Övrigt	46	180	3,9	11,2	5	7
Totalt	842	2575	3,1	9,7	100	100

I tabellen ovan framgår vilka sakområden som kommenterats mest per tillgänglig nyhetsartikel. Dessa sammanfattas i nästa avsnitt 6.2.

Vilka enskilda egenskaper hos nyhetsartikeln attraherar läsarkommentarer?

Nyhetsartiklarna innehåller också enskilda aspekter av vardagskultur och nyhetsvärde, som exempelvis hur många människors liv som påverkas allvarligt (existensvillkor) eller hur snabbt/långsamt nyhetsförloppet är. Dessa enskilda egenskaper i nyheterna och hur de förhåller sig till antalet lämnade läsarkommentarer, redovisas härnäst. Först redovisas de statistiska resultaten, som sedan följs av en sammanfattning i nästa avsnitt 6.2. När det gäller variablerna 4-14 nedan har nyhetsartikelns antal läsarkommentarer (variabel 2) körts med Spearman's rho-korrelation, eftersom variablerna 4-14 ligger på ordinalskalenivå.

Gemensamma platser och erfarenheter prioriteras inte av egen kraft

Om det vardagliga livet skulle ha ett samband med intresset för att lämna läsarkommentarer, i form av att nyheten utspelar sig på gemensamt delade offentliga platser och/eller att publiken delat en personlig upplevelse på plats, skulle det framgå genom signifikanta positiva samband nedan. Det gör det inte. Det kan tolkas på två sätt. Antingen träffar variablerna inte helt rätt aspekter av det vardagliga livet som skulle kunna vara av intresse eller också tycker användarna att det är lika intressant att lämna läsarkommentarer på nyheter som inte har dessa egenskaper.

Offentlig plats (variabel 4) ($r_s=.014$, $N=406$, $p < .776$, two-tailed)

Personlig erfarenhet (variabel 5) ($r_s=.097$, $N=436$, $p < .044$, two-tailed)

Här måste dock nämnas det starka genomslaget för sakområdet det fysiska offentliga rummet (tabell 14 ovan) som ligger i topp tillsammans med politik och vård när det gäller att attrahera mest läsarkommentarer per tillgänglig nyhetsartikel. Det som

skiljer är att sakområdet fokuserar på förändringar och trygghetsfrågor i närområdet men inte på själva vistelsen på platsen, vilket gör infallsvinkeln lite annorlunda än när det gäller variabel 4 och 5.

Människors existensvillkor kommenteras

I nyheter som tar upp allvarliga förändringar i människors livsvillkor, lämnar användarna läsarkommentarer i högre utsträckning. Sambandet är dock inte så starkt ($r_s = .247$, $N = 171$, $p < .01$, two-tailed). Resultatet stödjer dock tanken att nyhetsvärderingens viktbegrepp har betydelse när användarna lämnar läsarkommentarer.

Avvikelse, sensation och konsonans saknar egen dragningskraft

De aspekter av konsonans och avvikelse, sensation/övertäckning som undersöks här, ökar inte antalet läsarkommentarer. Den variabel (9) som undersöker hur antalet läsarkommentarer förhåller sig till om aktörer konstrueras som offer eller förövare i nyheterna, är inte signifikant ($r_s = .039$, $N = 842$, $p < .262$, two-tailed). Den andra aspekten av avvikelse, sensation/övertäckning och konsonans som undersökts handlar om läsarkommentarerna är fler om nyheten innehåller referenser i texten som handlar om rättsröta, skandaler/moraliska överträdelser, kamp eller kris (variabel 8). Inte heller här blir läsarkommentarerna fler, eller i alla fall inte i en sådan utsträckning att det är värt ytterligare uppmärksamhet ($r_s = .144$, $N = 842$, $p < .01$ two-tailed). Inte heller den tredje aspekten som undersöks, nyhetens förloppshastighet, stöder tanken att dessa aspekter av nyhetsvärde skulle ge fler läsarkommentarer, snarare pekar resultatet svagt i motsatt riktning ($r_s = -.146$, $N = 674$, $p < .01$, two-tailed).

Enkelhet är inget krav från användarna

Nyhetsvärderingens begrepp *begriplighet* prioriterar enkla beskrivningar framför mer komplexa. Därför beskrivs nyheter med få inblandade parter/intressen (variabel 14) ha en större begriplighet än nyheter med flera parter/intressen. Användarna som lämnar läsarkommentarer beter sig som om det motsatta gäller för dem. De prioriterar, om än svagt, nyheter med flera parter/intressen än få när det gäller var läsarkommentarerna hamnar ($r_s = -.229$, $N = 835$, $p < .01$, two-tailed).

När det gäller den andra begriplighetsaspekten som undersökts, prioriterar också användarna tvärt emot nyhetsvärdesteorier. Här gäller det med vilken grad av komplexitet nyheten beskrivs, ytplan respektive flera plan/kausala relationer (variabel 15). Även här prioriterar användarna komplexitet framför enkelhet när de lämnar läsarkommentarer. Nyhetsvärderingens begriplighetsaspekt, de aspekter som undersökts här, står alltså i ett motsatsförhållande till hur användare lämnar läsarkommentarer på nyheter.

Tabell 15: Antalet nyhetsartiklar, läsarkommentarer och medelvärde för antal läsarkommentarer per nyhetsartiklar med ytplans-, respektive djupplansbeskrivningar.

	f nyhetsartiklar	f läsar- kommentarer	m läsarkommentarer/ nyhetsartikel
Ytplan	264	337	1,3
Flera plan, kausala relationer	572	2 238	3,9
Totalt	836	2575	3,1

Eftersom läsarkommentarerna inte är normalfördelade, görs inget t-test utan istället mediantestet (Vejde, 2002), men då för att testa om skillnader mellan nyhetsartiklar som får kommentarer respektive inte får några läsarkommentarer, skiljer sig signifikant mellan nyhetsartiklar som behandlar ytplansbeskrivningar respektive flera plan/kausala relationer.

Tabell 16: Testet prövar hur många nyhetsartiklar i varje population som har fått fler läsarkommentarer än den totala medianen av samtliga nyhetsartiklar i populationen. Detta möjliggör signifikanttest mellan nyhetsartiklar med olika egenskaper. De nyhetsartiklar som ligger i raden Större än Md_T har kommenterats eftersom $Md_T=0$, medan de nyhetsartiklar som ligger i raden Mindre eller lika med Md_T samtliga saknar läsarkommentarer. Md_T = Medianen i hela populationen.

Antal mätvärden	Flera plan, kausala relationer	Ytplan	Totalt
Större än Md_T	254	65	319
Mindre eller lika med ⁸ Md_T	318	199	517
Totalt	572	264	836

Formeln för testvariabeln i mediantestet:

$$X_{obs}^2 = \frac{n(|bc-ad|-n/2)^2}{(a+b)(c+d)(a+c)(b+d)}$$

$X^2(1, N = 836) = 29,1294$ $X_{krit\alpha, .01}^2 = 6,64$. En H_0 -hypotes om populationernas likhet kan förkastas. Det är en signifikant skillnad mellan de nyhetsartiklar som innehåller flera plan och/eller kausala relationer jämfört de som innehåller ytplansbeskrivningar, när det gäller fördelningen mellan nyhetsartiklar som har fått läsarkommentarer respektive saknar läsarkommentarer.

Fokus på enskilda personer eller strukturella förhållanden

Nyhetsvärde prioriterar nyheter som har fokus på enskilda personers handlingar/egenskaper framför strukturella förhållanden (variabel 16). Användarna som lämnar läsarkommentarer prioriterar på motsatt sätt.

⁸ Vejde ger två förslag på hur mätvärden som är lika med Md_T kan hanteras. I vårt fall är $Md_T=0$ varför dessa mätvärden får läggas i den nedre raden Vejde (2002:20).

Tabell 17: Antalet nyhetsartiklar, läsarkommentarer och medelvärde för antal läsarkommentarer per nyhetsartiklar med fokus på strukturella förhållanden respektive människors handlande eller egenskaper.

	<i>f</i> nyhetsartiklar	<i>f</i> läsar- kommentarer	<i>m</i> läsarkommentarer/ nyhetsartikel
Strukturella förhållanden	491	1852	3,8
Människors handlande eller egenskaper	344	722	2,1
Totalt	835	2574	3,1

Även här görs mediantestet för att kontrollera om skillnaden mellan nyhetsartiklarna med fokus på strukturella förhållanden respektive människor handlande/egenskaper är signifikant.

Tabell 18: Data till mediantestet. Md_T = Medianen i hela populationen.

Antal mätvärden	Strukturella förhållanden	Människors handlande eller egenskaper	Totalt
Större än Md_T	203	115	318
Mindre eller lika med Md_T	288	229	517
Totalt	491	344	835

Det finns en signifikant skillnad mellan nyhetsartiklar med fokus på strukturella förhållanden respektive människors handlande/egenskaper när det gäller fördelningen mellan nyhetsartiklar som har fått läsarkommentarer respektive saknar läsarkommentarer. $X^2(1, N=835) = 5,0424$ $X^2_{krit\alpha .05} = 3,84$. En H_0 -hypotes om populationernas likhet kan förkastas.

Avstånd

När det gäller nyhetsvärderingens prioritering av korta avstånd, så verkar användarnas nyttjande av möjligheterna att kommentera, gå i samma riktning som nyhetsvärdering. Det gäller framförallt i två avseenden: avståndet till platsen där nyheten utspelar sig ($r_s = .229$, $N=791$, $p < .01$, two-tailed) och avståndet till aktörerna som skildras i nyheten ($r_s = .239$, $N=788$, $p < .01$ two-tailed). Däremot verkar det tidsmässiga avståndet ($r_s = -.160$, $N=489$, $p < .01$ two-tailed) och det kulturella avståndet så som det mätts här, vara mindre relevant ($r_s = .106$, $N=837$, $p < .01$, two-tailed).

6.2 Sammanfattning om nyttjandet

Är det de mest nyhetsvärda nyheterna som kommenteras mest?

Det korta svaret är nej, bortsett från sakområdet politik vars läsarkommentarer utgör nästan tre gånger så stor andel (16 %) jämfört med hur stor andel de tillgängliga nyheterna om politik utgör (5 %). När det gäller brott så ligger tillgänglighet och nyttjande på samma nivå (5 %) medan intresset för att kommentera nyheter om ekonomi och olyckor är lägre än tillgängligheten.

Är det de nyhetsartiklar som har mest vardagliga aspekter som kommenteras mest?

Nej, det enda område där läsarkommentarernas nyttjande överstiger tillgängligheten är vid nyheter om skolan (nyttjande 7 %, tillgänglighet 5 %), när det gäller arbetsliv går nyttjande och tillgänglighet jämnt upp (3 %). När det gäller kategorin sport- och föreningsliv så är intresset för att lämna kommentarer mycket svagt. Tillgängligheten är mer än dubbelt så stor som nyttjandet (24 % respektive 10 %), men då bör det repeteras att kategorin domineras starkt av innehåll på elit-/a-lagsnivå, inte vardaglig föreningsverksamhet. Övriga sakområden har haft så låg tillgänglighet att de slagits samman med andra kategorier.

Vilka andra sakområden lämnar användarna läsarkommentarer på?

Två av innehållsanalysens övriga sakområden, har båda attraherat proportionerligt fler läsarkommentarer än den tillgänglighet som erbjuds. Det gäller sakområden som framträdde i den induktiva delen av innehållsanalysens konstruktion, det vill säga testkodningen. Främst gäller det sakområdet som hanterar det fysiska offentliga rummet. Här behandlas förändringar och trygghetsfrågor. Nyttjandet uppgår till hela 12 procent medan tillgängligheten bara är 3 procent.

Konkret omfattar det fysiska offentliga rummet nyheter som centreras runt lokala förändringar, som inte upplevs som odelat positiva. Det handlar bland annat om byggplaner och ofta dess tillhörande komplikationer och/eller överklaganden. Det handlar också om allmänhetens förändrade upplevelse av trygghet i Malmö i efterdyningarna av ett antal våldsdåd. Det rör sig om trafikchaos runt ett resecentrum på grund av oklara regler om hur taxibilar ska få plocka upp kunder utan att andra på platsen upplever situationen som hotfull. Det handlar om konstnärlig utsmyckning på en fabriksskorsten som kan ses på långa avstånd och en mängd andra mycket lokala händelser som människor sannolikt kan relatera till om de har en anknytning till platsen. Sakområdet verkar samla användarnas intresse runt både vissa aspekter av nyhetsvärderingsteori och vissa aspekter av vardagliga händelser i människors liv.

Det verkar alltså som om sakområdet om det fysiska offentliga rummet fångat ett intresse hos användarna, som de andra "vardaglighetsvariablerna" (variabel 4 och 5) inte lyckats med lika väl. Jämför man variabelernas utfall i kodningen, så är skillnaden att sakområdet som täcker in det fysiska offentliga rummet, att det fångar in aspekter av förändringsprocesser och säkerhet. Dessa nyheter fångar tydligen användarnas lokala intresse mer än variablerna som handlar om var i området händelsen inträffat eller om människor varit på plats personligen.

Ett snarlikt sakområde som uppstod på samma sätt är offentlig service/kommunal förvaltning och infrastruktur där nyttjandet (6 %) ligger strax över tillgängligheten

(5 %). Andra områden där nyttjandet ligger på en markant högre nivå än tillgängligheten är nyheter om vården (13 % nyttjande mot 5 % tillgänglighet). Sakområdet människorätt/rättsäkerhet och demokratifrågor har också något högre grad av nyttjande än tillgänglighet (5 % nyttjande respektive 3% tillgänglighet). De nyheter som ignoreras mest när användare lämnar läsarkommentarer är nyheter som handlar om nöje och konst.

De nyhetsvärda egenskaper som prioriteras i form av användarnas läsarkommentarer, rör nyheter där människor får allvarligt påverkade livsvillkor och nyheter där det är kort avstånd till platsen för nyhetshändelsen och de aktörer som skildras.

Användarna avviker från nyhetsvärderingen när det gäller att enkelhet skulle vara mer (nyhets)värt att uppmärksamma. Konkret gäller det i tre avseenden: antalet parter som beskrivs inblandade, hur komplex nyheten är när det gäller ytplan respektive flera plan/kausala relationer, samt nyhetens fokus på strukturella förhållanden snarare än enskildas handlande/egenskaper. Användarna som lämnar läsarkommentarer, föredrar inte enkelhet. De föredrar komplexa beskrivningar på flera plan med många parter/intressen inblandade.

Vanliga karaktärsdrag hos nyheter med hög grad av nyttjande (många läsarkommentarer)

Nyheten handlar ofta om:

- Det fysiska offentliga rummets förändringar och trygghetsfrågor
- Politik
- Vård
- Skola

Nyheten präglas ofta av:

- Människors existensvillkor
- Kort rumsligt avstånd till nyhetshändelsen och dess aktörer
- Hellre flera parter/intressen än få
- Hellre flera plan/kausala relationer än ytplansbeskrivningar
- Hellre handla om strukturella förhållanden än enskildas handlande och egenskaper

6.3 Diskussion om nyttjandet

Användarnas intresse för att lämna läsarkommentarer har likheter med nyhetsvärdering i vissa avseenden, men avviker i andra. Intresset för det vardagliga och nyhetsvärderingens avståndsdimension blir tydligt i intresset för den fysiska offentliga miljön, vars förhållandevis odramatiska innehåll diskuterades i ett tidigare avsnitt. Användarna vill kommentera sitt fysiska närområde och de förändringsprocesser som pågår där, inte minst om det rör barn och ungdomar i skolan eller den offentliga servicen i form av vård.

Tittar vi på enskilda egenskaper i nyhetsartiklar som användarna prioriterar, med nyhetsvärde i åtanke, gör användarna samma prioriteringar i primärt två avseenden. Läsarkommentarer lämnas i högre utsträckning om innehållet avhandlar människors existensvillkor och om det är ett kort rumsligt avstånd till platsen för nyhetshändelsen/de aktörer som skildras i nyhetsartikeln. Efter närmiljön riktas intresset mot

politik och vård. Lägst intresse för att lämna läsarkommentarer finner vi vid nyheter om sport- och föreningsliv, nöje och ekonomi.

Användarna prioriterar att lämna läsarkommentarer på ett motsatt sätt i förhållande till nyhetsvärda egenskaper när det gäller begriplighet. Det uttrycks genom att användarna föredrar nyheter som beskrivs på flera plan och med flera parter/intressenter. Resultaten gällande begriplighet är egentligen logiskt, om man betraktar det som idag är känt om användarna. Flera studier har visat att det är vanligt med hög kunskaps- och utbildningsnivå och politiskt intresse hos internetanvändare. Resultat som visar att användarna inte väjer undan för komplexitet när de väljer nyheter att kommentera, går då i samma riktning. I Nagars (2011) studie var detta ännu mer utpräglat bland dem som lämnar läsarkommentarer.

Men resultaten om läsarkommentarer väcker också frågor ur deltagandesynpunkt i ett vidare sammanhang om hur representativ användaren som lämnar läsarkommentarer är. Om det huvudsakligen är en kunskapselit som använder arenorna, vilket värde har deltagandet då? Eller kan det vara så att även andra användare föredrar komplexa berättelser när de väljer själva?

Om hög kunskapsnivå är en förutsättning för att tillträde ska tas i anspråk, blir då skillnader mellan olika människors möjligheter att påverka ännu större av fler arenor dit bara vissa finner tillträde? Det kan också finnas en annan förklaring till användarnas preferenser för nyheter på flera plan, med flera intressenter, och med strukturella förhållanden i fokus snarare än människor. Det är inte säkert att de tycker att dessa nyheter skildrar verkligheten bäst eller mest korrekt. En alternativ tolkning kan vara att användarna upplever nyheter med dessa egenskaper som särskilt ofullständiga. Ett sådant skäl att lämna läsarkommentarer, skulle då generera läsarkommentarer just på de nyheter där behovet upplevs som starkast av att komplettera beskrivningen av den verklighet som erbjuds, med sin egen.

7. Vilka egenskaper präglar pikarna?

(= de nyhetsartiklar och dess kommentarsfält som får ovanligt många läsarkommentarer)

De tre nyhetsartiklar med tillhörande läsarkommentarer som analyseras i pik-analyserna har valts ut bland de mest kommenterade nyhetsartiklarna. De är också valda utifrån en tanke om maximal variation och aktualitet. En artikel som ompublicerades ett halvår efter ursprungligt publiceringsdatum har exempelvis diskvalificerats på grund av den ursprungliga publiceringen låg för långt tillbaka i tiden.

Tankegången om maximal variation resulterade i att artiklar med liknande teman valts bort. Exempelvis handlade flera av de mest kommenterade nyhetsartiklarna om politik, barn och unga samt vård. Det ska tilläggas att de tre nyhetsartiklar som valts ut för den kvalitativa analysen, samtliga publicerades före det datum då hd.se började förhandsmoderera alla läsarkommentarer.

De valda nyhetsartiklarna

Den första nyhetsartikeln som valts ut handlar om statsminister Fredrik Reinfeldts uttalande om pensionsålderns höjning (135 läsarkommentarer). Nyhetsartikeln publicerades den 7 februari 2012. Den andra nyhetsartikeln som valts ut handlade om hur en tränare i ett innebandy-lag med unga pojkar använt sig av sexistiskt material i form av taktiktavlor med sex och våldsinslag (79 läsarkommentarer). Nyhetsartikeln publicerades den 13, 24 och 30 januari 2012. Den tredje nyhetsartikeln som valts ut handlar om bilförare som vintertid kör på Hjälmjöns is samt vilka reaktioner bilkörningen på isen väcker hos olika parter (73 läsarkommentarer). Nyhetsartikeln publiceras 11 februari 2012.

7.1 Pikanalys:

Höjd pensionsålder ifrågasätts

Nyhetsartikeln är en TT-nyhet och publicerades på hd.se 7 februari, efter att statsministern inför pressen talat om hur han ser på medborgarnas framtida arbetsliv, närmare bestämt att han tycker att det behöver bli längre. Nedan följer en mycket översiktlig illustration av de diskurser som dominerar i nyhetsartikeln och den ytterligare variation som tillförs av läsarkommentarerna. Först analyseras nyhetsartikelns diskurser, därefter diskurserna i läsarkommentarerna. Analysen avslutas med att ställa egenskaper i nyhetsartikeln och dess läsarkommentarer i relation till varandra. De diskurser i nyhetsartikeln, som visas med indrag är kraftigt underordnade, bland annat genom sin långt framskridna placering i texten om man utgår från Faircloughs prioriteringsordning. De tre nyhetsartiklar som analyseras i detta kapitel, återfinns i bilaga C. I tabellen nedan framgår att det finns både likheter och skillnader mellan diskurserna i nyhetsartiklarna och läsarkommentarerna.

Höjd pensionsålder ifrågasätts

Nyhetsartikeln

Läsarkommentarerna

Gemensamma diskurser i nyhetsartikeln och läsarkommentarerna

- Den tillrättavisande diskursen
- Arbetsvillkorsdiskursen
  - Arbetslöshetsdiskursen
  - Diskurs med fokus på människors vilja (men villkorad)
- Den tillrättavisande diskursen
- Arbetsvillkorsdiskursen
- Arbetslöshetsdiskursen
- Diskurs med fokus på människors vilja

Diskurser som tillförs i läsarkommentarerna:

- Vanmaktsdiskursen
  - Misstroendediskursen
  - Den ansvarsutkrävande diskursen
  - Den nationalistiska diskursen
  - Den tillväxtkritiska diskursen
-

Nyhetsartikelns domineras av ett professionellt perspektiv som tar formen av att det är politiker och fackliga företrädare som uttalar sig. Pensionärernas Riksorganisation (PRO) får komma till tals i slutet av artikeln via sin förbundssekreterare. Det är alltså det professionella och organiserade som ges plats framför enskildas människor och deras situation i egenskap av arbetstagare/blivande pensionärer. Ingressen inleds med "Fackförbunden tror inte på statminister Reinfeldts idé...". Formuleringarna "tror inte" och ordvalet "idé", gör att invändningar inordnas som tillhörande ett tankemässigt plan, bland trosuppfattningar eller ideologiska tillhörigheter, som ytterligare distanserar diskussionen från människors konkreta vardagsverklighet.

Statsministern citeras då han beskriver nuvarande pensionsålder som ett hot mot den standard människor förväntar sig, och som motsatser som tillsammans skapar orealistiska förväntningar. Brödtexten inleds med att journalisten återger statsministern, dock utan att texten inleds med citattecken eller pratminus (vilket därför också utesluts nedan för tydlighetens skull). Tillvägagångssättet skapar en inledande oklarhet om vad som är en journalistisk verklighetsbeskrivning och vad som är statsministerns åsikt:

Den allmänna bilden av en pensionsålder på 65 år är ett problem, säger statminister Fredrik Reinfeldt (M). I en intervju för Dagens Nyheter skissar han ett arbetsliv som kan sträcka sig till 75 års ålder, för att pensionen ska ge den standard vi önskar.

–Pensionssystemet är inte ett trolleri..."...om människor tror att vi kan leva allt längre och korta ner vårt arbetsliv, då kommer pensionen att bli lägre. Och då är frågan, är människor beredda till det? Det tror jag i stor utsträckning att de inte är..."

Intressant är beskrivningen att statsministern "skissar", ett ordval som placerar statsministerns uttalande i ett sammanhang som annars tillhör konstnärer, arkitekter och

andra yrken där kreativitet är framträdande karaktärsdrag. Statsminister Fredrik Reinfeldts (M) citat kan annars beskrivas som hemmahörande i en individcenterad, funktionell diskurs: Han resonerar med argument av logisk karaktär (jfr retorikens *logos*) som vädjar till förnuft och rationalitet, och som vänder sig mot förväntningar som beskrivs som omöjliga att infria. Tonen kan uppfattas som en blandning av upplysning och tillrättavisning. Pensionssystemet beskrivs som en färdig ekvation där inget kan läggas till eller dras ifrån eller som en naturlag, utan något agentskap som det går att utkräva ansvar ifrån. Som ett system som ligger fast och vars grundvalar egentligen inte kan förändras. Samtidigt förutsätts att standard har högsta prioritet för medborgarna.

Tomas Eneroths (S) svarar att problemet utgörs av de olika arbetsvillkor som hindrar ett längre arbetsliv, men han passar egentligen på frågan om det vore lämpligt eller önskvärt med ett längre arbetsliv. Eneroths argumentation beskrivs av journalisten som mer affektiv (argumentationen återges innehållande ord som *provocerande*), samtidigt som Eneroth vädjar till den empatiska inlevelseförmågan (jfr retorikens *pathos*), vilket kan ses i valen av ord med laddning, som *slits* och *utslagning*:

"...enligt Socialdemokraternas talesperson i pensionsfrågor, är det provocerande att bara prata om att höja pensionsåldern.

–Ska vi kunna få ett längre arbetsliv krävs förändringar på arbetsmarknaden. Idag slits många ut i förtid och dessutom har regeringens utförsäkringar lett till omfattande utslagning från arbetsmarknaden."

I andra stycket blir det trots inledningen tydligt att det inte ges invändningar i sak mot ett längre arbetsliv: se formuleringen "*Ska vi kunna få ett längre arbetsliv krävs förändringar...*" säger egentligen bara att man ser ett längre arbetsliv som villkorat till förändringar på arbetsmarknaden. Under förutsättning att nämnda villkor uppfylls så skulle ett längre arbetsliv vara möjligt att genomföra, men man argumenterar egentligen inte för eller mot föreställningen att det vore lämpligt eller önskvärt med ett längre arbetsliv. Ifrågasättandet gäller endast villkoren som omger frågan.

Den fackliga diskursen när det gäller Kommunal är ambivalent i sin karaktär, när det gäller om ett längre arbetsliv generellt är önskvärt eller inte. Det finns ett arbetarklassperspektiv när det gäller olika arbetstagares möjligheter till god hälsa. Detta uttrycker sig i en misstro mot att ett längre arbetsliv skulle fungera i de nämnda fackförbundens medlemmars arbetssituation.

"Fackförbunden tror inte på statsminister Fredrik Reinfeldts idé om en pensionsålder på 75 år. "De allra flesta av våra medlemmar orkar knappt fram till 60, säger Kommunals ordförande Annelie Nordström."

Arbetarklassperspektivet tar sig uttryck genom att "våra medlemmar" skiljs ut från det allmängiltiga, och att det är Kommunals ordförande, som företrädare för dess arbetande medlemmar, som uttalar sig. Argumenten präglas av beskrivningar av medlemmarnas förmåga. Saknas gör argument om höjd pensionsålder som ett individuellt val, i betydelsen av ett val som individen skulle kunna ha rätt att både tacka både ja och nej till. Argumenten till varför Kommunal "inte tror på" problembeskrivningen vädjar som sagt mer till idéer om empati för människors olika arbetsvillkor liksom Eneroths argumentation ovan än av logiska argument mot beskrivningen av det generellt lämpliga/önskvärda i ett längre arbetsliv.

Den dominerande diskursen när det gäller synen på ett längre arbetsliv verkar således vara en kombination av en diskurs, där ett längre arbetsliv ses som oundvikligt och naturligt. Denna diskurs möts av en affektiv präglad diskurs som mer ifrågasätter villkoren än grundfrågan.

Är det individens vilja som ska lösa problemet eller finns lösningen i strukturella förändringar som ökar förmågan?

Statsministerns huvudfokus handlar om individuella lösningar och beredskap till karriärbyte och studier vid högre åldrar. Förändringen understöds visserligen av strukturella inslag som regelförändringar om studier och studiestöd, men fokus ligger ändå på att lösningen är en personlig investering för att kunna arbeta längre.

"För att orka så länge kanske man måste vara beredd att byta karriär, menar Reinfeldt, och gläntar på dörren för möjligheten att få studiestöd även efter 54 år."

Även journalistens/nyhetens sätt att konstruera höjd pensionsålder, görs som ett val individen kan göra. I berättande textpassager där fackliga företrädare återges med journalistens ord, så används konsekvent formuleringen *vilja* istället för *kunna* om att jobba längre. Kommunals ordförande Annelie Nordström inställning beskrivs till exempel av journalisten så här:

"Även Kommunals ordförande Annelie Nordström tycker att Reinfeldts vision att om folk ska vilja jobba tills de är 75 är orealistisk."

Notera att journalistens ordval "vilja jobba" jämfört mot alternativet "kunna jobba" är konsekvent. Även när journalisten beskriver SACO:s inställning fokuserar ordvalet på viljan att jobba och inte förmågan:

"Sacos samhällspolitiska chef tror att det kommer att dröja innan merparten av Saco:s medlemmar skulle vilja jobba tills de blir 75 år."

PRO är den enda part där journalisten återger synpunkter på individens val, som ett val att kunna tacka både ja och nej till. PRO är positiv till ett längre arbetsliv med förbehållet "att det inte får bli ett tvång". Ideologiskt kan det ses som att det betraktas som mer legitimt för PRO att framföra förbehåll, eftersom PRO:s medlemmar redan förutsätts ha ett arbetsliv bakom sig:

"– Vi välkomnar att statsministern utnyttjar äldre människors kompetens, och vi har heller inte sagt att det ska finnas någon borte gräns för hur länge man ska arbeta, säger Björn Lind, förbundssekreterare på PRO, men understryker att det inte får bli ett tvång att arbeta längre."

Tomas Eneroth (S) är inriktad mot strukturella lösningar:

"... ett längre arbetsliv krävs förändringar på arbetsmarknaden. Idag slits många ut i förtid och dessutom har regeringens utförsäkringar lett till omfattande utslagning från arbetsmarknaden..."...Att enbart tala om höjd åldersgräns blir faktiskt provocerande för alla dem som skulle vilja, men som faktiskt inte kan klara av att arbeta längre."

Eneroth talar om strukturella förändringar i kausala termer, både hur de har fungerat, men också framåtsyftande genom att tala om förändringar. Om förändringar sker kan de personer som inte har förmåga att arbeta längre under nuvarande omständigheter, ges denna förmåga.

I Kommunals ordförandes uttalande tydliggörs en skillnad i förmåga mellan de arbetstagare Annelie Nordström talar om och de arbetstagare som Fredrik Reinfeldt generellt talar om:

"– Det vore utmärkt om vi var friska och pigga så länge, det vore underbart, men de allra flesta av våra medlemmar orkar knappt fram till 60, säger hon." (=Annelie Nordström min anm.).

Ordvalet *våra* avskiljer Nordströms medlemmar från en alternativ formuleringen om att argumentet skulle kunna vara allmänt giltigt. Ordvalet av *orkar* istället för – det möjligen ideologiskt omöjliga – *vilja* hänför invändningarna till kritik mot möjligheter att genomföra ett längre arbetsliv. Däremot sägs inget principiellt om att det skulle kunna vara lämpligt eller olämpligt med höjd pensionsålder. Argumentationen ligger som nämnts istället på frågan om människors förmåga och inte deras vilja i den fackliga diskursen (arbetsvillkorsdiskursen). TCO:s samhällspolitiska chef Roger Mörtvik riktar in sig mot statsministerns logik, men det framgår inte om han tycker att frågan faller på vilja eller förmåga:

"– Det kommer aldrig att bli aktuellt för det stora flertalet att jobba så länge..."

När det handlar om individ/struktur ses två övergripande diskurser. För det första handlar det om den diskurs som delas av nyhetsförmedlingen, PRO och statsministern som på olika sätt fokuserar på individens vilja att arbeta längre. Men det handlar alltså i alla fall utom PRO:s om "valet" att tacka ja och inte att tacka nej.

För det andra handlar det om den mer strukturinriktade diskurs som delas av Kommunal och Socialdemokraterna som lägger fokus på människors olika förmåga och strukturella faktorer som motverkar det realistiska i ett längre arbetsliv.

Arbetslöshetsdiskursen

Den enda part som inte instämmer i problembeskrivningen om höjd pensionsålder och längre arbetsliv är LO:s avtalssekreterare Per Bard:

"– Reinfeldt borde inte ägna sig åt visioner om när människor ska pensionera sig i framtiden. Det viktigaste är att bekämpa arbetslösheten och se till att folk kan jobba tills de är 65..."

Nyhetsartikelns avrundning

Nyhetsartikelns avslutas med en berättande text av journalisten där pensionsregler beskrivs, med en jämförelse av vilka regler som gäller för riksdagsledamöter. Det görs också en redogörelse för den pågående pensionsålderutredningens arbete:

"Den sittande pensionsålderutredningen ska under första halvåret i år komma med ett analysbetänkande, där de nuvarande pensionsrelaterade åldersgränserna analyseras liksom de hinder som finns för att vi ska arbeta längre."

Här indikerar ordvalet *hinder* i sammanhanget också det önskvärda i ett längre arbetsliv. Diskursen som dominerar präglas av tanken på att människor ska göra tillräcklig nytta i arbetslivet, att den för tillfället är otillräcklig, och att människor ska vara självfinansierande i ett individuellt livsperspektiv. Frågan som underordnas är: Om det vore realistiskt med ett längre arbetsliv, vilken betydelse har i så fall människors vilja i frågan om de vill tacka nej?

I **läsarkommentarerna**⁹ går den starkaste skiljelinjen mellan diskursen som instämmer i statsministerns uttalande om ett längre arbetsliv och en rad olika närliggande diskurser som kraftigt opponerar sig mot statsministerns uttalande om ett längre arbetsliv. Den diskurs som instämmer med statsministern benämns här **den tillrättavisande diskursen** och beskriver situationen med argument som liknar Fredrik Reinfeldts, som underställd en ekonomisk verklighet som gör den omöjlig att påverka.

Ett antal diskurser står i opposition till den tillrättavisande diskursen. En del ligger nära varandra medan andra argumenterar utifrån helt olika infallsvinklar. De två förstnämnda nedan, arbetsvillkorsdiskursen och arbetslöshetsdiskursen finns representerade i nyhetsartikeln via fackförbundens företrädare, medan de övriga sex diskurserna tillför andra betraktelsesätt än vad nyhetsartikeln rymmer. Det ska också sägas att en del av läsarkommentarerna är polysemiska, de går in i varandra, kan tolkas på flera sätt och knyter kanske främst ihop diskurserna om arbetsmiljö, vanmakt och politiskt misstroende. De diskurser som kan skönjas i läsarkommentarerna är:

- Arbetsvillkorsdiskursen
- Arbetslöshetsdiskursen
- Vanmaktsdiskursen
- Misstroendediskursen (generellt politiskt misstroende),
- Den ansvarsutkrävande diskursen
- Diskurs med fokus på människors vilja
- Den tillrättavisande diskursen
- Den tillväxtkritiska diskursen
- Den nationalistiska diskursen

Den tillrättavisande diskursen har en motsvarighet i nyhetsartikeln genom att den återger samma typ av argument som statsministern men här pendlas det mellan en objektiv, upplysande – emellanåt en överpedagogisk ton, som riktad mot barn eller mindre vetande – samt en raljerande ton. Argumenten hävdar att man förmedlar den riktiga, objektiva, icke förhandlingsbara ekonomiska verkligheten och dess konsekvenser för individens och individens ansvarstagande, följt av olika exempel.

Signaturen *DonDan* svarar *Cdale22*:

"Idel negativa kommentarer, tragiskt att läsa...om någon har en lösning till vår statsminister där vi kan gå i pension vid 60 och leva i lyx fram tills dess, träd fram genast!! Problemet är att skulle vi gå på den linjen blir vi det nya Grekland!! Vill man gå i pension med den vanliga pensionen så har han tyvärr helt rätt. Vill man ha mer eller pensionera sig tidigare så får man se till att spara på egen hand."

Signaturen *Batoba* skriver:

"... så gör vi som Grekerna och går i pension när vi vill och tror att pengarna till pensionerna växer på olivträd - En sak till det växer inga olivträd i Sverige och det växer inga pengar på de grekiska olivträden."

---

⁹ Läsarkommentarerna har återgivits exakt, oavsett eventuella stavfel och/eller grammatikfel och utan (sic!)-angivelser för en så autentisk upplevelse av grundmaterialet som möjligt. Det gäller alla tre pikanalyserna.

Signaturen *mattias* skriver:

"Blir så trött! Till alla tyckare: vem ska betala för att vi ska gå vid pension vid 65 års ålder? Varför inte istället sänka pensionsåldern till 50 som i Grekland? Nej just det, då underminerar du hela ekonomin som grekerna gjorde! Pengarna måste in för att betala för ett folk som blir allt äldre. Många av er som gråter ut på denna kommentarssida är nog samma folk som tycker det är orättvist att A-kassan har höjts. Face it, pengar måste in för att kunna betalas ut."

Signaturen *Anders* skriver:

"Herre min Gud. Det är många på den här bloggen som inte fattar vad det handlar om. Det spelar ingen roll vem som är statsminister när det gäller pensions-systemet. Var och en måste jobba och betala in skatt till sitt pensionskonto. Det är det kontot som redovisas i det röda kuvertet som snart kommer i brevlådan. Allt för många har tjänat ihop för lite pengar under sitt aktiva arbetsliv och kommer därför att få en låg pension, de måste därför jobba lite längre om de vill ha en dräglig pension. Reinfeldt är helt rätt på det hela. Starkt att han vågar berätta som det är."

Arbetsvillkorsdiskursen fokuserar på olika syn på rättvisebegreppet och skillnader i arbetsvillkor och förmåga mellan olika grupper på arbetsmarknaden. Diskursen har en motsvarighet i nyhetsartikeln till de fackliga företrädarnas argument. En del av diskursen riktar in sig just mot skillnaderna mellan villkoren för politiker och andra när det gäller pensionsvillkor.

Signaturen *Juicebruden* skriver:

"Så jävla lätt för dig Fredrik, som sitter på en stol hela dagarna. Tänk på alla dom som har fabriksjobb, bygg, bilmek..."...Hur vill du att dom ska hålla. Nä, man får nog vara jävligt glad om man kan jobba till man är 65. Och jag hoppas av hela mitt hjärta att det blir byte av regering nästa gång. Du sitter på fel post Reinfeldt. Usch! man blir bara mer och mer irriterad på dig! Från en som är mkt besviken!..."

Signaturen *mrsarun* svarar signaturen *Student*:

"Då kan väl Reine se till att ändra pensionssystemet? Han har haft snart 6 år på sig! Istället för att tro att hårt arbetande människor, som oftast förtidspensioneras pga leda och värk redan i 55-60-års åldern ska jobba till 75 för att sedan vara så söndrig att denne inte kan leva ett liv efter 55 års arbete...Politikerna har så fina avgångsvederlag att de behöver inte oroa sig för pensionen, och då har de mage att gå ut med ett sånt här uttalande. Jippi för kapitalism! (Sarkasm)"

Signaturen *Gun Karlsson* skriver:

"Det finns säkert folk som kan jobba ända tills 90...men det är troligen varken industriarbetare, sjukvårdspersonal eller kroppsarbetare rent generellt. Sen vore det i och för sig roligt att se en förskoleklass med "fröken" Olga, 74, i gymnahallen, halvblinde Per, 69, körandes en turistbuss på Malta, eller bonden Olle, 74, med sin rullator i traktorn. Att se Fredrik, 75, i talarstolen i riksdagen däremot, blir inget spännande. Han är nog inte så sliten..."

Signaturen *Mr. Kennet* skriver:

"Om det nu är så viktigt att pensionera sig senare kan Herr Statsministern börja med att se över sin egen och sina egna pensionsvillkor. Steg två kan förslagsvis vara att reformera de villkoren så att de överensstämmer med vanligt folks. Ska vanlig folkpension duga åt vanligt folk så kan den duga åt politiker."

Signaturen *Drängen* skriver:

"Intressantare vore Hur länge (ÅR) man jobba för att få sin berättigade pension själv började jag jobba när jag var 16, så jag har bidragit till pensionssystemet i 40 år. Så för min del blir det MAX till 63"

Signaturen *Ziggy* svarar:

""Var är "solidariteten" i det?""

Signaturen *Svenne* skriver:

"Vore det inte bättre att reformera om hela pensionssystemet där man måste jobba 40 år för att uppnå full pension? Detta baseras på att många idag studerar fram till 25-30 års ålder och inte betalar in lika mycket till pensionssystemet som de som börjar jobba vid 19-20 efter gymnasiet. Detta skapar en helt ny förutsättning för att de som har tyngre jobb kan sluta när man är 60-65 och få full pension medan de som studerar till 25-30 ofta har mindre fysiskt krävande jobb och då kan jobba längre. Sätt pensionsåldern till 62-75 och 40 års arbete för 100%."

Arbetslöshetsdiskursen anknyter till LO:s argument i nyhetsartikeln om arbetslöshet, och att det är den primära frågan som behöver åtgärdas. Inte att de som redan jobbar ska jobba längre.

Signaturen *G Rosendahl* skriver:

"Är det inte viktigare att få in unga arbetslösa i arbetslivet istället?"

Signaturen *Sunt Förnuft* skriver:

"Vi har ARBETSLÖSHET, ska då pensionärer arbeta tills de är 75-år? Istället för att ungdomarna och invandrarna som redan har svårt att få arbete, ska kunna komma in på arbetsmarknaden?..."

Signaturen *hatte* skriver:

"Först och främst måste de unga slussas in i samhället och på arbetsmarknaden. En annan kategori är de nya svenskarna. Många står utanför arbetsmarknaden trots utbildning. De som kommer hit utan utbildning som rent av är analfabeter måste också in i arbetslivet..."

Vanmaktsdiskursen rymmer människors känsla av uppgivenhet inför den tillrättavisande diskursen sätt att beskriva sitt "faktum". Det är en diskurs som både uttrycker maktlöshet men som också raljerar med upplevelsen att livet bara ska handla om att arbeta, och sedan väntar döden.

Signaturen *Cdale22* skriver:

"och efter 75 årsdagen så väntar likbilen"

Signaturen *Lars_Torstensson* skriver:

"...Det är bättre att han säger rent ut att vi ska jobba tills vi dör. Och inte bli sjuka..."

Signaturen *kent* skriver:

"pengar pengar pengar efter sextio fem kostar kostar kostar hoppa ner i graven istället"

Signaturen *Maria* skriver:

""Är det någon som har en hörapparat till piloten", apropå arbete till 75 årsdagen. Arbetslinjen ska sammanfalla med medellivslängden. Genialt..."

Signaturen *Jultomten* skriver:

"Vilken tid av vårt liv vill Reinfeldt att vi ska kallas pensionärer och kan njuta av tillvaron? Är det när locket läggs på kistan sen vi stått och dött på arbetsplatsen?"

Det finns också inslag i läsarkommentarerna som kan tolkas som en implicit acceptans. Det kan bli synligt i språket genom att användarna tar ut ytterligare

exempel på upplevelsen av elände i förskott, exempelvis genom vilket tempus som används. Förslaget om längre arbetsliv kan beskrivas som att det redan nu har blivit en sanning, eller så nämns nya förslag i raljerande ton, förslag som ytterligare skulle ta människors liv utanför arbetet i anspråk.

Signaturen *Trötta mig*...skriver:

"Vad kommer härnäst? 12 timmars arbetsdag? Obligatoriskt att jobba 7 dagar i veckan? Inga raster på arbetet? Skrämmande av Reinfeldt att ens föreslå detta."

Signaturen *Pogikai* skriver:

"Färdtjänst till jobbet, åt dem som inte hittar dit eftersom de har Alshimers"

Pokikai får svar av signaturen *XXX*:

"Kruket är att den 86-årige färdtjänstföraren (som just fått sitt första jobb - en ungdomsplats) kör vilse pga demensen."

Det finns också inslag som knyter an både till politiskt misstroende och arbetsvillkor, vilket gör dessa diskurser närbesläktade.

Signaturen *Tomtefar* skriver:

"Oj oj vilken värld lever Han i och i vilka yrken dags att damma av de sk fattighjonerna...den som inte orkar jobba till döden skall leva som fattighjon...det är pinsamt att läsa Figges människo syn på sina medborgare 75 år som undersköterska i vården eller byggare?"

Misstroendediskursen präglas av generell misstänksamhet mot politiker och pensionssystemet. Diskursen innehåller anklagelser om att pengar försvinnas i det politiska systemet men också anklagelser om politikerns inkompetens och/eller illasinnade uppsåt.

Signaturen *vainlee* skriver:

"" trots världens högsta skatter är där inte nog med pengar. Kanske skulle det vara på tiden att titta på var utgifterna är för staten. Om jag jobbar i 40 år och betalar in 20% av min lön till min pension med en avkastning på 3% så bör där vara nog med pengar till en pension. Men sanningen är väl att politikerna "lånar" pengar från AP fonderna så när jag ska ta ut pengarna så är där inte några...Inför privata konto vi betalar in till vår pension på så inte politikerna kommer åt mynten!"

Signaturen *Klarsynt* skriver:

"Så ja, nu kommer notan för alla de skattesänkningar Reinfeldt m fl lovade för att komma till makten. Skattesänkningar man egentligen inte hade täckning/finansiering för."

Signaturen *Veritas* skriver:

"Var det inte ca. 270 miljarder som konfiskerades från Pensionsfonderna på 90-talet? Återför dessa pengar så kan nog folk få sin rättmätiga pension, vid rätt ålder!! Var har dessa pengar tagit vägen?? Inte till Polis. Skola. Försvar eller Vården iallafall...Var finns alla journalister vars jobb är att fingranska sådana här bondfångerierna?"

Signaturen *Affe* skriver:

"Reinfeldt lille du har inte kommit upp i mogen ålder än..."..."Jag tolkar din inställning som att har fått en släng av demens..."

Signaturen *Ola Kron Barkström* skriver:

"Bästa politiker Ni som tycker som herr Reinfeldt: När Ni avgår vid nu gällande ålderspensionsgräns är mitt förslag att Ni skolar om Er till VÅRDBITRÄDE/

UNDERSKÖTERSKA och gör en samhällelig nytta och Erfarenheterna därifrån borde ta Er till nya höjder åtminstone som människor."

Signaturen *LAVC* skriver:

"Antingen har Reinfeldt missuppfattat politik eller så har han en dold agenda, politik ska gå ut på att göra det bättre för människor inte sämre."

Signaturen *Black76* skriver:

"Okunskapen briljerar här när man attackerar Reinfeldt för att han yppar sanningen som fastställdes i pensionsreformen under tidigt 90-talet som i princip alla partier godkände. Flera kunniga kritiker tystades ner som sa att de som fattade detta beslut kommer dömas hårt i framtiden. Ända chansen till bättre pension är kraftigt länge aktiv löneperiod. Reinfeldt säger det, medan Göran Persson antydde det. Båda är skyldiga..."

I den ansvarsutkrävande diskursen knyter läsarkommentarerna Reinfeldts uttalande direkt till hur läsarna resonerar runt hur uttalandet hänger ihop med nästa valresultat.

Signaturen *Strandkrabban* skriver:

"Jag tror faktiskt detta var första spiken som herr Reinfeld slog i den borgerliga kistan :) När man går ut och förespråkar att vi ska jobba tills vi dör har man skitit i det blå skåpet!"

Signaturen *Sunt Förnuft* skriver:

1. Socialdemokraterna röstar vi absolut inte på.
2. Efter detta uttalande av Reinfeldt så lär moderaterna förlora många röster även vår.
3. Då återstår Sverige demokraterna, de verkar vara de mest vettiga, som även förstått den ohållbara situationen."

Signaturen *GrVB* skriver:

"Det dumaste jag har hört på bra länge. Släpp in de yngre på arbetsmarknaden i stället. Hoppas karln ryker bort från statsministerposten 2014"

Signaturen *arch_a* skriver:

"...Vården havererar, skolan havererar, polisen havererar. Pensionerna ska inte få mer pengar eller någon omsorg. Men de kan gott arbeta tills de dör vid 75 års ålder. Politikerna däremot behöver inte arbeta mer efter sin (o)gärning i riksdagen/regeringen. Det har de själva sett till. Reinfeldt är överskattad och Alliansen får inte min röst mer."

Signaturen *Jeep* svarar:

"Som man bäddar får man ligga! Vad trodde du att du rösta på ett arbetarparti? Hallåååå vakna...."

Signaturen *Mats K* skriver:

"...Jag vill utlysa nyval och avsätta regeringen Clownfeldt innan Sverige kantrar och likt Costa Concordia lägger sig på sidan och förklaras som "total loss""

Signaturen *Lasse* skriver:

"Bra Reinfeldt mer såna här uttalanden! Så gräver du graven som borgerlighetens ställning som regering vid nästa val..."

Diskurs med fokus på individens vilja är den enda diskurs som explicit förordar att människor bör kunna få välja när de ska gå i pension. Notera här att det handlar om just vilja och inte bristande förmåga, vilket annars är det genomgående sättet att argumentera.

Signaturen *Uffe* skriver:

"Det är självklart att man borde se över pensionsåldern, det är inte alla som vill lägga av vid 65..."... Ge oss en flexibel pensionsålderistället..."

Signaturen *hatte* skriver:

"...ett slag under bältet på de som jobbat och stått i. Livet ska inte enbart bestå av arbete. Majoriteten har troligen inte haft arbetet som hobby utan enbart arbetat för sin försörjning och för att få en dräglig pensionärstillvaro innan döden..."

Signaturen *citronpoet* skriver:

"...Människor ska ha makt över sin egen tid, så att man kan välja när man vill gå i pension, kopplat till vilken ekonomisk ersättning man vill ha."

Signaturen *Jens* skriver:

"...vad det är för styre vi har i detta land som en gång var MÄNSKLIGT en som nu förvandlats till en fabrik! Vi vill ju LEVA någon gång också! Se till att folk pensioneras, gör plats åt den ny generationen och skapa jobb istället för att förslava människor till det är dags att ställa tofflorna! 65 är f#n tillräckligt länge!..."

Tillväxtkritikdiskursen innehåller argument om att ständig strävan efter tillväxt är ohållbar.

Signaturen *Anders_O* skriver:

"Tänk att vi ska jobba ännu mer på en livsstil som inte håller, varken socialt eller ekologiskt..."...Det är dags att göra upp med tillväxtsamhället. Ska vi äldre konsumera som 25-åringar då är det ute med vårt arma jordklot."

Den nationalistiska diskursen omfattar kritik mot EU och EMU men handlar också om arbetskraftsinvandring och arbetslöshet i grupper med annan etnicitet än den svenska.

Signaturen *sb* skriver:

"Efter att regeringen skickat 100 miljarder (100 000 000 000) till europakten finns inte så mycket kvar till svenska pensioner"

Signaturen *Black76* svarar:

"Kunskap är makt. Du saknar båda. Kopplingen mellan pension och lån saknas helt. Havererar EMU så riskerar delar av vår 50%-iga export att försvinna. Då är ett lån på SEK 100 miljarder med liten risk en droppe i havet."

Signaturen *Anders* svarar:

"Kunskap är makt, helt riktigt och många var det som visste/anade att hela EU och EMU projektet var dömt att misslyckas på förhand..."

Signaturen *Lars_Torstensson* skriver:

"Arbetskraftsinvandringen skall ju rädda pensionerna enligt Reinfeldt. Är det tänkt att de ska jobba till 75 år, eller gäller det bara infödda svenskar som närmar sig 65 år nu. Jag menar ju att det blir inte lätt att locka hit invandrare med dessa nya regler."

Signaturen *Scandinav* skriver:

"...ser redan på tok för många och för sjuka och gravt skadade människor som helt enkelt tvingas i arbete eller tvingas gå en kurs, de kan vara 64 år men får ingen

pardon. Nej, vi har på tok för många ungdomar och..."..."...som aldrig haft ett arbete, även om de är över 30 år. En yngre människa som inte kommer på rätt köl kan kosta samhället många miljoner!!"

Signaturen *Black76* skriver:

"...Pensionsreformen och invandringspolitiken är de största sveken i modern tid mot det svenska folket. Partifärg är ointressant - alla ljuger."

Signaturen *Micoh66* skriver:

"...Och så kan se till o stoppa invandringen så blir där råd att gå i pension vid 65..."..."[ny kommentar]..."..."Detta e inget gnäll men man blir förbannad när man läser om politikernas feta löner för att dra in allting eller..."..."...som kommer hit och sitter på soffan och har mer pengar ut än mig som sliter ca: 60-65 timmar i veckan o dom gör inte ett dugg."

Kommunikativa stilar och ordval

I huvudsak pendlar läsarkommentarerna mellan en raljant och en affektiv (upprörd) stil med nedlåtande/ifrågasättanden av både Reinfeldts uttalande men också av andra läsarkommentarer. Här finns också en ton av uppläxning, som att man talar till varandra som mindre vetande. Inslag av en objektiv/saklig stil finns visserligen, men i läsarkommentarerna som lämnats i anslutning till den här nyhetsartikeln spelar de en underordnad roll. Om vi an knyter till Livingstone och Lunts analysdimension involved/distanced, så får man säga att graden av engagemang är hög, vilket tar sig uttryck i laddade formuleringar och personangrepp.

Signaturen *XXX* svarar signaturen *DonDan*:

"Du kan ju bli politiker (företrädesvis moderat sådan), då blir allt du nämner verklighet för dig - utan krav att "stå till arbetsmarknadens förfogande" och utan risk att bli utförsäkrad."

Signaturen *DonDan* svarar signaturen *XXX*:

"Typiskt svenskt att lipa över andras framgång. Se till att utveckla dig och ditt tänkande istället för att gnälla!!"

Signaturen *Ingo* svarar signaturen *DonDan*:

"Avvakta dig själv och återkom i frågan när du är 65 då är du inte så kaxig"

Signaturen *DonDan* svarar signaturen *Strandkrabban*:

"Vad är det du inte förstår? Alla betalar in till sin egen pension och inte andras. Om du nu är så avundsjuk på alla advokater och läkare etc. så är det fritt fram att utbilda dig!!"

Signaturen *Ingo* svarar signaturen *DonDan*:

"...så är det klart att någon ska betala dvs vi som måste arbeta efter 65, men det fattar du nog inte"

När det gäller utsagor om personliga erfarenheter i läsarkommentarerna, så handlar det om en upplevd obalans mellan erfarenheten av att antingen sakna arbete eller ha haft arbete i överflöd. De arbetslösa exemplifieras här av *Linda_Lee* som skriver: "...Vi är många i olika åldrar som väntar i kulisserna...". Signaturen *MrMr* skriver: "...gäller även vi som är runt 50. Vi är bortsopade och ratade av arbetsgivaren...".

Drängen däremot tycker att han har fått sin beskärda del av arbete. Han skriver: "...själv började jag jobba när jag var 16, så jag har bidragit till pensionssystemet i 40 år...". Signaturen *Kent Ekberg* skriver: "...jag kan ärligt inte hålla i en spik numera under vintern eftersom fingrarna domnar...". Signaturen *Micoh66* skriver: "...när jag

betalat all mat och samtal till familjen så har jag ca 23 000 kr netto i månaden. Du som tycker det e bra för alla timmar borta från familjen kan gärna få byta med mig..."

Identiteter

I **nyhetsartikeln** består de synliga identiteterna av rikspolitiker och fackliga/organisatoriska företrädare. De arbetande finns inte med eller uttalar sig, när de omnämns så är det i kollektiva termer som *människor* och *medlemmar*. Det gör att nyhetsartikeln har mer ett perspektiv som utgår från professionella beslutsfattare än utifrån enskildas perspektiv. I **läsarkommentarerna** konstruerar läsarkommentarerna följande identiteter för sina författare:

- En **arbetarklass- och låginkomsttagaridentitet** som signaturen *Strandkrabban* uttrycker så här: "...personer arbeta för att betala läkare, advokaters, politiker och andra "över oss stående människors" pension". Ordvalet *oss* i sammanhanget gör att *Strandkrabban* positionerar sig som underordnad. Signaturen *Juicebruden* skriver: "...bygg, bilmek..." "...Hur vill du att dom ska hålla. Nä, man får nog vara jävligt glad om man kan jobba till man är 65...". Ordvalet *man* i sammanhanget gör att *Juicebruden* positionerar sig bland de grupper hon uttrycker oro för. Signaturen *Kent Ekberg* skriver: "Jobba till 75? Hur då? Jag kan ärligt inte hålla i en spik numera under vintern eftersom fingrarna domnar i kylan. Bära gips mm, tja klart det går idag men inte om 10 år. Nu är jag i och för sig bara 49 men är lite bekymrad över om hur min kropp klarar det om tio år och nej, jag behöver inte träna."
- En **arbetslöshetsidentitet** konstrueras av *Linda Lee* när hon svarar på G Rosendahls läsarkommentar om det viktiga i att få in unga i arbetslivet. *Linda Lee*: "Alla arbetslösa! Inte bara de unga! Vi är många i olika åldrar som väntar i kulisserna!...". Ordvalet *vi* i sammanhanget konstruerar en identitet som arbetslös, men inte bland de unga.
- En **pensionärsidentitet** konstrueras av *Osten Lundgren*: "Jag gick i pension vid 63 år, får allmänpension på ca 16000 kr/mån..." "...skall ju betalas av ungdomar som tillkommer på arbetsmarknaden. Hur skall det nu gå när så många ungdomar förblir arbetslösa??..."
- En **expertidentitet** konstrueras av signaturen *Åsiktsexperten* själv, genom vad signaturen väljer att kalla sig själv och expertutnämningen görs alltså inte av någon annan. Åsiktsexperten intar en tillrättavisande ton, men utifrån kritik mot statsministern: "Är man besviken, har man alltså röstat på honom. Alla andra förstod och röstade inte på honom och är följaktligen inte besvikna..."
- En **studentidentitet** konstrueras i namnet som signaturen *Student* valt till sig själv. *Student* väljer en ton av upplysning och saklighet, till försvar för statsministerns uttalande. Signaturen *Student* svarar signaturen *Juicebruden*: "Det är inte Reinfeldt som kommit på detta. Han bara berättar hur verkligheten ser ut eftersom vi har ett nytt pensionssystem. Så man får antingen börja spara mer pengar till sin pension, eller jobba längre. Det är bara att välja. Bara så du vet så var det partier från båda blocken som röstade igenom detta 94 och 98."

- Identiteterna **före detta M-väljare, egenföretagare och sjukskriven** möts och konstrueras av signaturen *Ole*: "...jag ångrar mig djupt att jag stod där bak M vid valet trodde nu så ska det bli bättre men ej vad jag lurade mig själv är egenföretagare och kan säga att vi små företagare har verkligen ingen fördel av M nej vi har fått betala allt och mer därtill sedan har jag råkad utför en del sjukdomar och blivit slutkörd av mitt arbete och blivit sjukskriven nu mer än ett år och står nu utan sjuklön o inkomst."
- Identiteten **den kuvade svensken** ligger mer på någon form av metanivå jämfört med de övriga i avseende att det här görs det anspråk på verklighetsbeskrivningar om hur folkgruppen svenskar är generellt. Identiteten formas i "vi"- och "oss"-formuleringar som uttrycker sig i beskrivningar av de egna såsom utnyttjade och fogliga intill dumhet. Identiteten innehåller inslag av såväl vanmaktsdiskursen som den nationalistiska diskursen. Identiteten konstrueras inledningsvis av signaturerna *Nattfjaril* och *m_artin*. *Nattfjaril*: "Det är klart att han kan säga sånt här. Han är ju statsminister i Sverige. Landet där vi tiger och accepterar alla förändringar/försämringar utan någon större protest. Det måste vara lätt att vara statsminister här, hans uttalande hade väckt ett ramaskri i vilket annat land som helst!" *Nattfjaril* får svar av *m_artin*: "Jag håller helt med dig. I Sverige tiger vi, knyter näven i fickan och knegar vidare. Så fungerar vi tyvärr..." "...Men, vi här i Sverige knegar på tills vi är 75, så att vi kan ta hand om alla andra i världen - oavsett om de befinner här eller utanför landets gränser. Sen om vi stryker med i processen är irrelevant. Seså, jobba på!" Signaturen Anders skriver: ""Pengarna finns och vi har betalt med råge, kruxet är bara det att när pengarna hamnar i "klorna" på politikerna så blir de genast en "tillgång" för övriga världen undantaget oss svenskar..." "...Kanske ska vi sänka pensionsåldern till 50 som grekerna och hoppas att övriga Europa "pumpar" in de medel som behövs. Merkel&Co verkar ha obegränsat med (andras) pengar att satsa på "sjunkande skepp".""

Encoding/decoding

Tre diskurser förekommer på liknande sätt både i nyhetsartikeln och i läsarkommentarerna, den tillrättavisande diskursen, arbetsvillkorsdiskursen och arbetslöshetsdiskursen. Alla tre diskurserna möts av läsarkommentarer som tolkar texten hegemoniskt eller med Halls terminologi dominant/preferred reading.

Utöver dessa ser vi en mängd diskurser som uppvisar både ett förhandlat och ett oppositionellt förhållningssätt. Skiljelinjen går här mellan vilka möjligheter och begränsningar som diskursen konstruerar – eller uttryckt på andra sätt, skillnaden mellan hopp och förtvivlan, skillnaden mellan att bara beskriva sakers nuvarande tillstånd eller att ha framåtsyftande förhoppningar i form av idéer och förslag – som uttrycks i läsarkommentarerna.

Detta kan exemplifieras om vi tittar på de diskurser som läsarkommentarerna tillför, alltså *utöver* de som redan nyhetsartikeln konstruerar. Då ser vi sex diskurser som kan delas upp i två större grupper med fundamentala skillnader: Den ena gruppen består av vanmaktsdiskursen, den politiska misstroendediskursen, och den nationalistiska diskursen. Den andra gruppen består av den ansvarsutkrävande diskursen, diskurs med fokus på människors vilja och den tillväxtkritiska diskursen.

Om man nu betraktar diskursgrupperna utifrån deras samhällsbevarande respektive samhällsförändrande karaktär, så kan man se att den förstnämnda gruppens diskurser präglas av en offeridentitet. Här finns konstruktioner om att hela situationen är hopplös, inget kan förändras och människor är hjälplösa. I den andra gruppen förhåller det sig helt annorlunda. Här utmanas grundantaganden av verklighetsbeskrivningar i den dominerande diskursen om vad som är viktigt och här konstrueras politiskt hopp i bemärkelsen att det går att utkräva politiskt ansvar och att det är möjligt att ersätta det man inte är nöjd med, med något annat som kan fungera i praktiken. På detta plan, som måste ses på ett annat plan än diskursplanet, är den förstnämnda gruppen dominerad eller på sin höjd förhandlad, medan den sistnämnda gruppen är oppositionell. Beroende på vilket plan som beaktas kan alltså kodningen betraktas olika.

Det finns en högre grad av opposition hos logiken i diskursen med fokus på individers vilja än i vanmaktsdiskursen när det gäller grundfrågan om ett längre arbetsliv, men det känslomässiga engagemanget och tyngdpunkten ligger i vanmaktsdiskursen. Samtidigt blir Halls benämning av hegemonisk, förhandlad och oppositionell avkodning något motsägelsefull, inte minst i vanmaktsdiskursen. Å ena sidan finns en uppgivenhet och implicit acceptans där just acceptansen kan ses som en hegemonisk läsning. Å andra sidan är den affektiva protesten påtaglig, såsom Livingstone och Lunts begrepp *involved* beskriver. Men känsloläget kan ju också beaktas som att den enda protest som är möjlig, är den som måste ta sig känslomässiga uttryck och i så fall blir avkodningen mer oppositionell eller åtminstone förhandlad.

På snarlikt sätt går en skiljelinje mellan den ansvarutkrävande diskursen som tror på politisk förändring, jämfört med misstroendediskursen som misströstar om hela den politiska idén. Även den nationalistiska diskursen präglas av hopplöshet, medan tillväxtkritikdiskursen vill peka i en annan riktning.

Sammantaget kan sägas att det inte saknas oppositionella förhållningssätt i läsarkommentarerna. De dominerar kraftigt. Men om man också ska fråga efter vilka som kan erbjuda förändringskraft och inte bara hopplöshet, utifrån det kritiska perspektivets efterlysning på samhällsförändring, så blir det glesare med kandidater. Då handlar det i så fall om en treenighet av diskursen med fokus på individers vilja, den ansvarutkrävande diskursen och tillväxtkritikdiskursen, tre diskurser som dock lever var sin mycket undanskymd tillvaro i sammanhanget.

7. 2 Pikanalys: Unga innebandykillar uppmanas "tafsa på Sofia"

Nyhetsartikeln har undertecknats Tommy Bergström och publiceras första gången i hd.se 13 januari 2012, med ompublicering 24 och 30 januari 2012 i samband med polisanmälan. Nyhetsartikeln genererar 79 läsarkommentarer, vilket gör den till den sjätte mest kommenterade nyhetsartikeln från hd.se som ingår i materialet. I den här pikanalysen delar inte nyhetsartikeln och läsarkommentarerna några diskurser med varandra på samma sätt som i förra analysen. Liksom där, ges här först en översikt av de funna diskurserna, som sedan följs av en mer ingående beskrivning av diskursernas innehåll. Även här framgår att läsarkommentarerna tillför ett antal diskurser som nyhetsartikeln saknar.

Unga innebandykillar uppmanas "tafsa på Sofia"

Nyhetsartikeln

- Den sexistiska diskursen
- Den professionella krishanteringsdiskursen

Läsarkommentarerna

- Den individcentrerade diskursen
  - Den socialisationscentrerade diskursen
  - Den ansvarsutkrävande diskursen
  - Den expanderande diskursen
  - Den mediekritiska diskursen
  - Diskursen som är positiv till medier
-

Diskurser i nyhetsartikeln

Nyhetsartikeln inleds efter rubriken med citatet: "Sofia gillar att klä sig utmanande och ta för sig i sängen", och hänvisar till ett avslöjande som ska ha gjorts av SVT tillsammans med tidningen Feministiskt Perspektiv. Nyheten på webbplatsen hd.se beskriver att innebandyklubben "använder sig av grovt sexistiskt material" i sina taktikscheman vid pojklagets träning.

Nyhetsartikeln har en neutral ton av att återge. Reporterns egen röst är frånvarande. Texten citerar inledningsvis taktiktavlor som använts i klubbens pojkverksamhet, försedda med verbala illustrationer i tre varianter om hur kvinnor bör behandlas i sängen. De tre olika speltaktikerna benämns med kvinnonamnen Petra, Jennifer och Sofia. Taktiktavlornas innehåll citeras i nyhetsartikelns brödtext.

De fiktiva tjejnarnas beteende följs åt av instruktioner likt en punktlista att följa: "Genom att i rätt läge hångla och tafsa på Sofia får vi ut optimalt resultat", "släppa loss monstret Petra", "i sängen riva sönder hennes kläder och smiska henne på rumpan", formuleringar som föreslår att samspel med kvinnor har ett lättöverskådligt facit och kan förutses och kontrolleras med inslag av sex och våld.

Nyhetsartikelns text återger hur Skånes innebandyförbund starkt fördömer "innebandyklubbens bildspråk": "Det är chockerande material. Att överhuvudtaget använda den typen av ord och synsätt i idrottsrörelsen är fruktansvärt. Man förmedlar en kvinnosyn som inte är okej". Klubbens webbplats citeras också: "Föreningen tar starkt avstånd från den sortens formuleringar och beklagar djupt det inträffade. Dessa olämpligt skrivna träningsupplägg har nu naturligtvis tagits bort från det berörda laget, tränaren har insett sitt misstag och bett om ursäkt till föreningen och alla inblandade."

I såväl nyhetsartikelns inledande formulering: "sexistiskt material" samt i exemplen ovan från innebandyförbundet och klubben, är texten skriven på ett sådant sätt att betydelsen av individens handlande eller andra typer av aktiva handlanden förminskas. Fokus riktas mot att det är materialet som är chockerande, att det är ord, synsätt, formuleringar och olämpliga skrivningar som är problemet, istället för att tala om individens beteenden och roller eller kulturen som råder i föreningen eller idrotten. Formuleringarna i förkastandet av händelsen liknar på så sätt ett professionellt policy, kommunikations-, och krishanteringsmedvetande. Kritik och avståndstagande riktar in sig på en förhållandevis generell nivå, primärt mot språket som använts. Detta bidrar

också till att tränaren och hans individuella beteende kan åtnjuta ett osynliggörande i artikeltexten, bortsett från formuleringen i den avslutande meningen, att "tränaren har insett sitt misstag och bett om ursäkt".

Flickor i innebandyklubben och ungdomarnas föräldrar är osynliga i nyhetsartikeln. Varken tränaren, killarna, eller andra aktiva i klubben uttalar sig heller. Innebandykillarna försätts i en ganska passiv position: "de unga killarna får lära sig", "uppmanas killarna" och "hur spelarna ska agera". De använda formuleringarna behöver ställas i relation mot det bortvalda sättet att beskriva händelsen, som kunde ha beskrivit pojkarna som aktiva agenter och hur de konkret använder taktiken och uttrycken i träningen.

Genom att betoningen på individers agentskap minskar, och att det som hänt istället beskrivs som mer svårdefinierade skeenden eller processer, så otydliggörs både ansvar och kausala förhållanden. Den enda individ som personligen uttalar sig är ordföranden i innebandyförbundet. Det individuella agentskapet saknas både när det gäller de närmast berörda och deras anhöriga, och därmed saknas också inslag av personlig erfarenhet, vilket skapar en distans till händelsen. Innebandyförbundet och klubbens starka avståndstagande och den framförda ursäkten förstärker bilden av professionell kommunikation och krishantering som knyts till en isolerad händelse.

De taktikskeman som visas upp i nyhetsartikeln är inte handskrivna utan tillverkade i dator med illustrationer och text utskrivna med färgskrivare. De är inte nedklottrade i stundens hetta, tvärtom har taktiktavlorna tagit tid att tillverka för någon/några individer. Tillverkningen av taktiktavlorna har krävt planering, genomförande och teknisk utrustning. Ändå beskrivs händelsen som ett "misstag" som man kan be om ursäkt för till föreningen och alla andra inblandade.

Nyhetsartikeln är uppbyggd av två diskurser. För det första den diskurs som återges med referenser till taktiktavlorna som beskriver spelarnas fiktiva interaktion med kvinnor som ett spel som låter sig hanteras med taktik och som kan vinnas likt en tävling i sex och våld. För det andra den diskurs som – med förbundet och klubben som avsändare – framstår som ett professionellt och organiserat kommunikations- och krishanteringsperspektiv, där utgångspunkten är idrottsrörelsen och dess betydelse som ett föredöme. Detta synliggörs som sagt genom den offentliga kritiken och avståndstagandet av träningsmetoderna och referensen till tränarens ursäkt. Ordval och formuleringar indikerar också att om bara ursäkten framförts så är saken utagerad och kräver därmed inga vidare åtgärder.

Diskurser i läsarkommentarerna

Läsarkommentarerna tillför minst sju diskurser som saknas i nyhetsartikeln. Diskurserna benämns här som den individcentrerade, den socialisationscentrerade, den ansvarutkrävande, den expanderande, den reducerande, den mediekritiska samt avslutningsvis en diskurs med positiv inställning till medierna:

Den **individcentrerade** diskursen förlägger problemet till individer, i det här fallet tränaren, och formulerar därför problemet som en enskild tränares tillkortakommanden. Signaturen *E. P.* beskriver tränarens beteende som "helsjukt", signaturen *Guest* "jävla idiot till tränare" och "inte många rätt i det hjärnkontoret".

Den **socialisationscentrerade** diskursen kopplar ihop vad barn exponeras för med vad vi får för konsekvenser i världen eller samhället i stort. Här finns tankegångarna om

tränare och andra vuxna som föredömen som måste ta ansvar för sin möjlighet att påverka. Signaturen *Henrik* trycker till exempel på tränarens roll som förebild: "Visst kan man skämta om vad som helst, men inte om man är tränare för ett gäng ungdomar! ...". Signaturen *mamma&pappa* skriver: "Som vuxen har man ett uppdrag att uppfostra sin barn till hyggliga medmänniskor. Som mamma och pappa, ledare och vuxen är det extra viktigt att lägga mycket kraft och kärlek på att få killar att respektera tjejer och kvinnor...". Signaturen *Gäst* skriver: "å det blir än mer anmärkningsvärt när flera föräldrar i Gästboken på lagsidan uppmuntrar och ger sitt stöd till tränaren efter avslöjandet..! Fanns kommentarer tidigare under förmiddagen, nu dock borttaget – men hur tänker man??".

Den **ansvarsutkrävande** diskursen ifrågasätter handlandet som en enskilds misstag, och fokuserar på ansvarsutkrävande i form av bestraffande konsekvenser som lösning på problemet, till exempel styrelsemedlemmars avgång, lagföring eller ekonomiska sanktioner.

Läsarkommentarerna ifrågasätter händelsen som ett misstag och ursäkten som uppriktig, men uttrycker också att det är orimligt att den publicerade ursäkten skulle ta bort problemet eller gottgöra det som hänt. Signaturen *Anon* skriver bland annat: ""HAHA. En väldigt utarbetad "miss" verkar det som"". Signaturen *Zippzipp* skriver: "Det är alltid så roligt med folk som verkar vara mer ångerfulla för att dom har blivit avslöjade istället för att ångerfulla för själva saken dom gjort.". Signaturen *Mia Kristiansson Helsingborg* skriver: "...Tycker det är ett kraftigt övergrepp mot tjejer som borde åtalas". Signaturen *ABC* skriver: "...finns inga ursäkter...ansvariga personer borde omedelbart lämna sina uppdrag..." och Signaturen *Björk* skriver: "...Händer inget får kommunen dra in sitt bidrag.".

Den **expanderande** diskursen, uttrycker att händelsen är ett symptom på ett problem som finns i en vidare bemärkelse, antingen i hela idrotten, eller rentav överallt vilket tenderar att uttrycka en uppgivenhet inför möjligheterna att åtgärda/förändra. Signaturen *pnisen* skriver till exempel: "Bygg en större bordellhall för innebandyn...". Signaturen *Ja se småpågar* skriver: "Ja nu väntar vi bara på tjejlagens motsvarande strategi. Helt makalöst..." och signaturen *Caterina* skriver "varför e man förvånad".

Den **reducerande** diskursen uttrycker att det som hänt inte är ett problem, och att det ska ses som ett skämt eller ett sätt att "tagga" grabbarna att spela bra. Händelsen beskrivs som ett uttryck för något harmlöst och humoristiskt som inte alla kan förstå. Signaturen *C7JF* skriver: ""Jag har mycket svårt för att tänka mig att själva meningen bakom detta var "nu kränker vi kvinnor, ha ha". Det är helt enkelt ett skämt som gått lite snett..."". Signaturen *Jesper* skriver: "Å herregud vad finkänsligt det kan vara. Det är 14åriga killar vi pratar om, inte småbarn. Tror inte något som står där är främmande för någon av ungdomarna. Det var enligt mig ett påhittigt och roligt sätt att beskriva taktiken för killarna."

Den **mediekritiska** diskursen ser mediernas exponering av händelsen som det stora problemet, inte händelsen i sig. Om bara medierna inte exponerat händelsen så hade ingen fara varit skedd. Signaturen *C7JF* skriver: ""...Om media hade haft lite sunt förnuft, hade man förstätt att ju mer man tar upp sådana här saker, ju fler blir "kränkta"...""...""...det är delvis medias fel att bandylagets helt interna skämt nu "kränker" folk som inte kan acceptera att vi alla har olika saker som vi håller för "roligt"..."". Man ifrågasätter också nyhetsmediernas trovärdighet i medie-

rapporteringen. Signaturen *BTH* skriver: "På frågan om varför ingen förälder reagerat kan det ju faktiskt vara så att det som står i artikeln inte är helt överensstämmande med verkligheten...".

Här finns också en mediekritik angående barns exponering för medier i ett vidare perspektiv, som lägger ansvaret på föräldrarna. Signaturen *BTH* skriver: "...Kan hålla med om att det är ett olämpligt beteende av tränarna men helt ärligt gott folk, hur många av er har koll på vad era "små pojkar" tittar på framför dataskärmen...".

Det finns också en diskurs **positiv till medier** som menar att händelserna kommit till allmänhetens kännedom tack vare medierna, att uppmärksammandet var önskvärt och inte hade kunnat hända utan mediernas agerande. Signaturen *non_sholae_sed_vitae_discimus* skriver: "Vad hade hänt om inte massmedia fått tag i detta? Förmodligen ingenting" och signaturen *mammaåpappa* skriver: "Tack och lov att media finns säger jag...".

Kommunikativa stilar och ordval

Tre tydliga kommunikativa stilar kan urskiljas i läsarkommentarerna. Dessa benämns här som den affektiva stilen, den raljerande stilen och den objektiva stilen.

Känslomässig upprördhet uttrycker sig här i den affektiva stilen med laddade uttryck och svordomar, som kan knytas till Livingstone och Lunts (1994) dimension för engagemang. Som ytterligare förstärkning används versaler och skiljetecken (utrops-tecken och frågetecken): signaturen *E. P.*: "Helsjukt!" Signaturen *Guest*: "Vilken jävla idiot till tränare, inte många rätt i det hjärnkontoret inte...". Signaturen *Mamma* skriver "...SKRÄMMANDE!!!!" Den affektiva stilen hittar vi främst i diskurser som den individcentrerade, den ansvarsutkrävande och den expanderande diskursen.

I den raljerande stilen finns en lekfull ironi som inte är ny när det gäller publik-medverkan (Livingstone & Lunt, 1994) som hör hemma i olika diskurser, såväl den ansvarsutkrävande, den expanderande som den reducerande. I den ansvarsutkrävande diskursen handlar det om beskrivningen i nyhetsartikeln av händelsen som ett "misstag". Signaturen *Anon* skriver: "'Haha. En väldigt utarbetad "miss" verkar det som...". I den expanderande diskursen ges uttryck för såväl likgiltighet som uppgivenhet inför upplevelsen av moraliskt förfall. Signaturen *pnisen* skriver: "Bygg en större bordellhall för innebandyn...i närheten av det nya badhuset?" I den reducerande diskursen handlar det mer om att nonchalera händelsens vidare betydelse. Det finns också läsarkommentarer med en objektivt resonerande ton, varav de flesta finns i den socialisationscentrerade diskursen, men också till viss del i den reducerande diskursen.

Identiteter

- **Bekymrad medborgare i allmänhet**

Den absoluta tyngdpunkten av läsarkommentarerna intar positionen av bekymrade medborgare i allmänhet och de förekommer i alla diskurser av de ovan nämnda utom den reducerande. Här kombineras en oro över händelsen, med en distanserad hållning till den i form av avsaknad av egna erfarenheter, men med temperamentsfulla beskrivningar av den känslomässiga upplevelsen av händelsen. Signaturen *Stefanwinqvist* skriver: "Det är så sjukt att jag blir förbannad! Helt idiotiskt av de ansvariga som borde sparkas omedelbart. Fy fan vilken kvinnosyn att lära ut till 14-åringar eller vem som helst för den delen!".

Resonemangen innehåller som sagt inga personliga referenser varken till den aktuella händelsen eller liknande erfarenheter i läsarnas liv. Beskrivningarna är antingen generella i sin oro, eller uttrycker oro specifikt för de inblandande ungdomarnas utveckling. Signaturen *Ingrid Edman* skriver: "Jag trodde inte detta var sant. Hur kan någon vara så omdömeslös???"

- **Obekymrad medborgare i allmänhet**

De läsarkommentarer som intar positionen av att vara obekymrade medborgare i allmänhet förekommer huvudsakligen i den reducerande diskursen men till viss del även i den expanderande. Även här saknas referenser till personliga erfarenheter till den aktuella händelsen, men däremot finns referenser till andra idrottsområden.

- **Personlig erfarenhet från klubben som förälder**

Ingen av läsarkommentarerna positionerar sig explicit i positionen av att vara förälder till barn i det aktuella innebandypojklaget. Det närmsta personlig erfarenhet vi kommer föräldrarna i läsarkommentarerna är i egenskap av att tillhöra klubben FBC Engelholm. I signaturen *FBC-förälder* och dennes inlägg, talas det inte heller om erfarenhet av den specifika händelsen i laget, utan mer i generaliserande termer som hör hemma i den expanderande diskursen: "Tråkigt att FBC Engelholm drabbas som klubb. Jag försvarar inte det inträffade. Jag säger bara detta är långt ifrån unikt. Skrapa lite på ytan i vilken lokal förening som helst och du kommer hitta liknande exempel. Jargongen känns igen från manligt dominerande arbetsplatser. Att detta är ett strikt innebandyproblem är också svårt att tro...".

I övrigt är det närmsta läsarkommentarerna kommer föräldrarna, de signaturer som kallar sig "mamma" eller liknade, men i deras läsarkommentarer finns inga referenser som berör personlig erfarenhet av klubbverksamheten. Istället tar läsarkommentarerna mer allmängiltiga former. Signaturen *Mamma* skriver: "verkar ju supervettigt att lära sina ungar detta. inte konstigt att världen är som den är. SKRÄMMANDE!!!!".

Frånvaron av föräldrar som säger sig vara personligt berörda av händelsen i laget är total, samtidigt som föräldrarna adresseras intensivt av andra i kommentarfälten utifrån sitt föräldraskapsansvar, signaturen *Mia* skriver: "Alla ni föräldrar till de unga killar som tränar i klubben. Visa civilkurage och byt klubb! Hur känns det att veta att era killar har fått den här träningen...". Signaturen *Guest* skriver: "Varför har ingen förälder reagerat på hur deras barn instruerats. Först när media får nys om det så stoppas tränaren.". Han får svaret av signaturen *här och nu*: "För att föräldrar ofta ser det som en fritidsgård att ha sina barn/ungdomar i en idrottsförening, man behöver alltså inte bekymra sig.". Signaturen *mammaåpappa* skriver: "...Frågan är varför ingen förälder reagerat? Hallå morsor! Kom igen nu! Inte kan ni tycka detta är OK?" Frågorna till föräldrarna är många, men inga svar ges.

- **Personlig erfarenhet som spelare**

En läsarkommentar positionerar sig som spelare i klubben genom signaturen

anonym FBC spelare, och svarar på en tidigare läsarkommentar som undrar hur tjejerna i klubben känner sig när de vandrar genom korridorerna i träningslokalen där det råder "en sådan syn på tjejer/kvinnor".

Anonym FBC spelare svarar: "Ja det finns tjejer i klubben, men vi vet också jargongen som finns i alla omklädningsrum i lagidrott, både killar som tjejer. Formuleringen av deras taktik är inte bra men om man läser mellan raderna förstår man som innebandyspelare vad tränaren i fråga vill få ut av sina..."

Notera kombinationen av den expanderande diskursen: problemet "finns i alla omklädningsrum", och den reducerande diskursen som hävdar att det är inget problem i rätt kontext: "...om man läser mellan raderna förstår man som innebandyspelare...".

Här finns också liksom i övriga identiteter ett distanserande till händelsen, exempelvis i formuleringen "*deras* taktik" i motsats till om spelaren skulle ha uttryckt sig som om det handlade om det egna lagets taktik.

- **Personlig erfarenhet från klubben som tränare**

De läsarkommentarer som positionerar sig som tränare i klubben, tar formen av försvarstal: Signaturen *Tränare* skriver: "Jag som tränare i denna förening, dock inte för dessa 14 åringar för då hade det inte fått ske, skäms. Jag förutsätter att de tränare som sysslar med såna här taktiker avsäger sig sitt uppdrag, att styrelsen för föreningen avgår..."

Signaturen *Conrad Eller* svarar på anklagelser om att händelsen skulle vara väl känd bland klubbens övriga vuxna skriver: "...Jag som själv är tränare i FBC hade inte hört talas om det. Vi har heller aldrig haft besök av någon från styrelsen på våra träningar, varken i år eller i fjol, så att vara så säker som du är på att dessa begrepp skulle vara vida kända i föreningen nog bara ditt eget hittepå".

Slutsatserna blir att läsarna i det här fallet med nyhetsartikeln om tränarens sexistiska metoder, gärna delar med sig av åsikter och känslor runt händelsen, men är mycket sparsamma med sina personliga erfarenheter. En ledtråd antyds i kommunikationen mellan signaturerna *Mats* och *Ronskij*. *Mats* skriver: "synd på en så bra tränare dock, men hur fick Feministiskt Perspektiv tillgång till tavlorna???". *Ronskij* svarar: "Jag förstår att du känner tränaren och har följt träningarna. Annars rör du dig i samma sexistiska trask som honom och blir ännu ett varnande exempel på hur en människa i värsta fall kan utvecklas. Eller rättare sagt inte.". I *Ronskijs* svar antyds att det ligger en anklagelse eller pinsamhet i att ha varit personligt närvarande i det här händelseförloppet, vilket pekar mot en tänkbar förklaring till varför personlig erfarenhet kanske inte är en merit i alla sammanhang.

Encoding/decoding

Kopplingen mellan nyhetsartikeln och läsarkommentarerna kan betraktas på flera nivåer, om analysen ska sägas vara inspirerad av Hall och Cultural Studies. Dels riktas ett intresse mot de explicita intertextuella kopplingar som finns mellan nyhetsartikeln och dess läsarkommentarer och dels riktas ett intresse mot maktrelationer, i exemplet

med den här nyhetsartikelns och dess karaktär ligger det närmast att rikta intresset mot antifeministiska intertextuella exempel.

I den här nyhetsartikeln är det mycket ovanligt att läsarkommentarerna innehåller rena citat från nyhetsartikeln. Det är betydligt mer vanligt förekommande att läsarkommentarerna citerar varandra inbördes, eller att användarna formulerar sina läsarkommentarer utifrån friare tolkningar av nyhetsartikelns innehåll. Det citat ur nyhetsartikeln som ändå förekommer, används för att ställa läsarkommentarens innehåll i opposition till citatet som används. Signaturen KvinnoSugga svarar ett inlägg från den reducerande diskursen, med sitt eget som hör hemma i den socialisationscentrerade diskursen:

""Ett skämt ja, ett gott skratt på planen...Vem är det egentligen som får det? Sofia? Petra? Jennifer?...""...är förnedrande för motståndarlaget att skrika citat som taga ur vilken porrfilm som helst. Där det finns ett maktförhållande mellan man & kvinna som alla förväntas tända på. I det här fallet även prestera bättre på plan. Är flickorna/pojkarna 14 år har man som tränare/vuxen ett ansvar gentemot de barn man tränar. "Sofia gillar att klä sig utmanande och ta för sig i sängen. Ja men då är det väl helt rätt "Att hängla och tafsa lite på Sofia i rätt läge" för att hålla humöret uppe genom att anspela på plötsliga sexuella övergrepp är ett beteende som är totalt oacceptabelt. 17 167 sexualbrott anmäldes under 2010..."...Bara för att det finns namn eller "kommandon" så innebär det inte att de automatiskt är bra och bör accepteras. Tag ditt ansvar & säg ifrån!""

Om nyhetsartikeln genomsöks efter antifeministiska uttryck så finns de ju explicit uttryckta i den del av artikeln som beskriver det sexistiska materialet, samtidigt som budskapet är just att förekomsten och användningen av det sexistiska materialet är ett problem. Den andra delen av nyhetsartikeln som innehåller avståndstagandet och ursakten, kan fungera antifeministiskt eftersom den så tydligt avgränsar problemet till tränaren, avståndstagandet och ursakten. Helhetseffekten i nyhetsartikeln blir då att förändringspotential uteblir, eftersom det inte finns någon tendens att dra slutsatser från erfarenheterna i nyhetsartikeln till någonting som befinner sig utanför.

På en mer övergripande nivå finns för det första en stark tyngdpunkt i läsarkommentarerna som instämmer i nyhetsartikelns problembeskrivning på en grundläggande nivå, som redan nämnts finns en tydlig konsensus mellan läsarkommentarerna med nyhetsartikelns avslutande rader om att händelsen som inträffat utgör ett problem. I den begränsade meningen kan tyngdpunkten av läsarkommentarerna ses som ett exempel på en form av dominant/preferred reading. Men det finns flera aspekter att ta hänsyn till.

För det andra överensstämmer läsarkommentarerna inte med nyhetsartikeln alls när det gäller de olika sätten att föra resonemang om händelsen, läsarkommentarerna uppvisar mycket större variation och accepterar inte den avgränsning av problemet som nyhetsartikeln formulerar. Ett exempel är kausala relationer eller händelsens vidare implikationer. Dessa explicitgjordes inte mer i nyhetsartikeln än med orden "Man förmedlar en kvinnoSugga som inte är okej..." medan läsarna däremot visar engagemang för att diskutera hur händelsen kan tänkas påverka pojkars kvinnoSugga och dess eventuella framtida konsekvenser, huvudsakligen i den socialisationscentrerade diskursen.

Inte heller när det gäller agentskapet, överensstämmer läsarkommentarerna med nyhetsartikeln. Där nyhetsartikeln tonar ner individer och deras handlingar, så ger

läsarkommentarerna större plats åt detsamma. I det avseende pågår en oppositionell avkodning, även om den möjligen inte passar helt naturligt in i det kritiska ramverk som Cultural Studies anger.

Hur användningen av Stuart Halls receptionsbegrepp och hur dessa ska tillämpas ter sig i det här fallet inte helt glasklart. Även om det finns en konsensus mellan nyhetsartikeln och läsarkommentarerna om att händelsen utgör ett problem, så infogar sig inte den socialisationscentrerade diskursen alls i den avgränsning av händelsen som nyhetsartikeln föreslår. Här finns möjligen inslag av såväl negotiated som oppositional code.

Den individcentrerade diskursen får i praktiken samma avgränsande effekt som den professionella kommunikations- och krishanteringsdiskursen i nyhetsartikeln. Om problemet kan avgränsas till en individ eller en händelse, så finns ju inget behov av vidare implikationer. I det avseendet kan avkodningen hänföras till den hegemoniska koden.

Den expanderande diskursens uppgivenhet, inbjuder inte heller till åtgärder för att förändra några strukturella problem. Samma sak gäller den ansvarsutkrävande diskursens fokus på bestraffning knuten till individ/situation. I det avseendet kan avkodningen hänföras till den hegemoniska koden.

Den reducerande diskursen står visserligen i opposition till den dominanta koden där händelsen beskrivs som ett problem, men förhåller sig i konsensus till den hegemoniska koden när det gäller inställningen till förändring. Förhållandet exemplifieras i den reducerande diskursen av synsättet att det inte finns något problem som behöver åtgärdas. Det uttrycks i nyhetsartikeln av att avståndstagandet och ursikten av händelsen fungerar som en neutralisering av händelsen så att den inte kräver ytterligare uppmärksamhet eller vidare åtgärder.

På likartat sätt förhåller det sig med den mediekritiska diskursen. Diskursen som är positiv till medierna, nöjer sig med medieexponering, vilket i praktiken får samma avgränsande effekt som i den individcentrerade diskursen.

Motsatsen till bevarandet av status quo uttrycks i den socialisationscentrerade diskursen, som också i valda delar citerades tidigare i signaturen KvinnoSuggas replik på ett tidigare inlägg: "...hålla humöret uppe genom att anspela på plötsliga sexuella övergrepp är ett beteende som är totalt oacceptabelt. 17 167 sexualbrott anmäldes 2010, 99% av dem utfördes av män..." "...Något som den här jargongen med kvinnan som byte inom sportvärlden knappast lär hjälpa till att förändra.". Ur ideologisk synpunkt är det i det här fallet egentligen bara den socialisationscentrerade diskursen som kan fungera samhällsförändrande. De övriga avgränsar händelsen till individuella/situationsspecifika problem, minimerar händelsens betydelse, eller kommunicerar att även om det finns ett problem så går det ändå inte att åtgärda.

7.3 Pikanalys:

Vill stoppa buskörning på Hjälmjön

Nyhetsartikeln har undertecknats Sven Sandström och publicerades 8 februari. Artikelns var tillgänglig för läsarkommentarer till den 11 februari i enlighet med tredagarsgränsen som tillämpas av hd.se. Nyhetsartikeln var en av flera artiklar på

samma huvudsakliga tema, bilkörningen på Hjälm sjöns is, varav samtliga nyhetsartiklar innehöll läsarkommentarer. Nyhetsartikeln som valts här var dock den som fick flest läsarkommentarer, 73 stycken. Även här ges en översikt av de funna diskurserna innan de beskrivs mer ingående.

Vill stoppa buskörning på Hjälm sjö

Nyhetsartikeln

Läsarkommentarerna

Gemensamma diskurser i nyhetsartikeln och läsarkommentarerna

- Kontroll-, ordnings-, och säkerhetsdiskursen
- Kontroll-, ordnings-, och säkerhetsdiskursen

Diskurser som tillförs i läsarkommentarerna:

- Misstroendediskursen
  - Den pragmatiska diskursen
  - Folknöjesdiskursen
  - Den lokalpolitiska diskursen
  - Kuppörsök (diskursen)
  - Den anarkistiska diskursen
-

Det som präglar nyheten är att det är en ganska plötslig händelse som konstrueras som ett hot, som förhållandevis många människor väljer att förhålla sig till via läsarkommentarerna. Händelsen är mycket lokal och det juridiska läget uppfattas som oklart. Omständigheterna verkar trigga en socialisationsprocess där många viljer på ibland iögonfallande sätt vill definiera vad som egentligen gäller/ska gälla. Läsarkommentarerna uppvisar en delvis annan karaktär än nyhetsartikeln: den tillfälligt mycket starka och användbara isen på Hjälm sjö har fått status av att vara en kortlivad men värdefull allmänning, vars rätt att bruka måste förhandlas fram av olika intressenter.

Nyhetsartikelns diskurs

Nyhetsartikelns domineras av en diskurs som definierar bilkörningen som något riskfyllt, störande och konfliktskapande, något som inte är önskvärt och som bryter mot den gängse ordningen. Individer konstrueras så att eftersom en del saknar omdöme, så drabbas alla oundvikligen, varför inskränkningar och förbud behöver införas.

Diskursen benämns fortsättningsvis **kontroll-, ordnings-, och säkerhetsdiskursen**. Den blir synlig tidigt i nyhetsartikelns text i rubriken och ingressen genom ordval som *bus*, *problem* och *brottas*. Företeelsen benämns "Vill stoppa buskörning..." och "...plötsligt fick Örkelljunga ett nytt problem att brottas med...".

I kontroll-, ordnings-, och säkerhetsdiskursen finns också exempel på när företeelsen fått till följd att saker slutat illa: "...Det är inte ofarligt. Det finns riskområden. Under de senaste vintrarna har skridskoåkare och en bil gått igenom isen på just den

platsen..."...När skridskoåkare, flanörer, pilkare och bilister ska samsas om utrymmet är det som bäddat för konflikter. Sättet som fordonen framförs på med kraftigt buller och höga hastigheter upplevs störande av boende runt och andra som delar på isens utrymme..."

De som uttalar sig i artikeln företräder polisen och kommunalpolitiken. Polisens stationsbefäl berättar om inkomna klagomål: "–Det innebär att de som framför fordon på isen har gått för långt. Det är synd om de som verkligen är där för att halkträna, tyvärr är det så att vissa individer förstör för alla, säger han." Diskursens strävan att förhindra iskörningen, uttrycks bland annat genom att kommunen planerar praktiska åtgärder att stoppa bilkörningen, trots att lagar och regelverk inte i alla avseenden verkar vandra riktigt i samma takt: "...Efter ett purfärskt medborgarförslag planerar kommunen att på kommunal mark lägga ut grushögar vid nerfarterna vid sjön för att på så vis förhindra fordon..."...Enligt kommunen finns det flera sätt: –Kommuner kan införa ett förbud i de lokala ordningsföreskrifterna, men sådant tar ju lite tid eftersom det ska godkännas av länsstyrelsen, säger Jesper Bengtsson. Enligt polisen är maxhastigheten på sjön begränsad till 70 kilometer i timmen..."...Fordonen måste till exempel vara registrerade och kontrollbesiktigade. Polisen har även möjlighet att ge böter om körningen kan uppfattas som bullrig och allmänt störande...". Det moderata kommunalrådet återges i nyhetsartikeln:

"...Kommunalrådet Carina Zachau (M) uppger att förslaget skickats vidare till ansvarig förvaltning. –Vi får se om det är möjligt. Grushögar skulle vara ett enkelt sätt på våren att ta hand om. Valet om vilka som ska ha möjligheter att utnyttja sjöisen anser kommunalrådet är lika enkelt. –När man hör om de hastigheter och de oskyddade som finns på sjön, så är det de oskyddade som vi ska skydda..."

Diskurser i läsarkommentarerna

Läsarkommentarernas diskurser präglas främst av mötet mellan två diskurser, dels kontroll-, ordnings-, och säkerhetsdiskursen samt en folknöjesdiskurs. Men här finns också diskurser som rymmer systematiskt misstroende, pragmatism, lokalpolitik, språkvård och uppror mot regelverk.

Kontroll-, ordnings-, och säkerhetsdiskursen som dominerar i nyhetsartikeln återkommer som sagt även i läsarkommentarerna. Här konstrueras diskursen via den i sammanhanget passande signaturen *Lag & ordning*: "I sak indikerar artikeln mycket väl hur förarna och deras "halkträning" kan värderas. Is och snö möjliggör anarki där brist på omdöme och total avsaknad av respekt är påfallande...". Signaturen *Quattro* pendlar mellan denna diskurs och den pragmatiska som beskrivs nedan, vilket uttrycks så här: "Jag var där i Lördags för att köra men vågade mig inte ut pga alla idiotkörningar, riskerar inte liv och bil när en 18 åring kommer helt utan kontroll i sin volvo lastad med polare. Det som behövs för att skapa lite ordning i kaoset är en utmarkerad bana och förbud att köra på resten av sjön..." Signaturen *Sven* skriver: "...Hade ni bara kört ordentligt och skött er hade ni fått köra där så mycket ni ville. Ni har er själva att skylla. Signaturen *Gnällig?* skriver: "Jag tillhör en av gnällspikarna.....Vad är anledningen till att jag tappar tålamodet, nej inte är det att tjejer / killar kör och tränar / har kul på isen dagtid, utan att körningen pågår långt ut på natten. Vilken människa som helst med vett i skallen borde väl begripa att människor blir störda av bullret under den tid som man normalt tillbringar sovande...". Signaturen *E. P.* svarar *Martin B-L*: "Sedan när har bilen blivit en leksak. Du vill

hellre leka på isen, än i byn?? Anser man, att man bör leka med bilen på gator, då borde man inte ha körkort!!!"

Misstroendediskursen uttrycker misstänksamhet mot systemets förmåga att hitta en lösning på problemen man ser: Signaturen *Lag & ordning*: "Det mest tragiska är kanske att kommunen tvingas dumpa grus för att upprätthålla lag och ordning. Är detta verkligen en lösning värdig ett rättsamhälle? Polisen verkar ha kapitulerat totalt och detta förklarar möjligen varför både medborgare, kommun och eventuella brottslingar saknar förtroende för polismyndighetens arbete (eller brist på engagemang)." Signaturen *Nicklas H* resonerar utifrån att kommunen abdikerar från ansvar genom att göra ingenting: "Kommunen kommer inte att göra något. Dom vill inte göra en bana för att sen få skullen av folk som säger att kommunen fixat denna banan så de är på deras ansvar."

Den pragmatiska diskursen ställer bilkörningen i relation till alternativa aktiviteter som upplevs som ännu mer negativa, och diskursen uttrycker tveksamhet om att de beskrivna ordningsproblemen låter sig regleras bort. Signaturen *Lassen_85* skriver: "...är det inte värtre att ha buset på sjön isf nere i byn??" Signaturen *Anna* skriver: "När ska det sluta gnällas på de motorintresserade ungdomarna?! Är det inte betydligt bättre att ungdomarna ägnar sig åt sina bilar/a-traktorer än att hitta på en massa skit? Varför inte gnälla på de gamla fyllona som vinglar sig fram över vägarna? Det är iaf något jag tycker är obehagligare än ungdomarna som sprätter lite..." "...bättre att de kör på isen, har roligt och samtidigt lär sig hur man kontrollerar bilen. De blir betydligt bättre bilförare på så vis. Kanske alla skulle prova?..."

Folknöjesdiskursen står tydligast i opposition till kontroll-, ordnings-, och säkerhetsdiskursen som man upplever företräds av glädjedödare som bara ser faror och som hotar en nyfunnen positiv möjlighet som ska behandlas liberalt: *Lassen_85* skriver: "...så fort man hittar något roligt att göra i denna döda trista byn så måste folk med för mycket fritid och paragrafryttare sätta käppar i hjulen..."

Signaturen *Navelrens* skriver: "Visa respekt och ha kul tillsammans Farligt ja. Men är inte farligt kul?" Signaturen *Martin B-L* skriver: "...Det är som vanligt när ungdomar även vuxna har något roligt att göra och som inte innebär så stor risk så ska det genast förbjudas. Som sagt min egna åsikt är att jag tycker inte att det ska förbjudas som allt annat utan låt oss leka av oss under den tiden det går att köra på sjön."

Signaturen *JN* skriver: " Alla ungdomar vill/kan inte spela volleyboll hur gärna Örkelljungas politiker vill detta". Signaturen *Jag* skriver: "Är en dam på 55+ som körde på Bälingsjön i ungdomens härliga vintrar. Det var något av det roligaste vi gjorde. Det kunde vara bortåt 50 bilar i görningen där på nätterna..." "...Ja det var mycket roligt och mycket sällan några körde ihop..." "...Det var en härlig tid och otroligt roligt med dessa rallykvällar, och visst kände man sig lite busig. Vi blev också duktiga sladdförare. Man lär sig bemästra sitt fordon i svåra situationer. Heja ungdomarna och fortsätt köra! Bu för kommunen, polisen och övriga gnällspikar dom fattar inget."

Den lokalpolitiska diskursen rymmer läsarkommentarer där avsändaren positionerar sig som både lokal och politisk företrädare. I diskursen är det bara Sverigedemokraterna som representeras via signaturen *Mikael Eskilandersson SD*: "Man kan se det på två sätt. Antingen som ett problem att det körs på sjön eller som en möjlighet. Jag skulle föredra att kommunen såg möjligheterna. De som kommer från

andra kommuner spenderar också pengar här. De tankar på macken och köper kanske nått att äta. Lägg upp en bana och låt folk köra...". SD:s inlägg uppmärksammas och får stöd av läsarkommentarer medan signaturen *Mia* ser lite mer krasst på saken: "Klart att SD ska försöka plocka poäng haha Gissar på att det kommer att funka också."

Kuppförsök (diskursen) är inte ett helt lyckat namn på det som följer, eftersom det implicerar att det måste handla om något illasinnat, men namnet beskriver ändå något av karaktären på en interaktion av läsarkommentarer. Det handlar alltså om en observation mer på utsagenivå än diskursnivå. Det är heller egentligen inte en diskurs utan kampen mellan flera diskurser bevitnad på bar gärning. Innehållet är unikt i studiens material. Här gör författaren till en läsarkommentar anspråk på att skapa klarhet och bidra med helt ny och unik information, som om den vore sann, skulle kunna ha kraft att förskjuta vissa diskurser så att deras avsändares beteende kriminaliseras.

Signaturen *Quattro* skriver:

"Kommunen har nu lagfärdat ett förbud mot körning på sjöarna, enligt Polisen ligger bötes beloppet på 1000:- om man kör på sjön. Sprid detta till alla Ni känner då även om man inte vet om lagen så får man böterna"

Quattros läsarkommentar startar en omfattande aktivitet. Signaturen *Sven* skriver:

"hur vet du detta????? med böterna????"

Signaturen *Förare* svarar *Sven*:

"de va konstigt för jag hörde att dem va tvungna att söka lagförbudet hos länsstyrelsen"

Quattro svarar:

"Det är enligt en person som var på möte med poliserna idag."

I det här skedet stiger signaturen *Per Ohlson, polis* in i diskussionen:

"Detta stämmer inte"

Signaturen *Lassen_85* svarar:

"tror jag inte då ett sådant beslut måste godkännas av länsstyrelsen samt att det är fullt lagligt att köra på isen..."

Signaturen *civic* svarar:

"Synd då Lassen att du inte tror på det för det var jag som ringde polischefen o bad om ett möte, fick det direkt, körde upp till dem och pratade i 35min med dem. Vill du ha polischefens direktnummer för att bekräfta mitt möte med infon?"

Signaturen *Lassen_85* svarar:

"Ja skicka hans nummer för så länge länsstyrelsen har beviljat ett förbud så gäller rikets lagar om körning på isen och då är det bara att vägra skriva på böterna och träffas i tinget..."

Signaturen Förare svarar:

"Det är ju rätt konstigt att polisen jag prata med menar på att där inte finns något förbud som du säger. Samt att dom inte kan bötfälla en. Så varför ljuga?"

I det här skedet stiger *Polisen i Örkelljunga* in i diskussionen:

"Lite fakta skadar inte. Det finns i dagsläget INGET förbud mot att köra på Hjälmjön, i alla fall inget som kommit polisen tillhanda. Det som hänt är att stockar lagts ut för att förhindra tillfart till sjön, detta har skett på olika ställen. På sjön gäller bashastigheten, dvs max 70 km/h. Tänk på att det är varje fordons egenansvar att kontrollera tjockleken på isen. Försäkring gäller inte vid genomkörning. Om alla visar hänsyn både till andra trafikanter samt skridskoåkare på sjön så är det inga problem. när det sedan är mörkt är det ej lämpligt att fortsätta köra."

Notera att det bara är sex aktiva användare i interaktionen, alla övriga förhåller sig passiva när det gäller att lämna kommentarer, även om de kan iaktta skeendet. Två av avsändarna gör anspråk på att vara privatpersoner som hävdar att förbud råder. Två avsändare gör anspråk på att vara privatpersoner som hävdar att förbud inte råder. Två avsändare gör anspråk på att vara företrädare för polisen, inte heller dessa anser att ett förbud råder.

Vad är det vi bevittnar på utsagenivån? Är det så att *Quattro* och/eller *civic* medvetet försöker missleda övriga? Alternativa tolkningar av "kuppförsocket" skulle kunna vara att det råder ett missförstånd. *Quattro* kan ha fått informationen av *civic*, som i sin tur kan ha varit hos polisen men missuppfattat alternativt fått felaktig information. Det förutsätter i så fall att de som utger sig för att företräda polisen i läsarkommentarerna ovan också gör det och att deras beskrivning är den mest juridiskt korrekta. Ytterligare en möjligen mindre trolig tolkning skulle kunna vara att *Quattro* och *civic* har rätt och att de som säger sig företräda polisen ovan inte gör det, alternativt beskriver något som inte överensstämmer med verkligheten. Vad som verkligen gällde här går inte att säga, men det visar vad som kan pågå i läsarkommentarerna i den diskursiva kampen om hur en verklighet ska beskrivas. Långt senare än ovanstående interaktion, allra sist av läsarkommentarerna, lämnar *Quattro* följande läsarkommentar: "Jag beklagar de felaktiga uppgifterna som jag fått och förmedlat här! Det är fullt lagligt att köra på Hjälmjön för tillfället. Böter kan ges av andra orsaker dock, högt motorljud osv."

Den anarkistiska diskursen är egentligen också ett något missvisande arbetsnamn, eftersom texten i övrigt indikerar att det vid tillfället inte finns någon lag som går att tillämpa mot körningen på Hjälmjön. Däremot uttrycker namnet diskursens avsikter att kringgå kommunens försök att hindra tillgången till sjöns is samt andra regleringsförsök i samma riktning.

Signaturen *Förare* skriver:

"Ska polisen bötesfälla alla dom som kommer att vara där på lördag?? Haha vilket jävla skämt. Adrenalinnet pumpar i kroppen nu och detta kommer bli ett stort bråk mellan alla som vill köra på sjön och kommunalfullmäktige!! Jag uppmanar alla att sticka ner till roddstationen klockan 11 på lördag och sticka ut på sjön ändå."

Signaturen *Quattro* svarar:

"Inte en chans att du får bort den stocken som ligger vid roddstationen. Men det finns många andra ställen att komma ner på."

Signaturen *Förare* svarar:

"Finns motorsåg"

Signaturen Johan70 skriver:

"Ja herre jävlar så korkat. finns ju många vägarn ner som dom inte kan blocka. Skall själv öppna upp min väg ner till sjön i eftermiddag tror jag o skriva en skylt var man kan köra ner..."..."Vi kör på 1/3 av sjön men dom behöver väl större plats. Har till och med hört att vissa ungdomar blev så förbannade så dom ska slänga saker på isen så skriskoåkarna inte kan åka. Lite drastiskt kan jag tycka men man kan nästan förstå dom. Fattar inte dom styrande i kommunen att det blir ett slags krig nu när dom ska förbjuda saker..."

Språkpolisdiskursen uttrycker åsikten att om man inte lever upp till en språkstandard definierad av signaturen, så har man inte i läsarkommentarerna att göra. Det är alltså en diskurs som vill censurera andra utifrån språklig kvalitet som urvalsinstrument.

Signaturen *Svensklereret* svarar signaturen *Sven* så här:

""Vilket j---a svammel. Envis man sade en gång: "Det dunkelt sagda är det dunkelt tänkta". Och med den svenska du skriver är det nog väldigt dunkelt alltihop. Tänk innan du skriver nästa gång.""

Sven svarar:

"tack för du bryr dig men ja e hel svensk o skriver som många andra..svammel tror ja ente de e vem vill bet för något som ente används av alla.....ente kan de va du som e en vis man....."

Kommunikativa stilar och ordval

Överlag präglas läsarkommentarerna här av mer personlig erfarenhet än de som analyserats tidigare. Språkligt skiljer sig läsarkommentarerna kraftigt åt, från att vara helt grammatiskt korrekt formulerade till att vara mycket talspråkliga i sin karaktär, med särskrivningar och stavfel. Det finns en stor variation av beskrivningar av hur ungdomarna och/eller iskörningen berört/berör användarna personligen, något som skiljer sig från förra analysen om innebandytränarens metoder i pojklagsträningen. Nedan följer bara ett urval av dessa. *Lollolull* skriver: "...Vi kunde på nära håll i söndags se hur det kördes, först som gående på isen, sen hemifrån...". *Quattro* skriver: "Jag var där i Lördags för att köra men vågade mig inte ut på grund av alla idiotkörningar...". Signaturen *civic* skriver: "Vi var ett gäng som försökte styra upp körningen på Hjälm sjön förra vintern..."..."det var jag som ringde polischefen och bad om ett möte, fick det direkt, körde upp till dem och pratade med dem i 35min...". Signaturen *motor* skriver: "...befann mig själv på isen i lördags med familj..." och signaturen *Förare* skriver: "...polisen jag prata med menar på att där inte finns nått förbud..."

De kommunikativa stilar vi ser går däremot igen jämfört med de tidigare analyserna. Här återfinns den sakligt objektiva, som till exempel *Polisen i Örkelljunga* som återgavs ovan ansluter sig till: "Lite fakta skadar inte...". Här finns också den tillrättavisande stilen, som också konstruerar sig själv som ordningsmakt genom signaturen *Lag & ordning*: "...Is och snö möjliggör anarki där brist på omdöme och total avsaknad av respekt är påfallande. Att förarna inte själva inser vilka konsekvenser deras agerande får är en gåta..."

Användare av den raljerande stilen ger goda råd till de som vill köra, om hur systemet kan kringgå. Signaturen *Gizmo kvack* skriver: "...ett tips till alla "bilbusar". Gå ihop till en grupp och hävda att ni är en religiös liten bilförening. Som ni kanske vet så har de kristna grupperna alltid fått härja fritt i Örkelljunga. En annan fördel att ni på detta sätt har stora chanser till ett fint penning bidrag från kommunens kassa.".

Den affektiva stilen blir tydlig i laddade ordval (som i exemplet nedan, *fördärva*, *hacka* med mera), överanvändning av skiljetecken och versaler på det som ska ges extra eftertryck. Signaturen *sven* skriver: "som vanligt så ska kommunen fördärva för oss medborgare..."..."...Kommunpolitikerna står inte högt i mångas ögon som de är nu. Fortsätter att hacka o ge sig på våra ungdommar som vi egentligen ska värna om, eftersom de e dom som ska växa upp i vår kommun men vem vill stanna kvar i denna Fasist kommun???? Förstår att dom lagt ett bötes belopp dom måste ju ha in pengar till sin MULTIARENA...". Svordomar är annat sätt att tala om vad man tycker så att det märks. Signaturen *sopbilen* skriver: "Hur jävla korkade får kommunen bli som lägger ut stora ekstockar...".

Signaturen *Lassen_85* använder två ambivalenta stilar, som antyder att kommentaren är riktad till olika delar av publiken. Inledningsvis får signaturen *Lag & ordning* svar på tal, medan avslutningen är en förkortad vänlig hälsning, som möjligen riktas mer till läsarna generellt än till *Lag och ordning*: "Svar till lag o ordning.. vet inte vilken sten du nyss kravlade dig ut ifrån..."..."...Men så fort man hittar något roligt att göra i denna döda trista byn så måste folk med för mycket fritid och paragrafryttare sätta käppar i hjulen. mvh peter lassen."

Identiteter

Busidentiteten vill knyta ungdomarna på isen till något som liknar en subkultur eller ett avvikande beteende, och därmed finns en koppling till klassmässig underordning (Cohen, 1980; Sarnecki, 2009). Ungdomarna konstrueras på ett sätt som gör det tydligt att de man talar om inte har sin naturliga plats i en socialt accepterad kontext, som volleybollklubben eller kulturskolan. Om de inte hade sjön att köra på så skulle de enligt läsarkommentarerna ägna sig åt andra mindre önskvärda aktiviteter: Signaturen *Anna* skriver: "...Är det inte betydligt bättre att ungdomarna ägnar sig åt sina bilar/a-traktorer än att hitta på en massa skit?..."..."...Min uppfattning är att det inte sker så mycket misshandel/våldtäkter/inbrott i Örkelljunga sedan våra motorintresserade ungdomar börjat köra kring i byn. Ett samhälle utan rörelse blir perfekt då man vill utföra brott, där är då sällan vittnen. Ju fler som kör, desto färre dricker sig berusade och blir våldsamma. Signaturen *Klas* skriver: "...däckslir och buskörning samt en del olyckor, tur att det bara var stolpar vid skolan sist...".

De körande tillskrivs och tillskriver sig själva namn som liknar gängbeteckningar. Signaturen *civic* skriver: "Du menar lumpmeck-bilarna, inte Bonnmeck, det är ett helt annat gäng trevligt folk.". Signaturen *lump-meck* svarar: "tror du menar oss lump-meck? så det är vårt fel att man inte kan köra där nu menar du??" Signaturen *engelbrecht* skriver: "...det e ju mycket bättre att köra på öppen yta än att köra i byn som alla retar sig på...kommunen sa själv att det var bra att vi körde på isen...å nu stänger ni av den för oss. vad tänker ni med? mvh en av buskörarna som man blir kallad för". Signaturen Marie opponerar sig mot sättet som ungdomarna beskrivs på:"...kommuninvånarna får sluta med denna jakt på våra "buskörare". Dessa trevliga, skötsamma ungdomar har ju blivit stämplade som brottslingar...".

Andra vid sjön

Andra som har ett intresse av isen på Hjälmjön, hör huvudsakligen hemma i kontroll-, ordnings-, och säkerhetsdiskursen. Signaturen *Lololull* (gående) skriver: "...Jag har varit ute på isen och bara gått, men det är livsfarligt för många av er i bilarna bryr er inte det minsta om hur eller var ni kör. Vi som inte sitter i ett fordon...". Signaturen *motor* skriver: "...befann mig själv på isen i lördags med familj vid mammasvik gåendes mot gamla bengts gård vi fick flera gånger i rask takt ta oss mot land för att undvika bilar som kommer i hög hastighet på tvären mot oss..."

Signaturen *Lololull* (närboende) skriver: "...Vi kunde på nära håll i söndags se hur det kördes, först som gående på isen, sen hemifrån...". Signaturen *snurrrum* (skridskoåkare) skriver: "...Det var förenat med livsfara att köra skridskor på Hjälmjön i helgen...". " Signaturen *Boende vid sjön* tillhör undantagen och ser det annorlunda: "Jaha, då var gnällspikarna igång igen då! Jag och min familj bor vid sjön och tycker att detta är vinterns höjdpunkt..."

Poliser, trafiklärare och sopbilschaufförer

De användare som konstruerar sig själva som företrädare för ordningsmakt och yrkesföreare, konstruerar iskörningen med större tolerans och mer kritik mot kommunens regleringsförsök än vad den dominerande diskursen gör. Signaturen *Per Ohlsson, polis* tar ställning för de bilburna ungdomarna på isen gentemot kommunledningen och skriver: "Nu har kommunen gått lite väl långt i sin jakt på bilburn ungdom. Att hindra dem från att köra på Hjälmjön är att gå till överdrift..." "...Dessutom är det både roligt och nyttigt att köra på is, något jag själv idkade flitigt när jag var ung. Har kommunledningen totalt glömt sin egen ungdom?"

Signaturen *Aggebitte* undertecknar sin läsarkommentar med yrkestitel (trafiklärare) och skriver: "...Om dom nu vill lära sig att köra och ta ansvar, gör det då på ett förnuftet sätt..." "...Då kommer kommun och innevånare att gilla ert sätt att köra och trivas..." "...trafiklärare". Signaturen *sopbilen* skriver: "...stora ekstockar mot infarten till roddstationen?? hur fan tror ni att en sopbil ska kunna backa in då och tömma deras sopor???/Sopbilsföraren".

Encoding/decoding

Även i denna pik ser vi att användarna tillför en mängd olika diskurser genom läsarkommentarerna, i relation till det som framförs i nyhetsartikeln. Här behövs en koppling till ideologibegreppet som nämndes tidigare, om ideologi som något som dels beskriver problem och dels föreslår lösningar. I analysen blev det viktigt att beakta skillnader i avkodningen när det gäller beskrivningen av problem respektive beskrivningarna av lösningar, då det förekommer att dessa dimensioner av avkodningarna inte är konsekventa.

I de här läsarkommentarerna finns dock en tyngdpunkt åt läsarkommentarer som förstår situationen på samma sätt som den förmedlas i nyhetsartikeln, genom kontroll-, ordnings-, och säkerhetsdiskursen. Här finns alltså gott om avkodningar av typen *dominant/preferred code*. Läger man här till busidentiteten hos de unga förarna, så framstår plötsligt en underordning i en kritisk analys tydligare. Skeendet följer förutsägbara dominansförsök, som inte är uppenbara vid första anblicken.

Misstroendediskursen instämmer visserligen i problembeskrivningen, men den förmedlar inte att det politiska systemet har några lösningar att erbjuda. Ur den aspekten framstår avkodningen som förhandlad (*negotiated code*). Om man istället

tittar på hur misstroendediskursen förhåller sig till endast lösningsbeskrivningen i den dominanta koden, så blir misstroendediskursen oppositionell.

Den pragmatiska diskursen är mer förhandlingsinriktad (*negotiated*). Man instämmer i att det kan finnas problem som behöver hanteras, diskursen utgår från att problemen går att lösa, dock inte med totalförbud. I just lösningsavseendet är avkodningen oppositionell. Kupp försöksdiskursen är egentligen inte en egen diskurs utan flera, varför den inte tas upp som en enskild diskurs här. När det gäller språkpolisdiskursen så tar den ju bara ställning till språk och inte till den dominanta koden, så den tas inte heller upp här.

Folknöjesdiskursen opponerar sig mot problembeskrivningen och förmedlar att det finns för många paragrafryttare och glädjedödare. Man håller inte med om varken problembeskrivning eller lösningsförslag (*oppositional code*). Den lokalpolitiska diskursen via signaturen som utger sig för att vara sverigedemokrat, låter sina läsarkommentarer gå hand i hand med folknöjesdiskursen och i opposition mot de kommunalpolitiker som ivrar för förbud. Läsarkommentaren instämmer inte i varken problembeskrivning eller lösningsförslag med den dominanta koden. Politikern framför att isen på Hjälmarens bör ses som en tillgång för orten och inte en belastning (*oppositional code*). Även den anarkistiska diskursen förhåller sig i opposition på flera plan. Betraktar man de olika delarna i analysen så framstår det som om att här är det tre diskurser som utgör den huvudsakliga oppositionen: folknöjesdiskursen, den anarkistiska diskursen och den lokalpolitiska diskursen.

Sammanfattande diskussion om pikarna

I de tre nyhetsartiklarna *Höjd pensionsålder ifrågasätts*, *Unga innebandykillar uppmanas "tafsa på Sofia"*, och *Vill stoppa buskörning på Hjälmjön* är innehållet centrerat runt politik, barn och ungdomar, avvikande beteende, subkulturer och föreningsverksamhet. Det illustrerar ett intresse för sakområden som vid det här laget kan kännas igen från både nyhetsvärdering (politik och fokus på det lokala) och hos de områdena som Cultural Studies intresserade sig för (barn och ungdomar, avvikande beteende, subkulturer och föreningsverksamhet).

När det gäller egenskaper hos nyheter som hänger samman med många läsarkommentarer så anknyts här till de tidigare resultaten. Användarna lämnar kommentarer på nyhetsartiklar som beskrivs på flera plan och som saknar fokus på enskilda. Särskilt intressant blir det då vi konstaterar att de tre pikarnas nyhetsartiklar karaktäriseras av att det är professionella eller organisatoriska intressen som får komma till tals i nyheterna. Läsarkommentarerna tillför andra aspekter än vad nyhetsartiklarna innehåller. Läsarkommentarerna förtydligar hur nyheten på olika sätt kan komma att verkställas i människors liv, vilket i läsarkommentarerna exempelvis kan ta form av beskrivningen av offer eller förövare eller enskilda personer, möjligen just därför att detta saknas i nyhetsartikeln. En tankegång blir då att läsarna lämnar läsarkommentarer på de nyhetsartiklar som de upplever både som mest angelägna men också som mest ofullständiga. Det kan då vara skälet till att de väljer att komplettera med andra sätt att beskriva verkligheten.

I läsarkommentarerna verkar inslag av personlig erfarenhet inte fungera riktigt som i Livingstone och Lunts (1994) eller Wahl-Jorgensen, Williams och Wardles (2010) studier. Där betraktades publikens personliga erfarenheter generellt ha ett stort värde. Utifrån det här materialet, verkar värdet av publikens personliga erfarenheter däremot

inte vara en sanning av allmängiltig karaktär. Vid nyheterna om innebandytränarens sexistiska metoder respektive iskörningen på Hjälmjön, valde ju användarna att exponera sin personliga erfarenhet på mycket olika sätt. Kontexten och händelsernas karaktär, verkar i den här studien kunna göra att det blir viktigare att hålla distans i vissa sammanhang än i andra.

Om en analys görs för att undersöka liknande egenskaper i läsarkommentarer, utan att beakta vilken kontext materialet kom ifrån och vilka skillnader i materialet som i själva verket är kontextuella, så kanske resultatet inte kan säga oss så mycket. Det illustrerar, att skillnader mellan enskilda genrer och kontexter kan vara viktiga och att publikmedverkan inte behöver vara samma sak från ett sammanhang till ett annat. Slutsatsen blir här att det kan finnas skäl att ha en försiktig hållning gentemot studier vars metoder helt frikopplar läsarkommentarerna från sitt sammanhang.

Skillnaderna kan möjligen också i ett vidare sammanhang tyda på att mänsklig interaktionen på internet följer mönster som i vissa avseenden är ganska lika de som gäller för mänsklig interaktion i andra sammanhang. Om det skulle finnas en bild av internetbaserad kommunikation som något i grunden mycket homogent bara för att kommunikationen finns på internet, så behöver kanske den bilden balanseras.

Den del av analysen som bygger på inkodning och avkodningsbegreppen visar att det kan pågå motstånd på flera plan i avkodningen, både förhandlad och oppositionell position, men att tyngdpunkten av läsarkommentarerna ändå accepterar många grundantaganden i nyhetsmaterialet.

Studier om användare har indikerat att det kan vara välutbildad medelklass som lämnar kommentarer. I den här kontexten positionerar sig användarna själva generellt inte så. En tanke om att medelklassens läsarkommentarer skulle fungera som ideologiska vakthundar i samhällsbevarandets tjänst, verkar ju inte entydigt stämma här i alla fall. Många användare positionerar sig exempelvis i opposition mot nyheten att statsministern vill ha ett längre arbetsliv, och i sympati med människor med krävande arbetsvillkor, vilket *inte* indikerar att användarna i den här kontexten identifierar sig som en arbetsmarknads- eller kunskapselit. Inte heller de rent språkliga uttryckssätt som används, talar för att de som skriver läsarkommentarerna generellt skulle vara användare på en homogen högutbildad nivå, särskilt gäller det i den sista analysen om iskörningen på Hjälmjön. Återigen kan kontextens genomslagskraft skönjas, när det gäller läsarkommentarerna.

8. Slutsatser

Om vi anknyter till fasmodellen för läsarkommentarer (tabell 1, sidan 11) skulle det innebära att nättidningen hd.se befinner sig i fas två både när det gäller tillgänglighet och nyttjande. Möjligheten att lämna läsarkommentarer erbjuds mer som regel än undantag, vid tre nyhetsartiklar av fyra. När det gäller nyttjandet så innehåller de tillgängliga nyhetsartiklarna både tomma kommentarsfält (ungefär två av tre) , men också pikar där användarna på vissa nyhetsartiklar lämnar avsevärt fler läsarkommentarer.

Vanliga karaktärsdrag hos nyheter

- med hög grad av tillgänglighet för läsarkommentarer

Nyheten handlar ofta om:

- Sport- och föreningsliv
- Nöje och konst
- Ekonomi
- Politik

Nyheten präglas ofta av:

- Långsamma förlopp snarare än snabba
- Hellre strukturella förhållanden i fokus än enskilda personer
- Människor konstrueras *inte* som i konflikt med varandra genom tillskrivningar av offer/förövare

- med hög grad av nyttjande (många läsarkommentarer)

Nyheten handlar ofta om:

- Det fysiska offentliga rummets förändringar och trygghetsfrågor
- Politik
- Vård
- Skola

Nyheten präglas ofta av:

- Människors existensvillkor
- Kort rumsligt avstånd till nyhetskändelsen och dess aktörer
- Hellre flera parter/intressen än få
- Hellre flera plan/kausala relationer än ytplansbeskrivningar
- Hellre handla om strukturella förhållanden än enskildas handlande och egenskaper

Användarna lämnar läsarkommentarer huvudsakligen på två typer av "nyhetsvärda" nyheter: politik i allmänhet och vissa förändringsaspekter av det lokala. Användarna lämnar också kommentarer på flera av de områden som har anknytning till kulturteorier, när de får möjlighet. Det handlar om ett engagemang för barn och ungas socialisationsprocess och händelser som upplevs som hotfulla i sammanhanget. Resultatet blir ett intresse för skolan, men också för artiklar som den om innebandytränarens sexistiska metoder och iskörningen på Hjälmjön.

Den tillgänglighet som erbjuds användarna att lämna läsarkommentarer på olika nyheter, skiljer sig i flera avseenden från de nyheter användarna själva prioriterar när de lämnar läsarkommentarer. Teorier om nyhetsvärdering och vardagskultur och deras koppling till tillgänglighet och nyttjandet, verkar ha mer med användarnas kommenterande att göra, än med vilken tillgänglighet som erbjuds.

Möjligheten att lämna läsarkommentarer lämnas mycket oftare vid nyheter med underhållningskaraktär (sport och nöje), nyheter där användarna visar minst intresse för att delta.

Studien visar att det finns en urvalsprocess som styr deltagandet mot vissa områden och bort från andra. Läsarkommentarerna omges av regelverk, samtidigt som tidigare forskning pekar mot att deltagande inte på något sätt är jämt fördelat över alla människor. Vad betyder det för Habermas idealkommunikation mellan människor, om tillträdet till arenor för kommunikation i praktiken existerar under flera lager av begränsande principer för hur tillträdet tilldelas? Om användarna till största delen erbjuds att lämna läsarkommentarer på nyheter som handlar om sport och nöje, samtidigt som regelverk uppmanar användarna att hålla sig till ämnet, så framstår plötsligt det demokratiska deltagandet i alla fall delvis som ganska kringskuret.

Användarnas sätt att lämna läsarkommentarer, tillför ett stort antal diskurser till varje nyhetsartikel, där nyhetsartikeln i sig själv ofta bara rymmer någon enstaka diskurs eller ett litet fåtal. De pikar som analyserats diskursanalytiskt och som valdes utifrån användarnas prioritering av nyheter att lämna läsarkommentarer på, präglas av att det är institutionella och/eller organisatoriska parter som uttalar sig. Användarna vidgar betydelsen av nyhetsinnehållet genom att koppla nyhetsinnehållet vidare till vad det kan betyda för enskilda. Användarna kopplar också nyheten vidare från den enskilda händelsen till ett större sammanhang.

Vidare forskning

Studien leder fram till flera nya frågor som kan ha betydelse när möjligheten att lämna läsarkommentarer tilldelas nyheter. Är det konkurrensen om uppmärksamheten och de ekonomiska förutsättningarna som ligger bakom prioriteringen i tillgänglighet av underhållningsrelaterade nyheter? Är det kanske oron över läsarkommentarers innehåll och dess eventuella juridiska konsekvenser, som riktar tillgängligheten mot nyheter som upplevs som mer riskfria? Hur ser tillgängligheten till läsarkommentarer (och dess principer ut) i andra sammanhang? Går principer för hur deltagandet tillträde tilldelas att föra över från den här kontexten till andra? Användarnas nyttjande av möjligheten att lämna läsarkommentarer behöver uppmärksammas ytterligare. Det behövs kunskap om hur nyttjandet fungerar i olika kontexter, så att vi kan få veta vad som är generellt och vad som är kontextuellt. Läsarkommentarer är också intressanta bara utifrån sina egenskaper eftersom de erbjuder nya möjligheter till receptions-forskning. Slutligen kan studier som liksom denna undersöka tillträdesprinciper och människors nyttjande av givna möjligheter. Det kan ge nya uppslag till forskning om vad som omger deltagande generellt.

Referenser

- Abdul-Mageed, M. M. (2008). Online News Sites and Journalism 2.0: Reader Comments on Al Jazeera Arabic. *TripleC*, 6(2), pp. 59-76.
- Appeltofft, A., & Larsson, S. (2008). *Debattforum - nätjournalistikens verktyg för demokratisk dialog*. Kalmar: Institutionen för kommunikation och design. Högskolan i Kalmar.
- Bergström, A. (2008). The Reluctant Audience: Online Participation in the Swedish Journalistic Context. *Westminster Papers in Communication and Culture*, 5(2), pp. 60-80.
- Bergström, G., & Boréus, K. (2005). *Textens mening och makt*. Lund: Studentlitteratur.
- Brace, N., Kemp, R., & Snelgar, R. (2009). *SPSS for psychologists* (4 uppl.). New York: Routledge.
- Brost, L. F. (2011). A Study of User-Generated Content in Michigan's Community Newspapers. *Newspapers and Community-Building Symposium*. Albuquerque: Huck Boyd National Center for Community media and the National Newspaper Association.
- Brunsdon, C., & Morley, D. (1978). *Everyday television: Nationwide*. London: British Film Institute.
- Buskqvist, U. (2007). *Medborgarnas röster. Studier av Internet som politisk offentlighet*. Örebro: Universitetsbiblioteket.
- Cleary, J., & Bloom, T. (2011). Gatekeeping at the Portal: An Analysis of Local Television Websites' User-Generated Content. *Electronic News*, 5:93.
- Cohen, P. (1980). Subcultural conflict and working-class community. i S. Hall, D. Hobson, A. Lowe, & P. Willis, *Culture, Media, Language. Working Papers in Cultural Studies, 1972-79* (p. 78). Bedford: Routledge & the Centre for Contemporary Cultural Studies. University of Birmingham.
- Connell, I. (1980). Television news and the Social Contract. i S. Hall, D. Hobson, A. Lowe, & P. Willis, *Culture, Media, Language. Working Papers in Cultural Studies 1972-79* (p. 139). Bedford: Routledge & the Centre for Contemporary Cultural Studies. University of Birmingham.
- Domingo, D., Quandt, T., Heinonen, A., Paulussen, S., Singer, J. B., & Vujnovic, M. (2008). PARTICIPATORY JOURNALISM PRACTICES IN THE MEDIA AND BEYOND. *Journalism Practice*, 2:3, pp. 326-342.
- Fairclough, N. (1995). *Media Discourse*. London: Hodder Headline PLC.

- Freund, E. (2011). *'Discuss This Article!' Participatory Uses of Comment Sections on SPIEGEL ONLINE: A Content Analysis*. London: Media@LSE, London School of Economics and Political Science.
- Giddens, A. (2007). *Sociologi* (4 uppl.). (B. Nilsson, Övers.) Lund: Studentlitteratur.
- Grimshaw, R. (1980). Green Farm Scout Camp. i S. Hall, D. Hobson, A. Lowe, & P. Willis, *Culture, Media, Language. Working Papers in Cultural Studies, 1972-79* (p. 96). Bedford: Routledge & the Centre for Contemporary Cultural Studies. University of Birmingham.
- Hadenius, S., & Weibull, L. (1997). *Massmedier. En bok om press, radio och TV* (6 uppl.). Falun: Bonnier Alba.
- Hall, S. (1980). Cultural Studies and the Centre: som problematics and problems. i S. Hall, D. Hobson, A. Lowe, & P. Willis, *Culture, Media, Language. Working Papers in Cultural Studies, 1972-1979* (pp. 15-47). Bedford: Routledge & the Centre for Contemporary Cultural Studies, University of Birmingham.
- Hall, S. (1980). Encoding/decoding. i S. Hall, D. Hobson, A. Lowe, & P. Willis, *Culture, Media, Language* (pp. 128-138). Bedford: Routledge & the Centre for Contemporary Cultural Studies. University of Birmingham.
- Harrison, J. (2010). USER-GENERATED CONTENT AND GATEKEEPING AT THE BBC HUB. *Journalism Studies*, 11:2, pp. 243-256.
- Hedman, U. (2009). *Läsarmedverkan: lönande logiskt lockbete*. Institutionen för Journalistik och Masskommunikation. Göteborgs Universitet.
- Hermida, A., & Thurman, N. (2008). A CLASH OF CULTURES. *Journalism Practice*, 2:3, pp. 343-356.
- Holt, K., & Karlsson, M. (2011). EDITED PARTICIPATION. *Javnost - the public*, 18 (2), pp. 19-36.
- Hvitfelt, H. (1989). *Nyheterna och Verkligheten. Byggstenar till en teori*. Journalisthögskolan. Kålleröd: Göteborgs Universitet.
- Lind, H., Lindahl Person, J., & Borgs, M. (2005). *Medietränad*. Trondheim: Norstedts Akademiska Förlag.
- Livingstone, S., & Lunt, P. (1994). *Talk on Television. Audience Participation and Public Debate*. St Ives: Routledge.
- Manosevitch, I. (2011). User generated content in the Israeli online journalism landscape. *Isreal Affairs*, 17:3, pp. 422-444.
- Morley, D. (1980). *The 'Nationwide' Audience*. London: British Film Institute.
- Nagar, N. (2011). *THE LOUD PUBLIC: THE CASE OF USER COMMENTS IN ONLINE NEWS MEDIA*. ProQuest Dissertations Database.

- Örnebring, H. (2008). THE CONSUMER AS PRODUCER - OF WHAT? User generated content in The Sun (UK) and Aftonbladet (Sweden). *Journalism Studies* , 9 (5), pp. 771-785.
- Prakke, H. (1976). Towards a Philosophy of Publicists. i H.-D. Fischer, & J. C. Merrill, *International & Intercultural Communication* (s. 466). Toronto: Hastings House.
- Rejnäs, J., & Gunséus, M. (2011). *GP.se - Om publiken själv får välja. En studie i publikens delningsvärdering*. Institutionen för journalistik, medier och kommunikation. Göteborg: Göteborgs Universitet.
- Sarnecki, J. (2009). *Introduktion till kriminologi*. Pozkal: Studentlitteratur.
- Scannell, P. (2010). *Media and Communication*. Hampshire: Sage.
- Siegel, S. (1956). *Nonparametric Statistics*. New York: McGraw-Hill.
- Singer, J. B. (June 2009). Separate Spaces : Discourse About the 2007 Scottish Elections on a National Newspaper Web Site. *The International Journal of Press/Politics* , 14:477.
- Stratton, J., & Ang, I. (1996). On the impossibility of a global cultural studies: 'British' cultural studies in an 'international' frame. i D. Morley, & K.-H. Chen, *Critical dialogues in cultural studies* (p. 361). London: Routledge.
- Thurman, N. J. (February 2008). Forums for citizen journalists? Adoption of user-generated content initiatives by online news media. *New Media & Society* , 10:139.
- van Dijk, T. (1988). *News as discorve*. Hillsdale: Lawrence Erlbaum Associates.
- Vejde, O. (2002). *Nyfiken på: Icke-parametriska metoder*. Borlänge: Olle Vejde förlag.
- Wahl-Jorgensen, K., Williams, A., & Wardle, C. (2010). Audience views on user-generated content: exploring the value of news from the bottom up. *Northern Lights* , 8, pp. 177-194.
- Weedon, C., Tolson, A., & Mort, F. (1980). Introduction to Language Studies at the Centre. i S. Hall, D. Hobson, A. Lowe, & P. Willis, *Culture, Media, Language. Working Papers in Cultural Studies, 1972-79* (p. 177). Bedford: Routledge & the Centre for Contemporary Cultural Studies. University of Brimingham.
- Wyer, R. S., Chiu, C.-y., & Hong, Y.-y. (2009). *Understanding Culture. Theory, Research and Application*. New York: Psychology Press. Taylor and Francis Group.

Övriga källor

Bergström, T (2012) ' *Unga innebandykillar uppmanas "tafsa på Sofia"* '. Artikeln publicerad 120113 <<http://hd.se/angelholm/2012/01/13/unga-innebandykillar-uppmanas-pa/>> [120124]

Brottsförebyggande rådet (2012). '*Brott & statistik*'. <<http://www.bra.se/>> [120304]

Jakob, S (2012) ' "*Diskussionen blir förhoppningsvis mer fokuserad*" '. Artikel publicerad 120210 <<http://hd.se/skane/2012/02/10/diskussionen-blir-forhoppningsvis/>> [120210]

Sandström, S (2012) ' *Vill stoppa buskörning på Hjälmsjön* '. Artikel publicerad 120208 <<http://hd.se/orkelljunga/2012/02/08/vill-stoppa-buskorning-pa/>> [120211]

TT (2012) ' *Höjd pensionsålder ifrågasätts* '. Artikel publicerad 120207 <<http://hd.se/inrikes/2012/02/07/reinfeldt-vill-se-langre-arbetsliv/>> [120207]

Bilaga A

Kodbok

Kodboken inleds med de variabler och variabelvärden som ingår i den kvantitativa innehållsanalysen. Därefter följer kommentarer som beskriver hur variablerna är avsedda att koda.

Variabel 1: Erbjuder nyhetsartikeln möjligheten att lämna kommentarer

Variabelvärde 0: Nej, inget kommentarfält eller inbjudan till att lämna kommentarer synlig *eller* kommentarfält synligt, alt. möjligheten att kommentera har spärrats, = ingen tillgänglighet

Variabelvärde 1: Ja, kommentarfält finns och möjligheten att kommentera är öppen = tillgänglighet

Variabel 2: Nyhetsartikelns antal kommentarer

Variabelvärde: 0-?

Variabel 3: Sakområde i nyhetsartikeln

Variabelvärdena markerade med *asterix har senare slagits samman med andra kategorier, se bilaga B.

Variabelvärde 1: Politik (Hvitfelt) oavsett om det handlar om riks, landsting eller kommunalnivå. Förekomst av politiker eller den politiska processen.

Variabelvärde 2: Ekonomi (Hvitfelt) samt näringsliv och konsumentfrågor.

Variabelvärde 3: Olyckshändelse (Hvitfelt). Uppenbara är t.ex. bilolyckor, men också händelser där polisen är inblandad men som inte tydligt beror på brott, till exempel försvinnanden av (äldre och kanske dementa) personer.

Variabelvärde 4: Brotts (Hvitfelt) omfattar de flesta brott och brottsförebyggande åtgärder.

*Variabelvärde 5: Ungdomsbrottslighet: vandalism, huligansim, bilstölder samt i de fall förövarna explicit anges vara under 20 år.

*Variabelvärde 6: Avvikande beteende (Hall) se sidan 19.

*Variabelvärde 7: Subkulturer (Hall) se sidan 19.

*Variabelvärde 8: Ungdomskulturer (Hall) och kamratskap (Giddens) (ej föreningsanknutet).

Bilaga A

- Variabelvärde 9:** Skolgång - från barnomsorg till högre studier (Hall; Giddens)
- *Variabelvärde 10:** Familj- och hemmaliv (Giddens) privata sfären; hemmarutiner, relationer, boende, sällskapsdjur m.m.
- Variabelvärde 11:** Arbetsliv och fackföreningsfrågor (Hall; Giddens)
- Variabelvärde 12:** Sport- och föreningsliv: Generell kategori för sport- och föreningsliv. Före sammanslagningen omfattade denna kategori primärt utövare på elit-, A-nivå värvningar, matcher och tävlingar.
- *Variabelvärde 13:** Sport- och föreningsliv: utövare och ledningsfrågor.
- *Variabelvärde 14:** Sport- och föreningsliv: utövare barn- och ungdom,
- Variabelvärde 15:** Offentlig service och förvaltning (inte vård och skola) samt kommunikation och infrastruktur
- Variabelvärde 16:** Det fysiska offentliga rummet (ex. förändringar + trygghetsfrågor)
- Variabelvärde 17:** Miljö/klimat/friluftsliv/djur
- *Variabelvärde 18:** Rovdjur- och rovdjursjakt.
- Variabelvärde 19:** Nöje (böcker, konst, teater, film, TV, mode, inredning och resor)
- *Variabelvärde 20:** Migration/invandring, etniska minoriteter och integration.
- *Variabelvärde 21:** Hedersrelaterad brottslighet och andra hedersrelaterade frågor. Variabel 21 har efter kodning fallit bort pga. inga analysenheter befunnits kodade enligt variabelns kriterier i hd.se, till skillnad från vid den ursprungliga testkodningen som bland annat inkluderade na.se.
- Variabelvärde 22:** Vård/hälsa-ohälsa, behandlingar, kriminalvård
- Variabelvärde 23:** Människorätt-rättssäkerhet (ex. demonstrationer, yttrandefrihet, integritetsfrågor, välgörenhet och bistånd)
- Variabelvärde 24:** Övrigt

Variabel 4: Nyhetshändelsen utspelas var?

- Variabelvärde 99:** Ingen relevans (missing value)
- Variabelvärde 1:** Mer perifera områden än vad som specificeras i variabelvärde 2
- Variabelvärde 2:** Stads kärna/centrum/bostadsområde i mediets papperstidnings utgivningsområde

Bilaga A

Variabel 5: Nyhetsartikeln beskriver händelsen som personligt upplevd/bevittnad av (bortsett från journalisten och förövare vid ev. brott):

- Variabelvärde 99:** Ingen relevans (missing value)
- Variabelvärde 1:** En individ
- Variabelvärde 2:** Ett fåtal till mindre antal individer
- Variabelvärde 3:** En minoritet
- Variabelvärde 4:** En majoritet
- Variabelvärde 5:** Alla eller nästan alla

Variabel 6: Grad av vikt - hur många människor (gäller mediepubliken) får allvarligt påverkade existensvillkor på grund av nyhetshändelsen?

- Variabelvärde 99:** Ingen relevans (missing value)
- Variabelvärde 0:** Ingen
- Variabelvärde 1:** En individ
- Variabelvärde 2:** Ett fåtal till mindre antal individer
- Variabelvärde 3:** En minoritet
- Variabelvärde 4:** En majoritet
- Variabelvärde 5:** Alla eller nästan alla

Variabel 7: Hur snabbt beskrivs den centrala händelsens förlopp utspelas? Beskrivs händelsen utspelas över:

- Variabelvärde 99:** Ingen relevans (missing value)
- Variabelvärde 1:** År eller längre
- Variabelvärde 2:** Månader
- Variabelvärde 3:** Veckor
- Variabelvärde 4:** Dagar
- Variabelvärde 5:** Timmar
- Variabelvärde 6:** Minuter

Variabel 8: Innehåller nyhetsartikeln textreferenser av typen rättsröta/skandal? moraliska överträdelser? kamp eller kris?

Komponent som ingår i avvikelser, sensation/överraskning men ingår också i konsonans.

- Variabelvärde 0:** Nej, ingen
- Variabelvärde 1:** Ja, en
- Variabelvärde 2:** Ja, två eller fler

Bilaga A

Variabel 9: Konsonans: medieroller: offer, förövare och hjälte, textreferenser till någon eller några av rollerna?

Variabelvärde 0: Nej, ingen

Variabelvärde 1: Ja, en

Variabelvärde 2: Ja, två

Variabelvärde 3: Ja, tre

Variabel 10: Grad av avstånd - geografiskt, rumsligt avstånd till platsen där händelsen utspelar sig?

Variabelvärde 99: Ingen relevans (missing value)

Variabelvärde 1: Globalt

Variabelvärde 2: Europeiskt

Variabelvärde 3: Nordiskt

Variabelvärde 4: Nationellt

Variabelvärde 5: Regionalt

Variabelvärde 6: Lokalt

Variabel 11: Grad av avstånd - geografiskt, rumsligt avstånd i förhållande till de människor som beskrivs centralt i händelsen?

Variabelvärde 99: Ingen relevans (missing value)

Variabelvärde 1: De kommer från icke-europeiska delar av världen

Variabelvärde 2: Européer

Variabelvärde 3: Nordiska invånare

Variabelvärde 4: Svenskar

Variabelvärde 5: Regionala invånare

Variabelvärde 6: Ortsbor

Variabel 12: Grad av avstånd - tidsmässigt avstånd sedan den centrala händelsen

Variabelvärde 99: Ingen relevans (missing value)

Variabelvärde 1: Ett år eller längre

Variabelvärde 2: Från en månad upp till ett år sedan

Variabelvärde 3: Från en vecka upp till en månad sedan

Variabelvärde 4: Från två dygn upp till en vecka sedan

Variabelvärde 5: Från ett till två dygn sedan

Variabelvärde 6: Från 12 timmar upp till ett dygn sedan

Variabelvärde 7: Upp till för 12 timmar sedan

Bilaga A

Variabel 13: Grad av avstånd - kulturellt enligt nyhetsvärdering

Variabelvärde 1: Områden utanför Europa eller Nordamerika

Variabelvärde 2: Europa eller Nordamerika

Variabel 14: Begriplighet - antal parter eller intressen inblandade

Variabelvärde 99: Ingen relevans (missing value)

Variabelvärde 1: Tre eller flera

Variabelvärde 2: Två

Variabelvärde 3: En/ett

Variabel 15: Begriplighet - ytplan eller flera plan/kausala relationer

Variabelvärde 99: Ingen relevans (missing value)

Variabelvärde 1: Flera plan/kausala relationer

Variabelvärde 2: Endast ytplan

Variabel 16: Vad utgör förgrund i nyhetsartikeln: enskilda personer som handlande subjekt, medelpunkt eller orsak *eller* strukturella förhållanden?

Variabelvärde 99: Ingen relevans (missing value)

Variabelvärde 1: Strukturella förhållanden

Variabelvärde 2: Människors handlande eller egenskaper

Variabel 17: Vilken nättidning?

Variabel som i praktiken inte blev funktionell på grund av att materialets egenskaper krävde justering av urvalsmetoden vilket diskuteras i metodkritiken.

Variabelvärde 1: hd.se

Variabelvärde 2: na.se

Variabel 18: Datum

Variabel som möjliggör selektering av nyhetsartiklar efter datum.

Variabelvärde: 120122-120322

Bilaga A

Kommentarer till variablerna

Variabel 1 – Erbjuder nyhetsartikeln möjligheten att lämna kommentarer

Variabel 1 separerar nyhetsartiklarna i de som är tillgängliga för att lämna läsarkommentarer och de som inte är det. Nyhetsartiklar där möjligheten att lämna läsarkommentarer finns får variabelvärde 1, de nyhetsartiklar där inte läsarkommentarer är tillgängliga får variabelvärde 0.

Vid testkodningen framkom det att i anslutning till vissa nyhetsartiklar hade kommentarfält gjorts synliga, men ändå blockerats från möjligheten att lämna kommentarer så snart att inga läsare hunnit kommentera. För att hantera detta reliabilitetsmässigt har en bortre tredagarsgräns sedan publiceringstidpunkt satts som kriterium för analysenheterna, vilket diskuteras senare i detta kapitel.

Variabel 0 är avsedd för de nyhetsartiklar där inget kommentarsfält *eller* inbjudan till att kommentera är synlig överhuvudtaget. Anledningen till formuleringen *eller* är att i vissa nättidningar blir kommentarfältet inte synligt förrän efter första kommentaren lämnats, medan inbjudan "Var den första att kommentera..." finns där även när ingen kommentar lämnats. Båda varianterna måste saknas för att nyhetsartikeln ska kodas 0. Variabel 0 är också avsedda för de fall där möjligheten att lämna kommentarer har spärrats trots att en kommentarfunktion lagts in på sidan. I dessa fall ligger en informationstext i fältet som lyder "Kommentarfunktionen är stängd".

Variabel 2 – Nyhetsartikelns antal kommentarer

Här avses antal lämnade läsarkommentarer i anslutning till den nyhetsartikel/analysenhet som kodas för stunden. I vissa nättidningar anges ovanför kommentarfunktionen exakt hur många läsarkommentarer som finns. I andra anges det inte, eller så är inte siffrorna uppdaterade och pålitliga. Det behöver kontrolleras vad som gäller i varje fall.

Variabel 3 – Sakområde i nyhetsartikeln

Här har ömsesidigt uteslutande kategorier skapats som hämtats från tre olika huvudsakliga inspirationskällor: Den första gruppen av variabelvärden anknyter till nyhetsvärderingsteorier, variabelvärde 1-4. Den andra gruppen variabelvärden anknyter till områden som Cultural Studies traditionen pekar ut (skola, föreningsliv mm) men också till sociologiska teorier om socialisationsagenter (familj, kamrater mm), variabel 5-14. För det tredje har kategorier skapats induktivt som följd av en inledande testkodning i na.se (variabel 15-23), samt slutligen finns en kategori för övrigt (variabel 24). En skillnad mot när journalistiska sakområden vanligtvis undersöks är att här har medvetet kategorier som berör geografiskt avstånd uteslutits (som *lokalt* och *utrikes*), därför att de mäts som enskilda egenskaper i andra variabler längre fram.

Kategoriernas olika inspirationskällor gör att särskilt några behöver beskrivas mer ingående. Det gäller särskilt kategorierna *Brott* (4), *Ungdomsbrottslighet* (5),

Bilaga A

Avvikande beteende (6) och *Hedersrelaterad brottslighet och andra hedersrelaterade frågor* (21). Genom att separera kategorierna fanns möjlighet att undersöka materialet med större precision utifrån teorierna, samtidigt som kategorier kunde läggas samman senare, vilket också visade sig bli aktuellt. Att kategorin *Ungdomsbrottslighet* här just innehåller vandalism, huligansim och bilstölder beror på att just dessa exemplifieras av Cohen. Syftet med variabeln är dock inte att den måste ha högsta aktualitet, utan snarare att undersöka om det kan finnas systematiska skillnader i hur läsarna erbjuds tillgänglighet och använder kommentarmöjligheter i kategorin *Ungdomsbrottslighet* jämfört med andra kategorier, som till exempel den betydligt vidare kategorin *Brott*.

Det blir två principer som kan styra kodningen kategorin *Ungdomsbrottslighet* istället för *Brott*. Den ena principen är brottets karaktär som diskuterats ovan. Den andra baseras på Brottsförebyggande rådet och hur dess statistik delar in i åldersgrupper, där en grupp omfattar individer mellan 15-20 år (www.bra.se 2012-03-04). Det betyder att om det uttryckligen sägs i nyhetsartikeln att förövaren/förövarna befinner sig i åldersgruppen 15-20 så gäller att variabeln kodas som *Ungdomsbrottslighet*.

När det gäller kategorin *Avvikande beteende* så har tidigare sagts att kategorin skiljer sig från brottskategorierna så att det som skildras inte behöver vara kriminaliserat men ändå utgör ett brott mot normen om det lämpliga. Sarnecki (2009) ger exemplen prostitution och alkoholmissbruk. Till avvikande beteende hör också händelser som skapar stor oro, där det råder en otydlighet om vad som hänt, om det är kriminellt, och vad det kan betyda. Ett exempel är en nyhetsartikel om att pojkar hade fått en gåva av en okänd man vid en busshållplats, vilket senare beskrevs som ett missförstånd.

När det gäller kategorin *Hedersrelaterad brottslighet och andra hedersrelaterade frågor* (21) så har den som sagt uppstått induktivt ur testkodning av en av de fyra nättidningar som material samlades in för, na.se (Nerikes Allehanda). Sammanlagt gäller vid kodningen att variablerna *Brott* (4), *Ungdomsbrottslighet* (5), *Avvikande beteende* (6) och 21 ställer krav på kodaren vid nyhetsartiklar som i vid bemärkelse tangerar ämnena att i första hand om det kontrollera om det är variabel 5, 6 eller 21 som kan vara aktuella, och om inte i så fall variabel 4.

Vi återgår nu till vad som sades inledningsvis under variabeln, att avstånd inte mäts här, utan den frågan återkommer vi till längre fram. Vid kodningen behöver man alltså här fokusera på innehållet och inte avstånd för att välja variabelvärden. Ett exempel är en artikel 26 januari i na.se med rubriken *Kvinna med Örebrokoppling hölls som gisslan av pirater*, en händelse som utspelas utomlands blir enligt samma principer kodad som *Brott*.

Vardagskultur (variabel 4 och 5)

Variablerna avser att fånga några aspekter av hur den *personliga upplevelsen av händelsen delas* av mediets publik. Inspirationen kommer från Cultural Studies och betydelsen av människors vardagliga liv (variabel 4). Resonemanget bygger på att om en händelse inträffar på en plats som där många människor vistas regelbundet och i hög grad delar ett gemensamt fysiskt utrymme så besitter den platsen en högre grad av vardaglig erfarenhet än något som sker utanför.

Bilaga A

Båda variablerna 4-5 har en lokal karaktär eftersom de omfattar aspekter av personlig erfarenhet, till exempel ett personligt bevitnande av en händelse, för mediets publik. Med mediets publik avses för hd.se (Helsingborgs Dagblad) primärt pappers-tidningens utgivningsområde, men i kodningen har avgränsningen för variabel 4 och 5 gjorts vid region Skånes gränser. Om nyheten bortsett från föregående resonemang utspelar sig på annan plats, så ska variabelvärde 99 (ingen relevans) användas här. För att variablerna 4-5 ska kunna kodas som avsett gäller att nyheten omfattar en tydligt fysiskt avgränsad händelse som har inträffat. Det kan möjligen låta självklart, men i materialet finns otaliga exempel på där nyheter egentligen inte innehåller en händelse av det slaget. Det kan till exempel gälla beslut och processer där tidpunkter inte framgår eller är mycket otydliga. Det kan gälla ett resonemang som förs om eventuella konsekvenser av något annat, där tankegångarna rör sig på en mer hypotetisk nivå, än för människor i praktiken upplevd verklighet. Det måste alltså ha funnits något konkret att kunna uppleva/bevittna för att kodningen ska kunna användas som avsett. Om kodningsmässiga komplikationer gällande detta inträffar kodas 99 (ingen relevans).

Det finns ett visst överlappande av tankegångar i Cultural Studies om betydelsen av det geografiska avståndet som nyhetsvärderingen använder. Men där nyhetsvärderingen intresserar sig mer för gradskillnader mellan lokalt och globalt, intresserar sig Cultural Studies mer för det som människor möter ofta i sitt vardagliga liv.

Syftet med variabel 4 är att fånga den senare aspekten, här kopplat till fysiska platser inom papperstidningens utgivningsort som människor vanemässigt delar med varandra. Det som avses är det fysiska offentliga rummet där andelen mänskliga möten förtätas i form av samlingsplatser, exempelvis om händelsen utspelar sig i en stadskärna/ett centrum, sportanläggningar, sjukhus, skolor, restauranger och gemensamma ytor i ett bostadsområde (variabelvärde 2).

Som exempel på motpoler av mindre offentlighet och mer perifera områden kan nämnas exempelvis privata hem, på arbetsplatser, på landsbygd och vägar (variabelvärde 1). Gränsfall är till exempel museum och utställningslokaler, på grund av sin höga grad av offentlighet men möjligen lägre besöksgrad än de andra nämnda. För konsekvensens skull kodas de dock med variabelvärde 2.

Variabel 5: Ställer frågan om hur många av mediets publik som var där på plats och hade en personlig direktupplevelse av händelsen som nyhetsartikeln beskriver

Variabeln motiveras av att om fler människor upplevt en händelse personligt, så borde den vara en viktigare del av det vardagliga livet. Frågan att ställa till materialet handlar om de som eventuellt fanns på plats personligen och om deras upplevelser beskrivs som: en individs upplevelse (1), ett fåtal till mindre antal individers upplevelse (2), en minoritet (3) en majoritet (4), alla eller nästan alla (5).

Exempel: Om en lokalt känd person befunnit sig i ett krogbråk så kanske händelsen kan ha bevittnats av några tiotal personer upp till ett hundratal som var på plats. Att

Bilaga A

sedan många fler kan bli berörda av händelsen och dess konsekvenser bryr vi oss inte om här. Här handlar det om den direkta personliga erfarenheten av händelsen, och utifrån resonemanget ovan med hur många som kan ha bevittnat händelsen, så skulle denna nyhetsartikel *inte* kodas som att den är personlig för en stor del av publiken även om personen var väl känd: istället kodas ett fåtal, till mindre antal individers upplevelse (variabelvärde 2) alt. en liten minoritet (3) beroende på vilken information som finns tillgänglig i nyhetsartikeln. Om då sådan information inte explicit anges men där tydlig kringinformation tillåter att omfattningen av människor på plats kan uppskattas, så tillåter variabeln en vidare kodning. Det kan till exempel gälla en hemmamatch i hockey med Rögle. Logiken tillåter oss att förstå att de som bevittnat matchen av mediets publik måste vara fler än ett fåtal individer (variabelvärde 2) men färre än en majoritet (variabelvärde 4). Det närmaste alternativet blir variabelvärde 3 (liten minoritet utifrån hela mediets publik). Det förekommer dock ofta i nyhetsartiklarna att plats för händelsen och omständigheter när det gäller människors närvaro runt en nyhetskändelse är otydligt formulerade eller inte framgår alls. Om sådan otydlighet uppstår kodas 99: Ingen relevans (missing value), variabeln ska bara användas om variabelvärdet är tillräckligt tydligt, vilket av förklarliga skäl kan leda till en andel bortfall. Följande exempel illustrerar gradskillnader mellan olika personliga bevittnanden, dock förbehållet att vår aktuella variabel bara intresserar sig för det lokala. En omfattande naturkatastrof präglas av att den upplevs av *alla* (5), jämfört med 11 september vid Twin Towers som delades av närmast en *majoritet* (4), om något sker på hockeymatchen så kan det bevittnas (utifrån mediets totala publik) av en *minoritet* (3). Händelsen som diskuterades ovan av krogbråket kunde i sammanhanget bevittnas av ett *fåtal individer* (2). Slutligen vid ett personrån eller en våldtäkt, är bevittnandet oftast begränsat till endast *en individ* (1).

Nyhetsvärdering (variabel 6-16)

Variablerna 6-16 avser att mäta några olika aspekter av nyhetsvärde enligt Hvitfelt (1989) i artiklarna. I variabel 6 gäller att man utgår från mediepubliken liksom i variabel 4 och 5 tidigare, med samma avgränsning till region Skånes invånare som mediepublik för hd.se. Visserligen kunde avgränsningen möjligen gjorts ännu snävare och omfattat bara nordvästskåningar. Valet föll dock på den något vidare avgränsningen. I variabel 6 kan man tänka sig att mediets publik drabbas av något allvarligt när de befinner sig på annan plats än i regionen och då ska de kodas enligt instruktionen, oavsett var händelsen inträffar. Utanför regionen gäller annars variabelvärdet 99.

Som Hvitfelt skriver ska det handla om allvarliga, livspåverkande händelser för att man ska tala om påverkade existensvillkor. Det kan handla om människor vars liv och hälsa drabbas, de kanske måste flytta mot sin vilja eller på annat sätt får en påverkan i sitt liv som är högt önskad. Däremot har kodningen här gjorts så, att inte ekonomiska konsekvenser kvalificerar sig som påverkade existensvillkor om de inte har tydligt livsomvälvande konsekvenser. Att någon får höjd hyra eller riskerar mer skatt är alltså inte relevant när den här variabeln kodas. För att fånga sådana aspekter skulle man haft en "light-variant" av variabeln, men det finns inte hos Hvitfelt och därför finns det inte heller här.

Bilaga A

Operationalisering av nyhetsvärdering (Variabel 6-16)

Variabel 6: Grad av vikt - hur många människor (gäller mediepubliken) får allvarligt påverkade existensvillkor på grund av nyhetshändelsen?

Operationaliseringen av *vikt* och *relevans* handlar om i vilken utsträckning människor och deras existensvillkor påverkas. Hvitfelt skiljer på begreppen så att *relevans* har betydelse för ett stort antal människor (majoritet eller minoritet - vilka som helst), om konsekvenserna är oåterkalleliga eller sträcker sig över lång tid. *Vikt* däremot har betydelse för just mediets publik, påverkar centrala levnadsförhållanden och ger konsekvenser som är oåterkalleliga eller sträcker sig över lång tid. I den här variabeln handlar alltså inte här om någon diffus eventuell påverkan, utan en konkret och påtaglig förändring i människors livsvillkor.

Variabel 7: Grad av avvikelse, sensation/övertäckning samt begriplighet

Operationaliseringen av en av nyhetsvärderingskomponenterna i *avvikelse* och *sensation/övertäckning*. Här är avsikten att mäta en av de flera aspekter som Hvitfelt nämner i form av att en händelse är oförutsägbar. Här ingår bland annat tanken att händelser med snabba förlopp har högre nyhetsvärde än händelser med långsamma förlopp.

Variabel 8: Innehåller nyhetsartikeln konkreta textreferenser till inslag av typen rättsröta/skandal? moraliska överträdelser? kamp eller kris?

Komponent som ingår i avvikelse, sensation/övertäckning men ingår också i konsonans.

Variabel 9: Konsonans: medieroller: offer, förövare och hjälte, textreferenser till någon eller några av rollerna?

I konsonansen beskriver Hvitfelt att det ingår ett "vi-perspektiv, ett motsatsförhållande till andra och avvikande. När konflikt- och kampmoment framträder tar nyheterna ställning. De avvikande blir de andra som man kan tycka illa om eller måste skydda sig emot" (Hvitfelt, 1989:74). Ett typexempel sägs vara krigsrapportering. När Hvitfelt talar om konsonans som något som överensstämmer med den rådande

Bilaga A

ideologin, avses i förhållande till majoriteten av mediets publik, vilket i praktiken betyder medelklassen. Konsonansen har flera aspekter och kan mätas på flera sätt. Här föll valet på att söka i texten efter referenser i texten som konstruerar människor, organisationer eller myndigheter i *olika medieroller*, som offer, förövare och hjältar (Lind, Lindahl Person, & Borgs, 2005). I ett exempel i en av nyhetsartiklarna intervjuas skånska socialdemokrater efter Juholts avgång, och en av dessa beskriver ett "ojust skyttegravsrig" inom partiet som kunnat ske med hjälp av "nyttiga idioter". Det är ett sätt att positionera människor i en förövarroll, så i det fallet kodas variabelvärde 1 nedan.

Vid kodningen tas hänsyn till hur många varianter av rollerna som konstrueras. Det spelar alltså ingen roll om förövarrollen konstrueras fem gånger i texten, variabelvärdet blir i alla fall 1. Om det däremot konstrueras både förövarroll och offerroll, så blir variabelvärdet 2 osv.

Variabel 10-13: Olika aspekter av avstånd

Variabel 10-13: Variablerna handlar om avstånd till händelsen, aktörer, kultur och tid. Rum är lika med geografiskt avstånd och tid är tidsrymd passerad sedan händelsen. Med kultur avser Hvitfelt (1989:73) "...närmast i antropologisk bemärkelse. Kultur betyder ungefär livsmönster. Ju mer lika två samhällen är med avseende på detta ju större skulle sålunda nyhetsutbytet mellan dem vara. Konkret nämns dock bara Europa och Nordamerika kontra världen utanför dessa områden.

Begriplighet (Variabel 14-15)

I nyhetsvärdering innebär begriplighet bland annat av att nyheten berättas med en enkel struktur som för med sig förenkling och igenkännlighet. Publiken har ett behov av att känna till grundinslagen genom tidigare exponering (Hvitfelt 1989).

Variabel 14: Begriplighet - antal parter eller intressen inblandade

En av begriplighetsaspekterna är att det är få parter eller intressen inblandade. Parter/intressen sammanfaller inte nödvändigtvis med individer, även om det kan göra det. Ett exempel: många olycksdrabbade i samma händelse utgör här en gemensam part eller intresse, inte ett intresse för varje drabbad om det inte explicit framgår att det är så.

Variabel 15: Begriplighet - ytplan eller flera plan/kausala relationer

En annan komponent som ingår i begriplighet handlar om graden av ytlighet i det som beskrivs i nyhetsartikeln. Det kan handla om ett överskådligt tema - inga underteman

Bilaga A

eller undantag. Det kan också handla om att händelsen beskrivs endast på ytplanet, i motsats till flera plan, mer grundligt eller med resonemang om kausala relationer.

Variabel 16: Enskilda personer

- handlande subjekt, medelpunkt eller orsak?

Beskrivs skeenden som personer eller deras handlande som medelpunkt eller orsak? Finns personen/personer i förgrund eller bakgrund jämfört med strukturella förhållanden? Vilket får störst plats i (håll prioritetsordningen) rubrik, ingress, mellanrubriker och brödtext?

Bilaga B

Kategorisammanslagningar i den kvantitativa innehållsanalysen

I nyhetsartiklarnas fördelning över journalistiska sakområden finns några kategorier som fått under två procents genomslag. Dessa har lagts samman med andra kategorier på följande sätt: kategorin *Ungdomsbrottslighet* (0,9 procent) har lagts till kategorin *Brottslighet*. Fyra kategorier med lågt genomslag i materialet har lagts i kategorin *Övrigt*. Detta gäller kategorierna *Avvikande beteende* (1,2 procent), *Subkulturer* (0,1 procent), och *Ungdomskulturer, ej föreningsanslutet* (0,3 procent), *Familj- och hemmaliv* (1,1 procent). Vi kan alltså redan här se att flertalet av de kategorier som skapats utifrån tankegångar från Cultural Studies och socialisationsagenter (Giddens, 2007), ges mycket litet utrymme när det gäller de sakområden som nyhetsartiklarna behandlar, och därigenom även indirekt låg tillgång för läsarna till möjligheten att lämna läsarkommentarer inom dessa sakområden. De sakområden som fått större genomslag i materialet och får kvarstå som egna kategorier är *Barnomsorg - skolgång och högre studier*, *Arbetsliv* och *Sport- och föreningsliv*.

Inom sport- och föreningsliv behöver tilläggas att sakområdet vid kodningen ursprungligen delades upp i tre olika variabelvärden enligt följande: *Elit/A-lagsnivå*, *Ledning* och *Barn- och ungdomsverksamhet*. Eftersom både kategorin *Ledning* och kategorin *Barn- och ungdomsverksamhet* fick svagt genomslag (0,3 procent respektive 1,9 procent), så har samtliga samlats i en gemensam kategori för *Sport- och föreningsliv*.

Kategorin *Rovdjur- och rovdjursjakt* (0,2 procent) har lagt till kategorin *Miljö, klimat, friluftsliv och djur* medan kategorin *Migration och invandring* (0,5 procent) har lagts i kategorin *Övrigt*. Kategorin *Hedersrelaterad brottslighet och hedersrelaterade frågor* fick inget genomslag alls i nyhetsartiklarna i hd.se under den perioden och finns därför inte med.

Heta hd.se Hem Lokalt Nyheter Unikumkoden 24HD Play Sport Nöje
 Granskning Inrikes Utrikes Ekonomi Skåne Väder Trafik

Publicerad 7 februari 2012 kl. 00:33
 Uppdaterad 16:09

Tipsa en vän

Höjd pensionsålder ifrågasätts

Fackförbunden tror inte på statsminister Fredrik Reinfeldts idé om en pensionsålder på 75 år. "De allra flesta av våra medlemmar orkar knappt fram till 60", säger Kommunals ordförande Annelie Nordström.

STOCKHOLM. Den allmänna bidden av en pensionsålder på 65 år är ett problem, säger statsminister Fredrik Reinfeldt (M). I en intervju för Dagens Nyheter skissar han ett arbetsliv som kan sträcka sig till 75 års ålder, för att pensionen ska ge den standard vi önskar.

— Pensionssystemet är inte ett trolleri. Det är en välfärdsambition som bygger på stor omfördelning och i grunden på människors eget arbete. Om människor tror att vi kan leva allt längre och korta ner vårt arbetsliv, då kommer pensionen att bli lägre. Och då är frågan, är människor beredda till det? Det tror jag i stor utsträckning att människor inte är, säger statsministern i intervjun.

För att orka så länge kanske man måste vara beredd att byta karriär, menar Reinfeldt, och gläntar på dörren för möjligheten att få studiestöd även efter 54 år.

— Man får möjligen titta på det, säger han.

Men enligt Socialdemokraternas talesperson i pensionsfrågor, Tomas Eneroth, är det provocerande att bara prata om att höja pensionsåldern.

— Ska vi kunna få ett längre arbetsliv krävs förändringar på arbetsmarknaden. I dag slits väldigt många ut i förtid och dessutom har regeringens utförsäkringar lett till omfattande utslagning från arbetsmarknaden. Att enbart tala om höjd åldersgräns blir faktiskt provocerande för alla dem som skulle vilja, men som faktiskt inte kan klara av att arbeta längre.

Även Kommunals ordförande Annelie Nordström tycker att Reinfeldts vision om att folk ska vilja jobba tills de är 75 år orealistisk.

— Det vore utmärkt om vi var friska och pigga så länge, det vore underbart, men de allra flesta av våra medlemmar orkar knappt fram till 60, säger hon.

TCO har samma syn på saken.

— Det kommer aldrig att bli aktuellt för det stora flertalet att jobba så länge. Inte under överblickbar tid, säger TCO:s samhällspolitiska chef Roger Mörtvik.

Sacos samhällspolitiska chef Gunnar Wetterberg tror att det kommer dröja länge innan merparten av Sacos medlemmar skulle vilja jobba tills de blir 75 år.

LO ställer sig också frågande.

— Reinfeldt borde inte ägna sig åt visioner om när människor ska pensionera sig i framtiden. Det viktigaste är att bekämpa arbetslösheten och se till att folk kan jobba tills de är 65, säger LO:s avtalssekreterare Per Bard.

Pensionärernas Riksorganisation (PRO) tycker att statsministerns idé om ett längre arbetsliv är god.

— Vi välkomnar att statsministern utnyttjar äldre människors kompetens, och vi har heller inte sagt att det ska finnas någon bortre gräns för hur länge man ska arbeta, säger Björn Lindh, förbundssekreterare på PRO, men understryker att det inte får bli ett tvång att arbeta längre.

För närvarande är det möjligt för anställda att arbeta till 67 år. Ålderspension kan tas ut vid 61 års ålder av vanliga löntagare. För riksdagsledamöter gäller andra regler. En ledamot som suttit sammanlagt sex år och har fyllt 50 år har rätt till inkomstgaranti fram till 65-årsdagen. Nivån på garantin varierar med antal år i riksdagen och räknas av mot andra förvärvsinkomster.

Den sittande pensionsåldersutredningen ska under första halvåret i år komma med ett analysbetänkande, där de nuvarande pensionsrelaterade åldersgränserna analyseras liksom de hinder som finns för att vi ska arbeta längre.

TT

SCANPIX / JENS L'ESTRADE / SCANPIX

JESSICA OOW / SCANPIX

Hela hd.se Hem Lokalt Nyheter Unikumkollen 24HD Play Sport Nöje
 Bjuv Båstad Helsingborg Höganäs Klippan Landskrona Perstorp Sjöbo

Publicerad 13 januari 2012 kl. 13:00
 Uppdaterad 13 januari 2012 kl. 17:07

Unga innebandykillar uppmanas "tafsa på Sofia"

ENGELHOLM. "Sofia gillar att klä sig utmanande och ta för sig i sängen."

Engelholms FEC:s pojklag i innebandy använder sig av grovt sexistiskt material i sin innebandyträning. Det avslöjade SVT tillsammans med tidningen Feministiskt perspektiv under fredagen.

I spelteorierna som de unga killarna får lära sig beskrivs tre typer av försvarsspel.

Samtliga exempel benämnda med tjejnammerna Petra, Jennifer och Sofia.

I träningsprogrammen beskrivs hur spelarna ska agera i de olika typerna av spel med liknelser hur man ska behandla tjejerna.

Här sägs bland annat "Sofia gillar att klä sig utmanande och gillar att ta för sig i sängen."

"Genom att i rätt läge hängla och tafsa på Sofia får vi ut optimalt resultat".

I spelteorierna uppmanas killarna också att "släppa loss monstret Petra" där man också uppmanas "i sängen riva sönder hennes kläder och smiska henne på rumpan".

På Skånes innebandyförbund reagerar man kraftigt mot innebandyklubbens bildspråk.

- Det är ett chockerande material. Att överhuvudtaget använda den typen av ord och synsätt i idrottsrörelsen är fruktansvärt. Man förmedlar en kvinnosyn som inte är okej, säger ordförande Jane Andersson, till 24HD.

På Engelholms FEC:s hemsida publicerades följande under fredagsförmiddagen:

"Föreningen tar starkt avstånd från den sortens formuleringar och beklagar djupt det inträffade. Dessa olämpligt skrivna träningsupplägg har nu naturligtvis tagits bort från det berörda laget, tränaren har insett sitt misstag och bitt om ursäkt till föreningen och alla inblandade."

Tommy Bergström

Hela hd.se Hem Lokalt Nyheter Unikumkollen 24HD Play Sport Nöje

Bjuv Båstad Helsingborg Höganäs Klippan Landskrona Perstorp Sjöbo

Publicerad 5 februari 2012 kl. 04:00

Tipsa en vän Skriv ut

Vill stoppa buskörning på Hjälm sjön

Rysskylan kom och plötsligt fick Örskelljunga ett nytt problem att brottas med. Buskörningen på Hjälm sjöns is upplevs som störande och kan bli stoppad.

ÖRSKELLJUNGA. Aktiviteter på Hjälm sjöns is är ett stort folknöje i Örskelljunga. Men det är inte ofarligt. Det finns riskområden. Framförallt i den norra delen där vattendrag passerar. Under de senaste vintrarna har skridskoåkare och en bil gått igenom isen på just den platsen. Till det ska läggas flera incidenter och sannolikt ett mörkertal.

Men det finns även en annan sida. När skridskoåkare, flånörer, pilkare och bilister ska samsas om utrymmet är det som bäddat för konflikter. Sättet som fordonen framförs på med kraftigt buller och höga hastigheter upplevs störande av boende runt sjön och andra som delar på isens utrymme.

Jesper Bengtson, stationschef på polisen i Örskelljunga, bekräftar att det kommit in klagomål.

– Det innebär också att de som framför fordon på isen gått för långt. Det är synd om de som verkligen är där för att halkträna. Tyvärr är det så att vissa individer förstör för alla, säger han.

Efter ett purfärskt medborgarförslag planerar kommunen att på kommunal mark lägga ut grushögar vid nerfarterna till sjön för att på så vis hindra fordon. En sådan plats är roddstadion där de flesta kör ut på Hjälm sjöns is.

Kommunalsrådet Carina Zachau (M) uppger att förslaget skickats vidare till ansvarig förvaltning.

– Vi får se om det är möjligt. Grushögar skulle vara ett enkelt sätt att stoppa detta på och på våren enkelt att ta hand om.

Valet om vilka som ska ha möjligheter att utnyttja sjöisen anser kommunalsrådet är lika enkelt.

– När man hör om de hastigheter och de oskyddade som finns på sjön, så är det de oskyddade som vi ska skydda, säger Carina Zachau.

Enligt polisen finns det flera sätt.

– Kommuner kan införa ett förbud i de lokala ordningsföreskrifterna, men sådant tar ju lite tid eftersom det ska godkännas av länsstyrelsen, säger Jesper Bengtson.

Enligt polisen är maxhastigheten på sjön begränsad till 70 kilometer i timmen. Hastigheten ska anpassas till vad trafiksäkerheten kräver, det vill säga att föraren ska kunna stanna fordonet om ett hinder dyker upp.

Samma regler gäller som vid trafik på andra vägar. Fordonen måste till exempel vara registrerade och kontrollbesiktigade. Polisen har även möjlighet att ge böter om körningen kan uppfattas som bullrig och allmänt störande.

På måndagseftermiddagen fanns flera bilar på Hjälm sjön. Jonas Hansson och kompisen Serif Koco från Helsingborg hade hört talas om iskörningen i Örskelljunga och kom för att testa.

– Vi vet att en bil gick igenom förra året. Vi har inte själv mätt isen, men folk säger att den är 19,5 centimeter och här kör ju bilar på den nu. Men visst är det i princip en chansning, säger de.

Sven Sandström

Serif Koco monterar en filmkamera på Jonas Hanssons bil för att sen lägga ut filmen av framfarten på isen på internet.

HO-NST SVEN SANDSTRÖM

Jonas Hansson var nyfiken att testa Hjälm sjön efter tips på Facebook. Han litade på att isen höll efter att ha sett andra bilar köra där.

HO-NST SVEN SANDSTRÖM

Att dra på så bilen sladdar och snön yr är effekter som Jonas Hansson och kompisen Serif Koco är ute efter.

HO-NST SVEN SANDSTRÖM

Bilaga D

Tabell 19: Nyhetsartiklar, frekvenser och procent, fördelade över journalistiska sakområden och uppdelade efter om läsarkommentarer är tillgängliga eller inte.

		Nyhetsartiklar otillgängliga för läsarkommentarer	Nyhetsartiklar tillgängliga för läsarkommentarer	Total
Politik	Frekvens	1	40	41
	% av samtliga nyhetsartiklar	0,1%	3,6%	3,7%
Ekonomi	Frekvens	5	78	83
	% av samtliga nyhetsartiklar	0,5%	7,1%	7,5%
Olyckshändelser	Frekvens	38	37	75
	% av samtliga nyhetsartiklar	3,5%	3,4%	6,8%
Brott	Frekvens	156	38	194
	% av samtliga nyhetsartiklar	14,2%	3,5%	17,6%
Ungdomsbrottslighet	Frekvens	8	0	8
	% av samtliga nyhetsartiklar	0,7%	0,0%	0,7%
Avvikande beteende	Frekvens	5	8	13
	% av samtliga nyhetsartiklar	0,5%	0,7%	1,2%
Subkulturer	Frekvens	1	0	1
	% av samtliga nyhetsartiklar	0,1%	0,0%	0,1%
Ungdomskulturer, ej föreningsanknutet	Frekvens	1	2	3
	% av samtliga nyhetsartiklar	0,1%	0,2%	0,3%
Barnomsorg - skolgång - högre studier	Frekvens	6	38	44
	% av samtliga nyhetsartiklar	,5%	3,5%	4,0%
Familj- och hemmaliv	Frekvens	1	11	12
	% av samtliga nyhetsartiklar	0,1%	1,0%	1,1%
Arbetsliv	Frekvens	1	29	30
	% av samtliga nyhetsartiklar	0,1%	2,6%	2,7%
Sport-föreningsliv (elit- och A-lagsnivå)	Frekvens	2	176	178
	% av samtliga nyhetsartiklar	0,2%	16,0%	16,2%
Sport-föreningsliv (ledning)	Frekvens	1	2	3
	% av samtliga nyhetsartiklar	0,1%	0,2%	0,3%
Sport-föreningsliv (barn-, ungdoms, motionsverksamhet))	Frekvens	0	21	21
	% av samtliga nyhetsartiklar	0,0%	1,9%	1,9%
Offentlig service/förvaltning (ej vård och skola)	Frekvens	1	42	43

Bilaga D

	% av samtliga nyhetsartiklar	0,1%	3,8%	3,9%
Det offentliga rummet (förändringar i gemensam närmiljö)	Frekvens	8	28	36
	% av samtliga nyhetsartiklar	0,7%	2,5%	3,3%
Miljö-klimat-friluftsliv	Frekvens	1	54	55
	% av samtliga nyhetsartiklar	0,1%	4,9%	5,0%
Rovdjur- och rovdjursjakt	Frekvens	0	2	2
	% av samtliga nyhetsartiklar	0,0%	0,2%	0,2%
Nöje & konst	Frekvens	3	140	143
	% av samtliga nyhetsartiklar	0,3%	12,7%	13,0%
Migration-invandring	Frekvens	1	5	6
	% av samtliga nyhetsartiklar	0,1%	0,5%	0,5%
Vård, hälsa-ohälsa	Frekvens	13	46	59
	% av samtliga nyhetsartiklar	1,2%	4,2%	5,4%
Människorätt-rättssäkerhet	Frekvens	4	25	29
	% av samtliga nyhetsartiklar	0,4%	2,3%	2,6%
Övrigt	Frekvens	1	20	21
	% av samtliga nyhetsartiklar	0,1%	1,8%	1,9%
Totalt	Frekvens	258	842	1100
	% av samtliga nyhetsartiklar	23,5%	76,5%	100,0%

Bilaga E

Tabell 20: Sambandsmått mellan tillgänglighet och variablerna 4-16.

Sambandsmått för tillgänglighet

Variabel 4: Plats där händelsen utspelar sig	ϕ	.152
Variabel 5: Människors direkta erfarenhet vid platsen för nyhetshändelsen	Cramer's V	.224
Variabel 6: Existensvillkor	Cramer's V	.223
Variabel 7: Förloppshastighet	Cramer's V	-.299
Variabel 8: Textreferenser av typen rättsröta/skandal, moraliska överträdelser, kamp eller kris	ϕ	.098
Variabel 9: Textreferenser av typen medieroller: offer, förövare och hjälte	Cramer's V	-.593
Variabel 10: Avstånd rumsligt till platsen för händelsen	Cramer's V	-.227
Variabel 11: Avstånd till aktörerna som beskrivs	Cramer's V	-.197
Variabel 12: Avstånd i tid sedan händelsen		*
Variabel 13: Avstånd kulturellt		*
Variabel 14: Antal parter/intressen	Cramer's V	.273
Variabel 15: Ytplan eller flera plan/kausala relationer	ϕ	-.080
Variabel 16: Enskilda personer/strukturella förhållanden	ϕ	-.266

---

*Beräknas inte, eftersom H_0 -hypotesen inte kan förkastas

Bilaga F

Tabell 21: De mest kommenterade nyhetsartiklarna.

1	Nyhetsartikeln (156 läsarkommentarer) handlar om en arbetsplatskonflikt, där anställda fackanslutna i IF Metall uteslöts från en fest som arbetsgivaren bekostade för övriga anställda. Nyhetsartikeln var ursprungligen publicerad 3 december 2011, och ompublicerades 28 februari 2012 i samband med en annan artikel om det rättsliga efterspelet till händelsen.
2	Nyhetsartikeln (135 läsarkommentarer) handlar om statsminister Fredrik Reinfeldts uttalande om pensionsålderns höjning. Nyhetsartikeln publicerades den 7 februari 2012, och är en av de nyhetsartiklar som valts ut för analys.
3	Nyhetsartikeln (110 läsarkommentarer) handlar om att polisen påbörjat genomsökningar i skolor i jakt på narkotika. Nyhetsartikeln publicerades i flera omgångar: 2, 6 och 15 mars. I urvalet av nyhetsartiklar för analys, hade redan en annan nyhetsartikel om barn och unga valts ut, vilket gjorde att den här nyhetsartikeln valdes bort som tänkbart objekt för analys.
4	Nyhetsartikeln (97 läsarkommentarer) publicerades den 3 mars 2012 och handlar om hur kommunen sparar på de gamlas mat. En kostpolicy beskrivs i artikeln som att de gamla inte längre ska få smör på skorpena. Den här nyhetsartikeln handlar om äldre/pensionärer liksom den tidigare utvalda nyhetsartikeln om Fredrik Reinfeldt och den höjda pensionsåldern, varför den väljs bort som objekt för analys, till förmån för ökad variationen i urvalet.
5	Nyhetsartikeln (84 läsarkommentarer) handlar om processen i socialdemokraterna efter Håkan Juholts avgång, och rekryteringen av en ny partiledare. Nyhetsartikeln publicerades den 24-25 januari 2012. Eftersom en nyhetsartikel med fler läsarkommentarer som rör området politik (Fredrik Reinfeldt om pensionsåldern ovan) redan valts ut för analys, så väljs den här nyhetsartikeln bort.
6	Nyhetsartikeln (79 läsarkommentarer) handlade om hur en tränare i ett innebandy lag för unga pojkar använt sig av sexistiskt material i form av taktiktavlor med sex och våldsinslag. Nyhetsartikeln publicerades den 13, 24 och 30 januari 2012 och är en av dem som väljs ut att ingå i den analys som följer längre fram.
7	Den sjunde mest kommenterade nyhetsartikeln (73 läsarkommentarer) handlar om bilförare som vintertid kör på Hjälmjöns is samt vilka reaktioner bilkörningen på isen väcker hos olika parter. Nyhetsartikeln publiceras 11 februari 2012. Den här nyhetsartikeln är en av dem som väljs ut till analysen som följer längre fram.
8	Den åttonde mest kommenterade nyhetsartikeln (69 kommentarer) handlar om Helsingborgs ökande befolkningmängd då Helsingborg spränger 130 000-gränsen. Det ursprungliga publiceringsdatumet låg ungefär ett halvår tillbaka i tiden (31 augusti 2011) med en ompublicering 20 februari 2012. Nyhetsartikeln väljs därför bort av samma skäl som den förstnämnda nyhetsartikeln ovan.
